

**T.C.
AMASYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI
SINIF EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**İLKOKULLARDA YETİŞTİRME PROGRAMI (İYEP)'NİN
DEZAVANTAJLI ÖĞRENCİLER AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

MURAT KESKİN

AMASYA

Temmuz-2021

**T.C.
AMASYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI
SINIF EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**İLKOKULLARDA YETİŞTİRME PROGRAMI (İYEP)'NİN
DEZAVANTAJLI ÖĞRENCİLER AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ**

**Hazırlayan
Murat KESKİN**

**Tez Danışmanı
Prof. Dr. Ahmet ÜSTÜN**

AMASYA-2021

TEZ ONAY SAYFASI

Murat KESKİN tarafından hazırlanan “İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP)’nın Dezavantajlı Öğrenciler Açısından Değerlendirilmesi” başlıklı bu çalışma, 13/07/2021 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda jürimiz tarafından Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel Eğitim Ana Bilim Dalı Sınıf Eğitimi Bilim Dalında Yüksek Lisans Tezi Çalışması olarak **oy birliği** ile başarılı bulunarak kabul edilmiştir.

Jüri

İmza

Danışman: Prof. Dr. Ahmet ÜSTÜN

Üye: Prof. Dr. Şükrü ADA

Üye: Prof. Dr. Asım ÇOBAN

ONAY

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım. __ / __ / __

Doç. Dr. Nevzat AYDIN
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

ETİK BEYAN

Tezimin içerdiği yenilik ve sonuçları başka bir yerden almadığımı ve bu tezi AÜ Sosyal Bilimler Enstitüsünden başka bir bilim kuruluşuna akademik gaye ve unvan almak amacıyla vermediğimi; tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada kullanılan her türlü kaynağa eksiksiz atıf yapıldığını, bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu bildirir, aksinin ortaya çıkması durumunda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim. 13/07/2021

Murat KESKİN

ÖZET

İLKOKULLARDA YETİŞTİRME PROGRAMI (İYEP)'NİN DEZAVANTAJLI ÖĞRENCİLER AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Murat KESKİN

Amasya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü

Temel Eğitim Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans, Temmuz/ 2021

Danışman: Prof.Dr. Ahmet ÜSTÜN

Eğitim, temelleri ailede atılan ve okul eğitimi ile devam eden dinamik bir süreçtir. Bu sürecin en önemli kademesi şüphesiz ki ilkokulda verilen eğitimidir. Okuma ve yazma gibi en temel beceriler ilkokulda kazanılmaktadır. Fakat ilkokulda çeşitli sebeplerle en temel beceriler olan okuma yazma ve matematiksel işlemlere ait kazanımlara ulaşamayan öğrencilere de rastlanmaktadır. Akranlarına göre dezavantajlı konumda olan bu öğrencilere yönelik İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP) geliştirilmiştir. Bu çalışmanın amacı, İYEP'in dezavantajlı öğrenciler için önemini araştırmak ve uygulanan programı bu öğrenci grupları açısından değerlendirmektir. Çalışma, nitel araştırma yöntemi ile yürütülmüştür. Durum çalışması desenlerinden tekli durum çalışması ile İYEP eğitimi alan bir öğrencinin İYEP süreci değerlendirilmiştir. Çalışmada İYEP eğitim süreci, doküman incelemesi yoluyla ayrıntılı betimleme yapılarak analiz edilmiştir. Elde edilen nitel verilere destek olması bakımından ek olarak araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formlarıyla program hakkında öğretmen görüşlerine de başvurulmuştur. Çalışmanın örneklemi, Çorum ili Mecitözü ilçesi Doğu İlkokulu'nda İYEP eğitimi alan 1 öğrenci ve yine Çorum ilinde İYEP eğitimi veren 14 öğretmenden oluşmaktadır. Tekli durum çalışmasından elde edilen verilere göre; İYEP eğitimine katılan öğrencinin akademik başarısının eğitim öncesine göre çok daha iyi bir duruma geldiği ortaya konulmuştur. Fakat matematik dersi çarpma ve bölme işlemlerine ait kazanımlarda katılımcı öğrencinin henüz istenilen düzeye ulaşamadığı tespit edilmiştir. Öğretmen görüşlerine göre; İYEP'in dezavantajlı öğrenciler açısından son derece önemli olduğu, programda kullanılan etkinlik kitaplarının daha da zenginleştirilmesi gerektiği, İYEP grupları oluşturulurken öğretmenlerin de fikirlerine başvurulmasının gerekliliği ve programın öğrencilere yönelik psikososyal destek yönüne ağırlık verilmesinin önemi belirtilmiştir. Gerek tekli durum çalışması gerekse öğretmen görüşlerinden elde edile nitel

verilere göre; İYEP 'in dezavantajlı öğrenciler açısından hayati öneme sahip bir program olduğu ortaya konulmuş ve araştırma sonunda araştırmacı tarafından programla ilgili bir takım önerilere yer verilerek çalışma tamamlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: İlkokullarda yetiştirme programı, Dezavantajlı öğrenciler, Durum çalışması, Psikososyaldestek.

ABSTRACT

EDUCATION PROGRAM IN PRIMARY SCHOOLS (IYEP) EVALUATION IN TERMS OF DISADVANTAGED STUDENTS

Murat KESKİN

Amasya University, Institute of Social Sciences
Department of Elementary Education, M.A. July/2021
Supervisor: Prof.Dr. Ahmet ÜSTÜN

Education is a dynamic process, the foundations of which are laid in the family and continue with school education. The most important stage of this process is undoubtedly the education given in primary school. The most basic skills such as reading and writing are acquired in primary school. However, there are also students who cannot reach the basic skills of literacy and mathematical operations due to various reasons in primary school. A Training Program in Primary Schools (IYEP) has been developed for these students who are at a disadvantage compared to their peers. The aim of this study is to investigate the importance of IYEP for disadvantaged students and to evaluate the applied program in terms of these student groups. The study was carried out with the qualitative research method. The IYEP process of a student who received IYEP training was evaluated with a single case study, one of the case study designs. In the study, the IYEP education process was analyzed by making detailed descriptions through document review. In addition to supporting the qualitative data obtained, teachers' opinions about the program were also consulted with semi-structured interview forms developed by the researcher. The sample of the study consists of 1 student receiving IYEP education in the Eastern Primary School in Mecitözü district of Çorum and 14 teachers giving IYEP education in Çorum. According to the data obtained from the single case study; It has been revealed that the academic success of the student participating in the IYEP education is much better than before the education. However, it has been determined that the participant student has not yet reached the desired level in the achievements of multiplication and division operations in mathematics. According to teacher opinions; It has been stated that İYEP is extremely important for disadvantaged students, the activity books used in the program should be enriched even more, the need to consult teachers' ideas while forming İYEP groups, and the importance of focusing on the psychosocial support aspect of the program for students. According to the qualitative data obtained

from both single case study and teacher opinions; It has been revealed that İYEP is a program of vital importance for disadvantaged students and at the end of the research, the study was completed by giving some suggestions about the program by the researcher.

Keywords: Education program in primary schools, Disadvantaged students, Case study, Psychosocial support.

ÖN SÖZ

Eğitim, yaşam boyu süren bir serüven ve insan da bu serüvenin en önemli muhatabıdır. Hepimizin eğitim yaşamında en unutulmaz yaşantılar ve öğretmenimizi unutmadığımız dönem ise ilkokul dönemidir. İlkokul döneminde aldığımız eğitim diğer eğitim kademelerinin temelini oluşturmakta ve bu dönemde temelleri atılan eğitim binamıza diğer kademelerde birer tuğla daha eklenerek devam edilmektedir. Elbette ki bu binanın oluşumunda başta kendimiz, ailemiz ve çevremizin katkısı göz ardı edilemez. Öğretmenlerimizin bize kattıkları ise saymakla bitmez bir realitedir. İlkokulda hepimiz çevremizde gerek gelişimleri gerekse içinde buldukları sosyoekonomik durumları nedeniyle akranlarından geri kalan öğrencilere rastlamışızdır. Fırsat eşitliği kavramını bize hatırlatan bu öğrenci grupları her ülkede var olduğu gibi ülkemizde de azımsanmayacak derecede mevcuttur. Bu öğrenci gruplarına yönelik ülkelerin yaptıkları çalışmalar hep var olmuş ve bu anlamda geliştirilen programlar eğitim politikalarında güncel olarak yerini almaya devam etmiştir. İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP) da ülkemizde bu anlamda uygulamaya alınan ve henüz yeni olmasına rağmen olumlu sonuçları olan bir programdır. Böylesine önemli bir konuda bu programların tüm paydaşları ile sağlıklı yürütülmesi de programın kendisi kadar önemlidir.

Bir öğrencinin İYEP sürecini konu alan bu çalışmanın yürütülmesinde çalışmanın yapıldığı ÇORUM Mecitözü Doğu İlkokulu ailesine ve Amasya Üniversitesi'ne teşekkür ediyorum.

Murat KESKİN

TEŞEKKÜR

Bu tez çalıőmamda yüksek lisans eğitimi boyunca hep olumlu ve babacan tavırlarıyla bana destek olan Prof. Dr. Ahmet ÜSTÜN hocama teőekkürü bir borç bilir, kendisine sağlıklı ve uzun bir yaşam diler, başta kendisine ve yüksek lisans eğitimi boyunca ders aldığım hocalarıma, enstitü yönetimine teşekkür eder; ayrıca beni bu dünyaya getiren ve sabırla büyüten annem Besime KESKİN, babam Cemal KESKİN'e; her konuda yanımda olan ve beni destekleyen sevgili eőim Emine KESKİN'e; gözümün nuru kızlarım Zeynep KESKİN ve Betül KESKİN'e; ablalarım Zahide, őahibe, Hatice, Salime ve Havva'ya; abim Ahmet KESKİN ve ailemizin en küçüğü kardeşim Erdal KESKİN'e ve eğitim yaőamı boyunca üzerimde emeği geçen değerli öğretmenlerime teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

ETİK BEYAN.....	i
ÖZET.....	ii
ABSTRACT.....	iv
ÖN SÖZ.....	vi
TEŞEKKÜR.....	vii
İÇİNDEKİLER.....	viii
TABLolar DİZİNİ.....	xi
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	xi
RESİMLER DİZİNİ.....	xiii
GRAFİKLER DİZİNİ.....	xiv
KISALTMALAR DİZİNİ.....	xv

I. BÖLÜM

1. GİRİŞ.....	1
1.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi.....	3
1.2. Problem Durumu ve Alt Problemler.....	3
1.2.1. Problem Cümlesi.....	3
1.2.2. Alt Problemler.....	3

II. BÖLÜM

2. ARAŞTIRMA İLE İLGİLİ ALANYAZIN ÇALIŞMALARI VE KURAMSAL BİLGİLER.....	4
2.1. Alanyazın Çalışmaları.....	4
2.1.1. Tezler.....	4
2.1.2. Makaleler.....	5
2.2. İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP).....	6
2.2.1. İYEP'in Amaç ve İlkeleri.....	7
2.2.2. İYEP Kapsamında Kurulan Komisyonlar ve Görevleri.....	8
2.2.3. İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP)'nın Gerekçesi.....	8
2.3. PISA 2018 Ölçeğinde İYEP.....	12
2.4. UNICEF Türkiye Yıllık Raporları Ölçeğinde İYEP.....	13
2.5. Dezavantajlı Öğrenciler.....	16
2.6. Türkiye'de Destekleme ve Yetiştirme Programları.....	17
2.7. İYEP Konu Alanları.....	18
2.8. İYEP Rehberlik Hizmetleri.....	19

2.8.1. İYEP Rehberlik Hizmetleri 'nin Amacı.....	20
2.8.2. İYEP Rehberlik Hizmetleri 'nin İlkeleri.....	21
2.8.3. İYEP Rehberlik Hizmetleri Uygulama Süreci.....	21
2.8.4. İYEP Rehberlik Hizmetleri Değerlendirme ve İzleme Süreci.....	22
2.8.4.1. İYEP Rehberlik Hizmetleri İYEP'te Görev Alan Personelin Görevleri.....	23
2.8.4.1.1. Okul İdaresinin (Müdür/Müdür Yardımcısı) Görevleri.....	23
2.8.4.1.2. Rehber Öğretmenin Görevleri.....	23
2.8.5. Öğrencilerle İletişim.....	24
2.8.6. İYEP Çalışmalarında Ailenin Rolü.....	25
2.8.7. İYEP Ev Çalışma Ortamının Düzenlenmesi.....	25
2.8.8. Bilgi Teknolojilerinin Kullanımı.....	26
2.8.9. Sorumluluk Bilinci ve Zaman Yönetimi.....	26
2.8.10. İYEP Öğrencilerinin Gelişimsel Özelliklerinin Takibi.....	27
2.8.11. İYEP'te Okula Devamın Takibi.....	28
2.8.12. Ailede Etkili İletişim.....	29
2.8.13. Anne-Baba Tutumları.....	29
2.9. İYEP Program Süreci.....	31
2.9.1. Grupların Oluşturulması.....	32
2.9.2. İYEP E-Okul Modülü.....	32

III. BÖLÜM

3. YÖNTEM.....	33
3.1. Araştırmanın Yöntemi ve Modeli.....	33
3.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi.....	34
3.3. Veri Toplama Araçları ve Verilerin Analizi.....	34
3.4. Geçerlik ve Güvenirlik.....	34

IV. BÖLÜM

4. BULGULAR VE TARTIŞMA.....	35
4.1. İYEP Tekli Durum Çalışması Kapsamında Elde Edilen Bulgular.....	35
4.1.2. Öğrenci Belirleme Aracı (ÖBA) ve Kazanımlara Göre Analizi.....	38
4.1.2.1. Türkçe Dersi Kazanımlarına Ait Soru Analizleri.....	38
4.1.2.1.1. Öğrenci Belirleme Aracı (ÖBA) Türkçe Dersi 1.,2.ve 3.Soru Analizleri..	38
4.1.2.1.2. Öğrenci Belirleme Aracı (ÖBA) Türkçe Dersi 4. Soru Analizi.....	42
4.1.2.1.3. Öğrenci Belirleme Aracı (ÖBA) Türkçe Dersi 5.,6.ve 7.Soru Analizleri..	44
4.1.2.1.4. Öğrenci Belirleme Aracı (ÖBA) Türkçe Dersi 8.Soru Analizi.....	47
4.1.2.1.5. Öğrenci Belirleme Aracı (ÖBA) Türkçe Dersi 9.Soru Analizi.....	48

4.1.2.1.6. Öğrenci Belirleme Aracı Türkçe 10,11,12 ve 13.Soru Analizleri.....	49
4.1.2.1.7. Öğrenci Belirleme Aracı Türkçe Dersi 14.Soru Analizi.....	52
4.1.2.1.8. Öğrenci Belirleme Aracı Türkçe Dersi 15.Soru Analizi.....	54
4.1.2.2.Öğrenci Belirleme Aracı (ÖBA) Matematik Dersi Soru Analizleri.....	55
4.1.3. Öğrenci Belirleme Aracı Sonuçları ve İYEP Modülleri.....	66
4.1.4. İYEP Eğitimi ve Öğrenci Değerlendirme Aracı (ÖDA).....	66
4.2. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formlarına Ait Bulgular.....	76

V. BÖLÜM

5. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	79
KAYNAKÇA.....	82
EKLER.....	89
Ek 1. Üniversite Tez İzin Başvuru Dilekçesi.....	90
Ek 2. Araştırma İzni Başvuru Taahhütnamesi.....	91
Ek 3. Veli Onam Formu.....	92
Ek 4. Görüşme Formu.....	93
Ek 5. Araştırma İzni Resmi Yazılar.....	95
Ek 6. Öğrenci Değerlendirme Aracı (ÖDA).....	98
Ek 7. Özgeçmiş.....	105

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1. PISA 2015 Alt Düzeydeki Öğrenci Oranları.....	11
Tablo 2. PISA 2018 Matematiksel Beceriler Ortalama Puanları.....	12
Tablo 3. Temel Yeterlilik Düzeylerindeki Öğrenci Oranları.....	13
Tablo 4. UNICEF Türkiye Programı Yıllık Finans Hacmi.....	14
Tablo 5. UNICEF 2018 Türkiye Raporu İYEP Öğrenci Sayıları.....	15
Tablo 6. İYEP'le İlgili İletişimde Doğru ve Yanlış İfadeler.....	25
Tablo 7. İYEP Öğrenci Belirleme Aracı (ÖBA) Uygulanan Öğrenci Sayıları.....	35
Tablo 8. İYEP Okul Komisyonu Kararı Açılan İYEP Şube Bilgileri.....	36
Tablo 9. İYEP Haftalık Ders Programı ve Vakit Çizelgesi.....	37
Tablo 10. Modüllere Göre İYEP Kazanım Sayıları.....	37
Tablo 11. İYEP Matematik Modülleri ve Kazanım Sayıları.....	71
Tablo 12. İYEP Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formları Öğretmen Görüşleri.....	76

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. İYEP Konu Alanları.....	19
Şekil 2. İYEP Rehberlik Hizmetleri Uygulayıcıları.....	20
Şekil 3. İYEP Rehberlik Hizmetleri 'nin Hedef Kitlesi	20
Şekil 4. İYEP Değerleme ve İzleme Süreci.....	22
Şekil 5. İYEP Program Süreci Basamakları.....	31
Şekil 6. İYEP Uygulama Akış Şeması.....	32

RESİMLER DİZİNİ

Resim 1. İYEP Öğretmen Yönergeleri/ Türkçe 1,2 ve 3.Sorular.....	39
Resim 2. Türkçe 1,2 ve 3.Sorular Puanlama Anahtarı.....	40
Resim 3. Türkçe 1,2 ve 3.Sorular/Öğrenci Cevapları/Ö9.....	41
Resim 4. Resim 4: İYEP Öğretmen Yönergeleri/ Türkçe 4.Soru.....	42
Resim 5. Türkçe 4.Soru /Öğrenci Cevapları/Ö9.....	43
Resim 6. İYEP Öğretmen Yönergeleri/ Türkçe 5,6 ve 7.Sorular.....	44
Resim 7. Türkçe 5, 6 ve 7.Sorular /Öğrenci Cevapları/Ö9.....	46
Resim 8. İYEP Öğretmen Yönergeleri/ Türkçe 8.Soru.....	47
Resim 9. Türkçe 8.Soru /Öğrenci Cevapları/Ö9.....	48
Resim 10. İYEP Öğretmen Yönergeleri/ Türkçe 9.Soru.....	48
Resim 11. Türkçe 9.Soru /Öğrenci Cevapları/Ö9.....	49
Resim 12. İYEP Öğretmen Yönergeleri/ Türkçe 10,11,12 ve 13.Sorular.....	49
Resim 13. Türkçe 10, 11, 12 ve 13. Sorular /Öğrenci Cevapları/Ö9.....	50
Resim 14. İYEP Öğretmen Yönergeleri/ Türkçe 14.Soru.....	52
Resim 15. Türkçe 14.Soru /Öğrenci Cevapları/Ö9.....	53
Resim 16. İYEP Öğretmen Yönergeleri/ Türkçe 15.Soru.....	54
Resim 17. Türkçe 15.Soru /Öğrenci Cevapları/Ö9.....	54
Resim 18. İYEP Matematik 1-6.Sorular /Öğrenci Cevapları/Ö9.....	55
Resim 19. İYEP Matematik Dersi 7-15.Sorular /Öğrenci Cevapları/Ö9.....	58
Resim 20. İYEP Matematik Dersi 16-23.Sorular /Öğrenci Cevapları/Ö9.....	61
Resim 21. İYEP Matematik Dersi 24-31.Sorular /Öğrenci Cevapları/Ö9.....	64
Resim 22. Öğrenci Değerlendirme Aracı (ÖDA) Türkçe Soru ve Cevapları/Ö9.....	67
Resim 23. Öğrenci Değerlendirme Aracı (ÖDA) Matematik Soru ve Cevapları/Ö9.....	72

GRAFİKLER DİZİNİ

Grafik 1: PISA 2015 Okuma Yazma Becerileri Ortalama Puanları.....	10
Grafik 2: PISA 2015 Matematiksel Becerilere Ait Ortalama Puanlar.....	10
Grafik 3: PISA 2018 Okuma Yazma Becerileri Ortalama Puanları.....	12

KISALTMALAR DİZİNİ

ÇSFE: Çocuk Sosyal ve Finansal Eğitimi

İYEP: İlkokullarda Yetiştirme Programı

MEB: Milli eğitim Bakanlığı

OECD: Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü

ÖBA: Öğrenci Belirleme Aracı

ÖDA: Öğrenci Değerlendirme Aracı

PISA: Uluslar Arası Öğrenci Değerlendirme Programı

UNESCO: Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü

UNICEF: Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu

I. BÖLÜM

1.GİRİŞ

İlkokul eğitimi, bireyin ailesinden aldığı informal eğitimden sonra formal olarak ilk kez eğitime başladığı çok kritik bir süreçtir. Bireyin doğuştan getirdiği ve ailede şekillenen kişilik özellikleri, farklı bireylerle etkileşime girerek okul kültürü ile yeni bir aşamaya girmektedir. Bireylerin kişilik özelliklerinin okulda verilecek eğitim ile geliştirilmesinin yanı sıra okuma yazma ve matematik eğitimi gibi en temel öğretimsel gelişimleri de ilkökul eğitimi ile sağlanmaktadır. Bireyin öğrenim hayatının temelleri ilkökulda aldığı eğitim ile atılmaktadır. İlkokul eğitimi ülkemizde zorunlu eğitim kapsamındadır ve dört yıl olarak uygulanmaktadır. Okuma yazma öğretiminin yanı sıra matematik, hayat bilgisi, fen bilimleri ve sosyal bilgiler gibi dersler de bu eğitimin bir parçası olarak okullarda okutulmaktadır. Ancak ilkökul eğitiminde çeşitli nedenlerle bazı öğrencilerin okuma yazma eğitimi ile temel matematiksel becerilere ait kazanımları elde etmeden bir üst kademeye geçmesi ve böylece öğrencinin akademik hayatında telafisi olmayan sorunlar yumağı ile ortaöğretim ve yaşamının birçok alanında bu eksiklikle karşılaşması kaçınılmaz olmaktadır. Böyle bir durumda devletin eğitim marifetiyle bu durumda olan öğrenciler için üreteceği çözüm politikası hayati önem arz etmektedir.

Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme (1989)'de ülkelerin bu konuda gerekirse işbirliği yapmaları gerektiğine dair 4. maddede : " *Taraf Devletler, bu sözleşmede tanınan hakların uygulanması amacıyla gereken her türlü yasal, idari ve diğer önlemleri alacaklardır. Ekonomik, sosyal ve kültürel haklara ilişkin olarak, Taraf Devletler eldeki kaynaklarını olabildiğince geniş tutarak, gerekirse işbirliği çerçevesinde bu tür önlemleri alacaklardır*" denilmektedir. Ayrıca, Cumhurbaşkanlığı 1 Nolu Kararnamesi (Resmi Gazete, 2018)'ne göre; Milli Eğitim Bakanlığının görev ve yetkileri arasında: " *Okul öncesi, ilk ve orta öğretim çağındaki öğrencileri bedenî, zihnî, ahlakî, manevî, sosyal ve kültürel nitelikler yönünden geliştiren ve insan haklarına dayalı toplum yapısının ve küresel düzeyde rekabet gücüne sahip ekonomik sistemin gerektirdiği bilgi ve becerilerle donatarak geleceğe hazırlayan eğitim ve öğretim programlarını tasarlamak, uygulamak, güncellemek; öğretmen ve öğrencilerin eğitim ve öğretim hizmetlerini bu çerçevede yürütmek ve denetlemek*" hükümleri yer almaktadır. Bu bağlamda Milli Eğitim Bakanlığı ile UNICEF arasında imzalanan işbirliği protokolü (2011) çerçevesinde eğitimin kalitesinin daha iyi olması için alınması gereken tedbirlere yer verilmiş ve daha sonraki yıllarda yine

Milli Eğitim Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı tarafından İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP) geliştirilmiştir (MEB, 2015). Yine Milli Eğitim Bakanlığı tarafından bireylerin sahip olması gereken yetkinlik alanları belirlenmiş olup bu doğrultuda eğitim verilmesi gerektiği ifade edilmiştir (MEB, 2018). Bu yetkinlik alanlarından özellikle anadilde iletişim ile matematiksel yetkinlik, ilkökul eğitimi ile temelleri atılan iki yetkinlik alanı olarak karşımıza çıkmaktadır. Fakat tüm öğrenciler açısından bu iki yetkinlik alanı ile ilgili çalışmalar hedefine ulaşmamakta ve bazı öğrenciler için dezavantajlılık durumu ortaya çıkmaktadır (Keskin ve Üstün, 2020).

Dezavantajlılık, fırsat eşitsizliği yaşayan bireylerin eğitime ulaşmalarını engelleyen olumsuz bir durumdur (Karaboğa, 2015).Roemer (1998)'e göre; bireyin içinde bulunduğu koşullar ile bireyin kendi iradesi ile gösterdiği çabalar, fırsat eşitliğinin belirleyici iki kriteridir. Bunlardan en çok içinde bulunulan koşullar eğitimde yaşanacak fırsat eşitsizliğini belirlerken diğer taraftan bireyden kaynaklanan çabalar da dezavantajlılık durumunda etkili bir faktördür. Dezavantajlı öğrencilerin sahip olduğu koşullar ile akademik çabalarına verilecek destek onların eğitim kalitesini arttıracak gibi psikososyal yönden de onları motive edecektir. Bu gerekçeyle zorunlu eğitim çağında olup okuma yazma gibi en temel becerileri edinmemiş bireylerin tespit edilip ihtiyaçları doğrultusunda kendilerine gerekli eğitimlerin verilmesi ve dezavantajlı öğrenci gruplarını hedef alan bir programa ihtiyaç duyulmuştur. Bu kapsamda ilk önce 2017–2018 Eğitim Öğretim Yılı'nda 12 ilde pilot uygulaması yapılan ve daha sonraki süreçte ülke genelinde uygulamaya alınan bu programla, dezavantajlı öğrenci gruplarının özellikle okuma yazma ile temel matematik işlemlerini yapabilmesi ile bir üst öğrenim basamağına bu eksiklik olmadan geçmeleri ve böylelikle özgüven sahibi mutlu bireyler yetiştirilmesi amaçlanmıştır (MEB, 2019).

Akranları ile aynı eğitimi aldıkları halde okuma yazma gibi temel becerileri edinemeyen öğrencilerin kendilerini yetersiz ve eksik hissetmeleri karşısında bu program sayesinde bu eksikliklerinin giderildiği ve kendilerini daha değerli hisseden, başarıya güdülenmiş bireyler yetiştirmek bu programın temel felsefesini oluşturmuştur. Dezavantajlı öğrenci gruplarının eğitim kalitesini arttırmak devlet dışında diğer aktörlerin (aile, sivil toplum örgütleri gibi) de görevidir (Çapcıoğlu ve Belen, 2016). İYEP ile okulda verilecek eğitimin elbette diğer okul eğitimleri gibi en önemli destek kaynağı ailedir. İlkokul 1.ve 2. sınıflarda okuma ve yazma kazanımlarını elde etmelerinde ailenin rolü büyüktür (Yavuzer, 2017).Ailelerin de içinde buldukları koşulların elbette ki öğrencilerin eğitimlerini doğrudan etkileyeceği bir gerçektir. Ülkemizde mülteci çocukları, mevsimlik tarım işçileri, sosyoekonomik bakımdan zayıf olan ailelerin çocukları ve devamsız öğrencilerden ilkokulun 3.sınıfına gelmesine rağmen okuma yazmayı ve matematiksel işlemlere ait

kazanımları edinemedikleri için Milli Eğitim Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığının hazırladığı beş yıllık (2015–2019) Stratejik Plan dahilinde bu öğrenci grupları hedef kitle seçilmiş ve İYEP ile hem akademik hem de psikososyal yönden desteklenmeleri ve böylece eğitim kalitelerinin artırılması hedeflenmiştir (MEB, 2018).

İlkokullarda Yetiştirme Programı alanyazında pek yeni bir konu olmasına rağmen konu ile ilgili iki adet tez ile birkaç makale yayınlanmıştır. Bu çalışma ile alanyazında yapılmış çalışmalara katkı sağlamak ve İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP)'nin dezavantajlı öğrenciler açısından değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

1.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırmanın amacı, dezavantajlı öğrenci grupları açısından İlkokullarda Yetiştirme Programını değerlendirmek ve programın uygulayıcısı olan öğretmenlerin görüşlerine başvurularak programın bu öğrenciler için önemini araştırmaktır. Alanyazında yeni bir konu olduğu için araştırmadan elde edilecek verilerin analizi ve ortaya konulacak olan sonuçların bu anlamda önemli olduğu belirtilebilir.

1.2. Problem Durumu ve Alt Problemler

1.2.1. Problem Cümlesi:

- İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP)'nin Dezavantajlı Öğrenciler Açısından Önemi Nedir?

1.2.2. Alt Problemler:

- İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP)'nin, dezavantajlı öğrencilerin okuma yazma kazanımları açısından önemi nedir?
- İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP)'nin, dezavantajlı öğrencilerin temel matematiksel işlemlere ait kazanımları açısından önemi nedir?
- İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP)'nin, dezavantajlı öğrencilerin psikososyal yönden desteklenmeleri açısından önemi nedir?

II. BÖLÜM

2.ARAŞTIRMA İLE İLGİLİ ALANYAZIN ÇALIŞMALARI VE KURAMSAL BİLGİLER

Bu bölümde araştırma ile ilgili kuramsal bilgiler ile alanyazında yapılmış çalışmalara yer verilmiştir.

2.1. Alanyazın Çalışmaları

2017–2018 Eğitim Öğretim Yılında pilot illerde uygulanıp 2018-2019 Eğitim Öğretim Yılında ise tüm ilkokullarda uygulamaya alınan İYEP, alanyazında çok yeni bir konudur. Bu durum konu ile ilgili yapılmış araştırmaların da sınırlı olması realitesini doğurmaktadır. Bilimsel bir araştırmanın (özellikle tez) tamamlanması ve yayınlanma süreci göz önüne alındığında konu ile ilgili ilk tez çalışmalarının 2019 yılında yayınlanması yadsınamayacak bir gerçektir. Alanyazında bu bağlamda yayınlamış sadece iki tez çalışmasına rastlanılmıştır. Tez çalışmalarının yanında elbette ki araştırmacılar tarafından sayı olarak az olsa da yine ulusal ve uluslar arası bilimsel literatürde yayınlanmış bilimsel makalelere de rastlanmaktadır. Aşağıda bu tez çalışmaları ve bazı makaleler özet olarak sunulmuştur:

2.1.1. Tezler

- Avlukyarı (2019), İYEP kapsamında görev alan sınıf öğretmenleri ve okul yöneticileri ile yaptığı çalışmada; kişisel değişkenlere göre yönetici ve öğretmen görüşlerinde anlamlı farklılık olup olmadığını, İYEP'in etkililiğini yine öğretmen ve yöneticilerin görüşleri çerçevesinde ortaya koymaya çalışmıştır. Araştırma kapsamında uygulanan anket ve elde edilen verilere göre; İYEP'in amaçları, tür ve içeriği, ilkeleri ve ölçme değerlendirme yaklaşımlarının etkililiği ile öğretmen ve yöneticilerin eğitim durumları, cinsiyet, kıdem ve branşlarının bu etkililiğe olan etkileri bu kapsamda araştırılmıştır. Araştırma sonuçları, İYEP uygulamasında görev alan öğretmen ve yöneticilerde cinsiyet bağlamında kadınların erkeklerden daha etkili olduğunu, eğitim durumu ile kıdemde anlamlı farklılık olmadığını ortaya koymuştur. Yine kişisel değişkenlerin programın özel amaçları dışında, içerik ve tür, ilkeleri ve ölçme değerlendirme yaklaşımlarında oldukça etkili olduğu ortaya çıkmıştır.
- Sarıdoğan (2019), İYEP'in öğrenci başarılarına etkisinin araştırıldığı çalışmasında; ayrıca programın öğrencilerin Türkçe dersi motivasyonları, tutumları ve benlik algılarına olan etkisi araştırılmıştır. Araştırma kapsamında sosyoekonomik düzeyleri

farklı öğrenciler seçilmiş ve araştırma sonucu, İYEP'in üst düzey ile orta düzeydeki öğrencilerin motivasyonunu olumlu yönde etkilediği, alt düzeydeki öğrencileri etkilemediği; ayrıca öğrencilerin tutumları üzerinde de etkisi olmadığı, ancak başarılarını olumlu etkilediği ortaya konulmuştur. Bu iki tez dışında İYEP ile ilgili alanyazında yayınlanmış tez bulunmamaktadır.

2.1.2. Makaleler

Alanyazın incelendiğinde İYEP ile ilgili aşağıdaki makalelere rastlanılmıştır:

- Balantekin (2020), yaptığı çalışmada elde edilen verilere göre; uygulanan programın öğrencilerin Türkçe dersine yönelik performanslarını arttırdığını, velilere yeterli bilgilendirme yapılmadığını, programın psikososyal destek yönünün de eksik kaldığını ortaya koymuştur.
- Kırnık, Susam ve Özbek (2019), nitel araştırma yöntemi görüşme tekniği ile sınıf öğretmenlerinin görüşlerini topladıkları çalışmada; İYEP'in Türkçe kazanımlarının yetersiz olmasına rağmen Matematik dersi için ise kazanımların yeterli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Dilekçi (2019), öğretmen görüşlerine başvurduğu nitel araştırmasında İYEP'in öğrenci ders başarısı ile motivasyonlarını arttırdığı sonucuna ulaşmıştır.
- Yıldız, V. A. & Kılıç, D. (2020) yaptıkları çalışmada İYEP'in öğrencilerin başarılarını artırıp arttırmadığı konusunda öğretmenlerin farklı görüşler ifade ettikleri, İYEP 'in özellikle hafta sonu uygulanmasının daha faydalı olacağı sonucuna ulaşılmıştır.
- Toptaş ve Karaca (2019), öğretmenlerin İYEP Matematik dersine ilişkin görüşlerinden elde ettikleri verilere göre; matematik etkinlik kitabı ve kazanımlarının yeterli fakat ayrılan sürenin yetersiz olduğu sonucuna ulaşmışlardır.
- Aydın Gürlü (2020), Fen Bilimleri dersinin İYEP kapsamına alınması ile ilgili öğretmen görüşlerine başvurduğu çalışmasında, öğretmenlerin bu konuda farklı fikirler sunduğu sonucuna ulaşmış ve Türkçe ile Matematik dersleri dışında öğretmenlerin İYEP kapsamında işlenecek ders olup olmadığı ile ilgili kararsız oldukları belirlenmiştir.

İlkokullarda Yetiştirme Programı'nın ülkemizde henüz iki yıldır uygulanmasından dolayı yukarıda da belirtildiği gibi yapılan çalışmaların da oldukça sınırlı olduğu görülmektedir. Bu çalışma ile alanyazına katkı sağlamak ve böylelikle İYEP'in daha kapsamlı değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Aşağıda İYEP ile ilgili kuramsal bilgiler ve ülkemizde PISA ölçeğinde okuma yazma durumları ele alınmıştır:

2.2. İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP)

Milli Eğitim Bakanlığı 2023 Vizyon Belgesi'nde; klasik eğitim anlayışından modern eğitim anlayışına evirilen bir yaklaşımla her öğrencinin bütünü yüzde kaç olduğu değil, kendi bütününde yüzde yüzü olduğu vurgulanmış ve bu yaklaşımla dezavantajlı öğrenci gruplarına yönelik adımlar atılmıştır (Kıral ve Çilek, 2020). Ana dilimiz Türkçeyi doğru ve etkili kullanan ve bunun yanında matematiksel becerilerini de destekleyen bir program ile bu öğrencilere aynı zamanda psikososyal desteğin verileceği belirtilmiştir. Duygusal ve sosyal desteğin verileceği bu öğrencilerin hem kendileri ile hem de yaşadığı toplum ile barışık, özgüven sahibi ve mutlu bireyler olarak yetişmeleri için bir yetiştirme programına ihtiyaç duyulmuştur. İşte bu programın adı: İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP)'dir.

Türkiye'de ilk kez 2017–2018 Eğitim Öğretim Yılında pilot uygulama olarak başlatılan İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP), ilkokullarda 3.ve 4.sınıflarda olup da okuma yazma ile ilgili yeterli becerileri elde edemeyen öğrencilere bu eksikliklerini tamamlama fırsatı veren bir telafi eğitim programıdır (MEB, 2018). Bu program bir kurs olmayıp okul programı içinde destekleme ve yetiştirme eğitimleri ile okul ortamında yine öğrencinin kendi öğretmeni veya başka bir sınıf öğretmeni tarafından Türkçe ve Matematik İYEP müfredatı kapsamında verilen eğitim ile bunun yanında öğrenciye verilen psikososyal destekten ibaret olan bir yetiştirme programıdır. Okuma yazma ve temel matematiksel işlemlere ait kazanımlar ilkokulun birinci ve ikinci sınıflarında kazanılmakta ve diğer sınıflarda alınan eğitimlere temel teşkil etmektedirler. Fakat üçüncü ve dördüncü sınıflara gelip de bu kazanımları edinemeyen öğrenciler, bu sınıflarında görecekleri mevcut eğitimlerden yararlanamamakta ve sonraki eğitim yaşamlarında bunun vereceği sıkıntılarla öğrenimlerine devam etmektedirler. Bu durum hem onları psikolojik anlamda kendilerini yetersiz hissetmelerine hem de akademik anlamda da akranlarından geri kalmalarına sebep olmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı 2023 Vizyon Belgesi'nde yer alan bu program, İYEP çerçevesinde işte bu eksikliğini gidermeye yönelik alınan bir tedbir programı olarak yerini almakta ve dezavantajlı öğrenci gruplarına bu program ile destek olunmaktadır (MEB, 2020).

İlk defa ortaya çıktığında ilkokulun üçüncü ve dördüncü sınıflarındaki tüm öğrencilere uygulanmış olan bu program ile İYEP kazanımlarına ihtiyacı olan öğrenciler tespit edilerek İYEP'e alınmış ve daha sonraki süreçte sadece 3.sınıflarda uygulanmıştır. Bu program ile dezavantajlı öğrenci gruplarının bir üst eğitim kademesine geçmeden

özellikle okumayı yazmayı öğrenmeleri ve temel matematiksel işlemleri yapabilmeleri amaçlanmıştır (MEB,2019). Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından uygulama esasları belirlenen bu program, MEB Strateji Geliştirme Başkanlığı ile UNICEF işbirliğinde hazırlanmış ve uygulamaya konulmuştur (Gençoğlu, 2019).

İYEP, öğrencilerin normal eğitim sürecinde okulda bulunduğu ders dışı herhangi bir zamanda veya hafta sonunda yapılabilen bir destekleme programı olarak 2019–2020 Eğitim Öğretim Yılından itibaren 3.sınıflarda uygulanmaya başlamıştır (MEB, 2019).

2.2.1. İYEP'in Amaç ve İlkeleri

Programın hazırlanması, uygulama ve değerlendirme çalışmalarına rehberlik etmek amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan yönerge kapsamında İYEP ile ilgili usul ve esaslar belirlenmiştir. (MEB, 2018). Aşağıda bu yönerge kapsamında İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP) ile ilgili temel bilgilere yer verilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın yayınladığı yönergeye (2018) göre; İYEP'in amaçları şu şekilde sıralanmıştır:

- Türkçe okuma yazma kazanımları ve temel matematiksel işlemlere yönelik kazanımları sağlamak amacıyla etkinlikler ve eğitim yaşantıları planlamak,
- Psikososyal yönden öğrencilere destek vermek,
- Devamsızlık sorununun öğrencilerin başarılarına olan etkisini azaltmak,
- Öğrencilerin bir üst eğitim kademesinde karşılaşması olası uyum problemlerini çözmek,
- Öğrencilerin program kapsamında istenilen yeterliğe ulaşmasını sağlamak,
- Problem çözeabilen, öğrenmeye açık, sorumluluk ve özgüven sahibi sağlıklı ve mutlu bireyler yetiştirmektir.

Aynı yönergede İYEP'in ilkeleri ise aşağıdaki gibi sıralanmıştır:

- Öğrenciler programa dahil edilirken eksiklikleri tespit edilir ve bu eksiklikler doğrultusunda eğitime alınır.
- Öğrencilerin kendi akranlarına göre yetersizlik hissine kapılmamaları için gerekli önlemler alınır.
- Programa katılan her öğrencinin kendi bulunduğu okulda eğitim alması esastır.
- Program sürecinde öğrencilerin devamı sağlanır.
- Programa katılan öğrenci velilerinden hiçbir suretle para talep edilemez.

Bu amaç ve ilkeler doğrultusunda uygulanacak İYEP ile öğrencilerin yeterlik düzeylerinin artırılması ve böylece eğitim kalitelerinin yükselmesi hedeflenmiştir.

2.2.2. İYEP Kapsamında Kurulan Komisyonlar ve Görevleri

İlkokullarda Yetiştirme Programı'nın iş ve işlemlerinin yürütülmesi için Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Müdürlüğü (2018)'nin yayınladığı yönerge kapsamında illerde İYEP İl Komisyonu, ilçelerde İlçe Komisyonu ve programın uygulandığı ilkokullarda İYEP Okul Komisyonu oluşturulmuştur.

İl ve ilçe komisyonlarının oluşturulması eğitim öğretim yılının başladığı Eylül ayının sonuna kadar tamamlanması planlanmıştır. Komisyonlar, İlde İl Milli Eğitim Müdür Yardımcısı başkanlığında, ilçelerde ise temel eğitimden sorumlu şube müdürü başkanlığında oluşturulmuştur. İYEP kapsamında çıkan yönergede İl ve ilçe komisyonlarının görevleri şu şekilde sıralanmıştır:

- İl ve ilçelerde İYEP kapsamına alınacak öğrencilerle ilgili tüm iş ve işlemleri yürütmek,
- Programın uygulandığı okullardaki planlama ile ilgili işleri takip etmek,
- İyep ile ilgili yapılan itirazları değerlendirip karara bağlamak,
- Bakanlığa sunulmak üzere Haziran ayının son haftasına kadar her il ve ilçenin okullardan gelen değerlendirme raporlarını toplayıp kendi raporunu oluşturmak ve tek rapor olarak sunmaktır. (MEB ,2018).

İYEP Okul Komisyonu'nun ise ders yılının başında yapılan öğretmenler kurulunda oluşturulması gerekmektedir. Okul komisyonunun görevleri ise şu şekilde sıralanmıştır:

- Öğrenci Belirleme Aracı (ÖBA) ile tespit edilen öğrencilerin programa alınıp alınmayacağına karar vermek (Ekim ayının 3.haftası),
- Programa alınacak öğrenci gruplarını okulun fiziki imkanları dahilinde oluşturur.
- Programda görevli olacak olan öğretmenleri belirlemek,
- Programın uygulanmasını takip etmek,
- E-okul sisteminde İYEP modülü iş ve işlemlerini yürütmek,
- Mayıs ayında program bitiminden iki hafta sonra değerlendirme raporu oluşturmaktır. (MEB, 2018).

2.2.3. İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP)'nin Gerekçesi

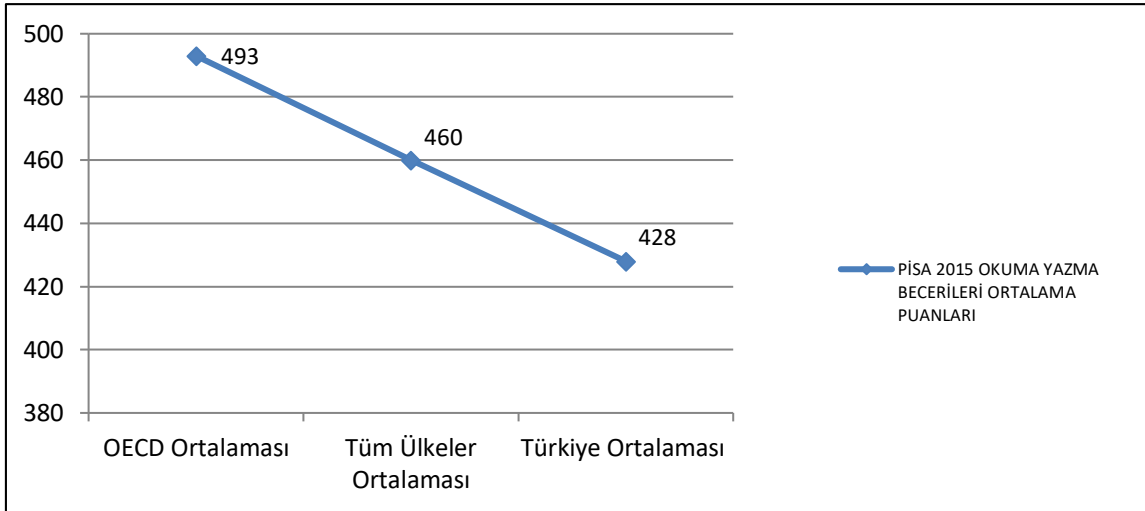
Ülkelerin eğitim sistemlerine bakıldığında ortak bir sorun ile karşılaşılmakta ve eğitimden gerek faydalanamayan gerekse yeterli eğitime erişemeyen öğrencilerin varlığı, her ülkeyi bu konuda atılacak adımların neler olabileceği ile çalışmalara yönlendirmiştir.

Eğitime emek veren her kesimin gündeminde hep taze olan bu konu hakkında yapılan çalışmalar henüz yeterli düzeyde olmasa da epey yol kat edildiği ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşların raporlarından anlaşılmaktadır. Ülkemizde de durum bu minvalde değerlendirilmiş, eğitimin kalitesinin artırılması için uluslararası eğitim raporları incelenmiş ve yeni reformlar ile dezavantajlı öğrenci gruplarına yönelik çalışmalara hız verilmiştir. İlkokullarda Yetiştirme Programı da bu kapsamda ortaya çıkan çalışmalardan biri olarak eğitimin ilk kademesinde okuma yazma gibi en temel ihtiyaca yönelik yapılan çok önemli bir çalışma olarak karşımıza çıkmaktadır.

Böylesine önemli bir programın gerekçelerine baktığımızda ise; öğrencilerin eğitime erişiminde ortaya çıkan fırsat eşitsizliği ile yeterli düzeyde eğitim alamamaları ve bununla birlikte eğitim verilerine yansıyan tablolardaki nitel verilerin düşük olması gelmektedir. Ülkelerin eğitim raporları artık nicel verilerden çok nitel verilerle karşılaştırılmaktadır (The World Bank, 2018). Bu şekilde yapılan bir yaklaşım her ne kadar bir başarı gibi görünse de eğitimin günümüzdeki misyonu öğrencilerin okulda kazandıkları davranış değişikliklerine odaklanmıştır (United Nations, 2018). Çoğu ülkede öğrencilerin çeşitli eğitim kademelerine kadar okulda eğitim almalarına karşın temel düzeyde becerileri edinmeden okulu bitirdikleri gözlemlenmiştir. Bu durum ülkemizde de farklı değildir. Eğitimin nicel olarak değil, nitel olarak öğrenciler arasında farklılık olduğu uluslararası raporlardan elde edilmiştir (Taş, Arıcı, Ozarkan ve Özgürlük, 2016). Alt düzeyde yer alan öğrenci popülasyonunun yüksek olması ve öğrencilerin başarılarında bölgesel olarak farklılık göstermeleri ülkeleri bu konuda telafi, yetiştirme veya destekleme sistemlerini kurmaya yöneltmiştir (Gür ve diğ. ,2018). Ancak, Türkiye’de eğitimde nicelik olarak bir gelişim gözlemlenmek ve bunun yanında nitelik olarak da bir olgunlaşma dönemine girildiğini söylemek pek de yadsınamayacak bir gerçektir. Eğitimde yapılan reformların dezavantajlı bireylere yönelik çok ciddi katkıları olduğu yukarda yer verilen alanyazında yapılmış araştırmalardan görölmektedir. İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP) ‘nın daha çok yeni bir uygulama olması ve birtakım aksaklıklara rağmen binlerce öğrencinin okuma yazma öğrenmesi ve matematiksel becerileri edinmeleri bu araştırma sonuçlarında ortaya konulmuştur. Aşağıda İYEP’in gerekçelerinin dayanağı olan uluslararası raporlar ölçeğinde bu konu hakkında ayrıntılı bir değerlendirme yapılmıştır.

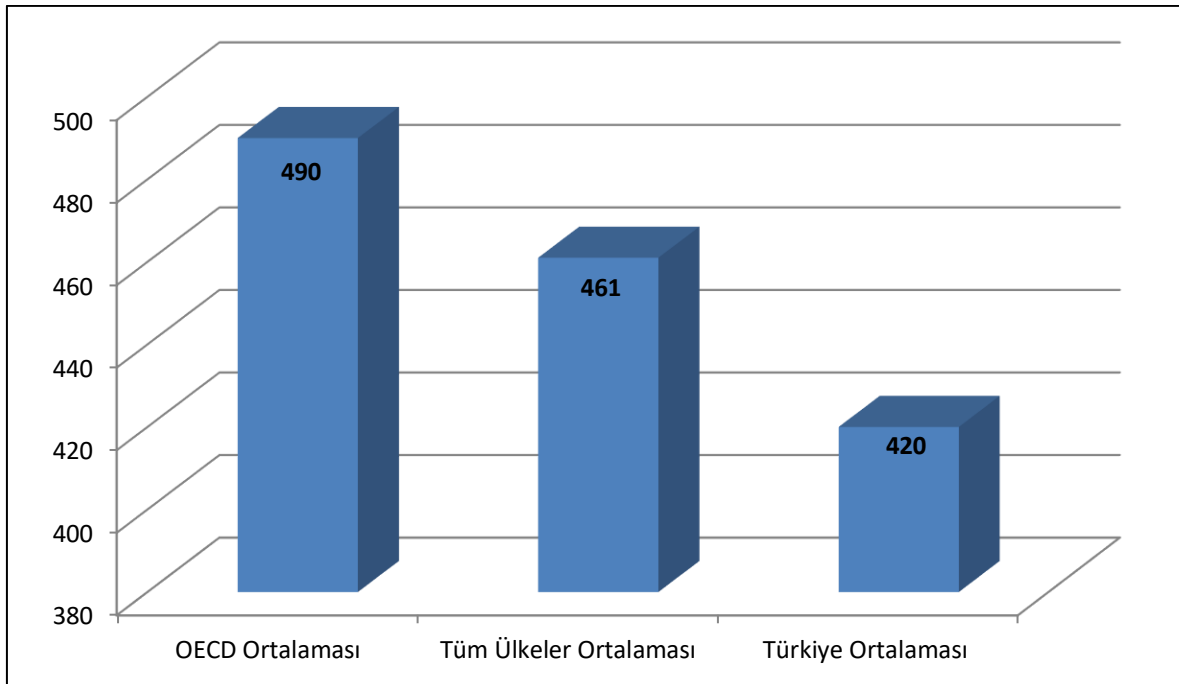
İlkokulda okuma yazma gibi en temel yeterliğe ulaşmayan bireylerin diğer eğitim kademelerinde bunun doğuracağı sıkıntılarla karşılaşması kaçınılmazdır. Milli Eğitim Bakanlığının bu programı ilk kez beş yıllık (2015–2019) stratejik plana dahil etmesinde PİSA (2015) raporu etkili olmuştur. Türkiye’nin okuma yazma ve matematik dersi

ortalamları bu rapora göre diğer ülkelere göre düşük çıkmıştır. Rapora göre okuma becerileri ile ilgili grafik aşağıda verilmiştir:

Grafik 1: PISA 2015 Okuma Yazma Becerileri Ortalama Puanları

Grafik 1'de görüldüğü gibi Türkiye'de okuma yazma becerileri ortalama puanları, gerek OECD ülkeleri gerekse tüm ülkelerin ortalamasının altındadır. PISA 2015 rapor verileri 72 ülkeden elde edilmiş ve Türkiye sıralama olarak 50.sırada yer almıştır. Bu da okuma yazma becerileri alanında alınması gereken tedbirleri daha da gerekli kılmış ve Milli Eğitim Bakanlığı Strateji Başkanlığı tarafından İlkokullarda Yetiştirme Programı 12 ilde pilot uygulaması yapılarak ülke genelinde uygulamaya alınmıştır. Yine aynı raporda matematik dersi ile ilgili elde edilen verilerde de Türkiye ortalama puanlarının düşük olduğu görülmektedir.

Grafik 2: PISA 2015 Matematiksel Becerilere Ait Ortalama Puanlar

Grafik 2'de PISA 2015 Türkiye Raporu'na göre matematiksel beceriler ile ilgili 72 ülkeden elde edilmiş veriler, bize Türkiye'nin bu konuda da hem OECD hem de tüm ülkeler ortalamasının altında olduğunu göstermektedir. Bu durum Türkçe okuma yazma becerileri gibi bu alanda da yine tedbir alınması yönünde bir sonucu doğurmuştur. Uluslararası platformda Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF), her ülkede olduğu gibi ülkemizde de tüm çocukların kaliteli eğitim alabilmeleri için ilgili bakanlıklarla işbirliği yapmakta ve paydaşlarına destek vermektedir (UNICEF, 2019). Milli Eğitim Bakanlığı ile yapılan işbirliği ile bu kapsamda kapsayıcı eğitim üzerine politikalar üretilmekte ve birçok gönüllü öğretmen bu eğitimlere alınarak başta engelli bireyler ve mülteci çocukları dahil binlerce öğrenciye akademik ve psikososyal yönden destek olmaları sağlanmaktadır. İlkokullarda Yetiştirme Programı da bu kapsamda geliştirilen bir program olarak karşımıza çıkmaktadır. Öğrencilerin okuma yazma ile matematik yeterliklerinin yanı sıra psikososyal yönleri de bu programda geliştirilmesi hedeflenen yönlerden olmuştur. Öğrencilerin yeterlik düzeylerine sınıflandırıldığı raporda ayrıca alt düzeydeki öğrenci oranlarına bakıldığı zaman aşağıdaki gibi bir sonuçla karşılaşılmıştır:

Tablo 1: PISA 2015 Alt Düzeydeki Öğrenci Oranları

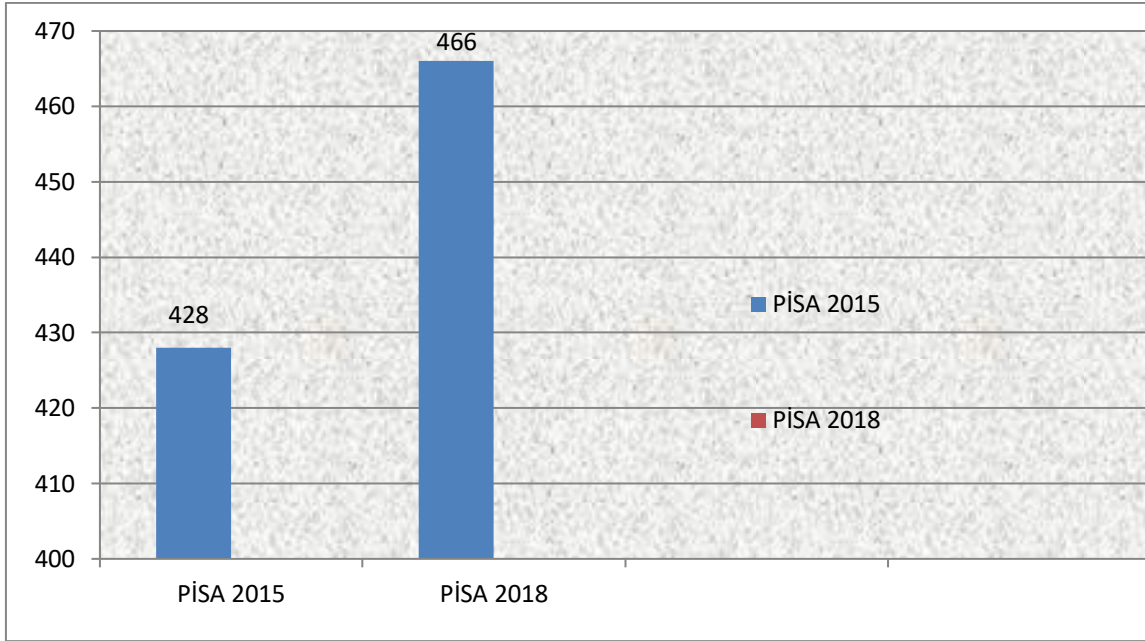
Görüldüğü Ülke/Ülkeler	Alt Düzeydeki Öğrenci Oranı
OECD	%23.4
Tüm ülkeler	%35,8
Türkiye	%51,3

Tablo 1’de Türkiye’de alt düzeydeki öğrenci oranlarının (%51,3), gerek OECD (%23.4) gerekse tüm ülkelerin ortalamalarının (%35,8) üstünde olduğu görülmektedir. Bu durum öğrencilerin yarısından fazlasının alt düzeyde olduklarını ve desteklenmeleri konusunda yetkililere ipuçları vermektedir.

Bu gerekçeler ile uygulamaya alınan İlkokullarda Yetiştirme Programı ile Türkiye’nin bu iki alanda eksikliği olan öğrencilere yönelik destekleme ve yetiştirme misyonu ortaya konulmuş olmaktadır.

2.3. PISA 2018 Ölçeğinde İYEP

Uluslararası platformda eğitimi izleme ve değerlendirme ile ilgili yayınlanan PISA raporları ülkelerin diğer ülkeler ile karşılaştırma yapmaları ve yapılacak reformlar hakkında ipuçları vermektedir. Türkiye de 2003 yılından itibaren bu araştırmalara katılan ülkeler arasında yer almaktadır (MEB, 2019). PISA 2018’de okuma becerileri alanı ağırlıklı alan olarak seçilmiş ve ülkelerin bu alanda performansları bir önceki araştırma ile karşılaştırmalı olarak verilmiştir:

Grafik 3: PISA 2018 Okuma Yazma Becerileri Ortalama Puanları

Grafik 3'e bakıldığında Türkiye'nin okuma yazma becerileri alanında bir önceki araştırma sonuçlarına göre puanlarını arttırdığı görülmektedir. Bunun dışında gerek fen okuryazarlığı gerekse matematik okuryazarlığı alanında da bir önceki araştırmaya göre puanlarını arttıran ve OECD ülkeleri içinde pozitif ayrılan bir ülke konumuna gelmiştir.

Tablo 2: PISA 2018 Matematiksel Beceriler Ortalama Puanları

Alan	PISA 2015	PISA 2018	Değişim
Matematiksel Beceriler	420	454	% 8

Tablo 2 incelendiğinde Türkiye'nin matematiksel beceriler alanında PISA 2015'e göre yüzde sekizlik bir artış kaydettiği görülmektedir. PISA 2018 raporuna göre bu artışın arka planında Milli Eğitim Bakanlığının eğitime yaptığı yatırımlar, müfredat iyileştirmeleri ve eğitim süreçlerinin bir sonucu olarak gösterilmekte ve İYEP'in de bu bağlamda okuma yazma ile matematiksel becerilerin artırılmasında önemli bir role sahip olduğu belirtilmektedir. (PISA 2018).

Aynı raporun öğrenci yeterlilik düzeylerinin değerlendirildiği bölümünde öğrencilerin düşük düzeyden ikinci ve daha yüksek düzey yeterlilik seviyelerinde ölçülen puan oranları, o alanda katedilen iyileştirme göstergesi olarak karşımıza çıkmaktadır. Özellikle ikinci ve

daha yüksek seviyedeki öğrenci yeterlilik düzeylerindeki puan artışı o ülkede bu alanla ilgili yapılan faaliyetlerin iyileşme evresine girdiğini bildirmektedir. Bu bağlamda yeterlilik düzeylerindeki öğrenci oranlarının değişimini gösteren tablo aşağıda verilmiştir:

Tablo 3: Temel Yeterlilik Düzeylerindeki Öğrenci Oranları

Yeterlilik Alanı	PİSA 2015	PİSA 2018
Okuma Yazma Becerileri	% 60	% 73,9
Matematiksel Beceriler	% 48,7	% 63,4

Tablo 3 incelendiğinde; PİSA 2018’de Türkiye’nin PİSA 2015’e oranla okuma yazma becerileri alanında %13,9’luk bir artış sağladığı ve matematiksel beceriler alanında da % 14,7 puanlarını arttırdığı görülmektedir. Bu bağlamda PİSA 2015 raporu İYEP’in gerekçesi olarak gösterilirken; PİSA 2018 ise İYEP’in dezavantajlı öğrenci gruplarına yönelik İYEP kapsamında yapılan çalışmaların ne derece önemli olduğunu ortaya koymaktadır.

2.4. UNICEF Türkiye Yıllık Raporları Ölçeğinde İYEP

Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF) kapsayıcı eğitim kapsamında dünyadaki birçok ülke ile işbirliği programları yapmakta ve özellikle dezavantajlı durumda olan öğrenci gruplarının eğitim kalitesinin artırılması için o ülkelerde eğitim politikalarına yön verme misyonunu sürdürmektedir. “2016–2020 TÜRKİYE – UNICEF ÜLKE İŞBİRLİĞİ PROGRAMI” da bu kapsamda yürürlükte olan ve her yıl kapsamlı rapor düzenlenen bir program olarak karşımıza çıkmaktadır. UNICEF (2017) yılında yayınlanan Türkiye raporuna göre; Türkiye gelir bakımından orta üst seviyede olan ve çocuk haklarının geliştirilmesi ile korunması bakımından yüksek kapasiteye sahip bir ülkedir. Bu bağlamda UNICEF ile Milli Eğitim Bakanlığı kaliteli eğitim konusundaki işbirliğini sürdürmüştür. Özellikle İYEP kapsamına giren dezavantajlı öğrenci gruplarına yönelik politika ve diyaloglar sürdürülmüş olup bu durumdaki tüm çocukların kapsayıcı eğitim kapsamında kaliteli eğitim almaları için destekleme kapasitelerini güçlendirmek amaçlanmıştır. Rapora göre İYEP hazırlık ve pilot uygulama aşamalarında öncelikle öğrenme yaşamlarını zenginleştiren ve devlet okullarındaki eğitimleri destekleyen “Okula Uyum” ve “Çocuk Sosyal ve Finansal Eğitimi” (ÇSFE) programları hazırlanmıştır. Engeli olan çocuklara yönelik tanılama ve değerlendirme araçları geliştirilerek Ankara, İstanbul ve Gaziantep illerinde on adet Rehberlik ve Araştırma Merkezi (RAM)’nde test edilmiştir. İYEP hazırlık

çalışmaları sürdürülmüş ve bu kapsamdaki öğrenciler için etkinlik kitapları ve öğretmen kılavuz kitapları hazırlanmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı personel ve eğitim uzmanlarından 234 kişi, İYEP pilot uygulama ve geliştirme süreçlerine katkıda bulunmak amacıyla eğitici eğitimleri ve ihtiyaç analizi çalıştayına katılmışlardır. Türkçe dersi etkinlik kitapları A1 ve A2 düzeylerinde bir milyon set kitap dezavantajlı öğrenci gruplarına dağıtılmak üzere hazırlanmıştır.

UNICEF Türkiye Yıllık Raporu (2018)'na göre; öğrencilerin bölgesel ve sosyoekonomik eşitsizliklere maruz kalmalarının onların hem yaşam kaliteleri hem de eğitime erişim durumlarını olumsuz etkilediği vurgulanmıştır. Bu öğrencilerin hizmete erişim durumlarının iyileştirilmesi için ulusal çabaların artırıldığı da ifade edilmiştir. 2018 yılında Türkiye'nin Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçmesi ile birlikte Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı kurulmuştur. Bununla birlikte UNICEF ülke programı paydaşları yeni yapılanma içine girmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından da "2023 Eğitim Vizyonu Strateji Belgesi" açıklanmıştır. Eğitim sisteminin toptan iyileştirilmesi ile birlikte eşitsizliklerin önüne geçilmesi, çağdaş beceriler ve yabancı dil eğitimlerinin güçlendirilmesi, mesleki liselerdeki zorlukların üstesinden gelinmesi gibi eğitimin kapsayıcı ve geliştirici yönleri ile birlikte daha da güçlü yarınlara ulaşması hedeflenmiştir. 2018 UNICEF Ülke Programı incelendiğinde bir önceki rapora göre finansman konusunda da ayrılan bütçenin artırıldığı görülmektedir:

Tablo 4: UNICEF Türkiye Programı Yıllık Finans Hacmi

2017 Yıllık Raporu Yıllık Finans Hacmi	151 Milyon ABD Doları
2018 Yıllık Raporu Yıllık Finans Hacmi	181 Milyon ABD Doları

Tablo 4'e göre UNICEF Türkiye Programı çerçevesinde eğitimde dezavantajlı durumda olan bireylerin eğitim kalitelerinin artırılması için ayrılan bütçenin bir önceki yıla göre 30 Milyon ABD doları artırıldığı görülmektedir. Ülke Programı kapsamında Gaziantep ve Ankara'da istihdam edilen personel sayısı da 122'ye çıkarılmış ve böylece hem Türk hem de mülteci durumundaki çocukların desteklenmesi gündemi güçlendirilmiştir. İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP) kapsamında UNICEF 2018 Yıllık Raporu'na göre programın uygulandığı ilk yıl olmasına rağmen 7684 mülteci öğrenci dahil olmak üzere 87.003 öğrenci bu programa alınmış ve özellikle okuma yazma ile matematiksel işlemleri yapabilmelerine yönelik eğitimler verilmiştir:

Tablo 5: UNICEF 2018 Türkiye Raporu İlkokullarda Yetiştirme Programı Öğrenci Sayıları

İYEP 2018 Kız Öğrenci Sayısı	İYEP 2018 Erkek Öğrenci Sayısı	TOPLAM
37.920	49.083	87.003

Tablo 5'e göre; 2018 yılında İYEP kapsamında eğitim verilen öğrenci sayısı 87.003 olmuştur.

UNICEF Türkiye Raporu ve yıllara göre ayrılan finans hacminin büyümesi elbette ki olumlu gelişmeler olmakla birlikte özellikle kırsal kesimde ve dezavantajlı durumda olan öğrenci popülasyonu düşünüldüğünde daha çok mesafe kat edilmesi gerektiği de bir realite olarak karşımıza çıkmaktadır. UNICEF bu konuda her ülkede olduğu gibi Türkiye ile de işbirliği yaparak hayata geçirilen birçok proje ile dezavantajlı öğrencilere yönelik çalışmalarına devam etmektedir. İYEP kapsamında da Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü ile yapılan işbirliği de bu çerçevede yürütülen çalışmalardan biridir. Yukarıda belirtildiği gibi bu kapsamda ilk önce pilot olarak başlatılan uygulama kapsamında 87000 öğrenci İYEP çalışmalarına katılmış ve yapılan çalışmaların neticesinde temel okuma yazma becerileri ile matematiksel yetkinliklere ulaştığı tespit edilmiştir (MEB, 2019).

Yukarıda belirtilen gerekçeler ile uygulamaya konulan İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP), dezavantajlı durumda olan öğrenci gruplarına yönelik ülkemizde henüz yeni bir program olması fakat olumlu neticeleri görülmüş bir uygulama olması nedeniyle uygulamaya alınmıştır.

2.5. Dezavantajlı Öğrenciler

Öğrencilik döneminin en kritik dönemlerinden biri olan ilkokul dönemi, okuma yazma gibi en temel becerilerin yanı sıra birçok davranışın kazanıldığı hassas bir dönemdir. Bu dönemde alınacak eğitimin kalitesi sonraki eğitim yaşamını etkileyeceğinden öğrencilere verilecek eğitimde yaşanacak aksaklıkların doğuracağı etkinin de büyük olacağı unutulmaması gereken bir konudur. Öğrencilerin sahip olduğu yaşam olanakları çeşitli nedenlerle diğer öğrencilere göre daha iyi ya da daha kötü olabilmektedir. Öğrencilerin eğitimlerinin kalitesini düşüren, onların eğitime erişimine olumsuz etkisi olan ve böylelikle diğer öğrencilere göre eğitim kalitesi olarak geride kalan öğrenciler "*dezavantajlı öğrenciler*" olarak tanımlanmaktadır (Bayır, 2019). Dezavantajlılık kavramı genellikle içerisinde bulunduğu toplumun gerek sosyal gerek kültürel gerekse ekonomik kaynaklarından yoksun kalan gruplar için kullanılmaktadır. Fakat bu kavramın

kullanımı toplumdaki farklılıkların gösterebilmektedir (Doğu Marmara Kalkınma Ajansı, 2011). Burada en önemli olan konu kişinin kendisi için gerekli olan şeylere ulaşamama durumudur. Bu durumların içinde en önemlisi eğitim ve eğitime ilgili olan ihtiyaçlardır. Dezavantajlı öğrenci grupları yaşam kalitelerini etkileyecek eğitimden yoksun olma derecelerine göre etkilenmektedirler (Mayer, 2003). Bireylerin özellikle eğitimle ilgili gereksinimlerinin eksik kalması içinde buldukları topluma da negatif etki oluşturmaktadır. Bu nedenle hemen hemen bütün ülkelerde bu sorun güncelliğini korumaktadır (UNESCO,1997). Bu öğrenci grubuna yönelik verilecek olan eğitimlerde en önemli rol öğretmenlere düşmektedir. Öğretmenler dezavantajlı öğrenci gruplarının yeteneklerine göre bilgi ve beceri kazandırmada çok önemli etkiye sahiptirler. Bu anlamda öğrencilere verilecek telafi eğitimleri ile bu eksikliklerinin giderilmesinde en önemli rol yine öğretmenlere ait olacaktır. Öğrencilerin bireysel özelliklerini ve yetenekleri ile ilgi ve ihtiyaçlarını en iyi bilen öğretmenlerdir. Özellikle ilköğretim çağındaki öğrencilerin eğitim ihtiyaçlarının giderilmesinde sınıf öğretmenleri ve okul idaresi ile veri işbirliği bu bağlamda önem taşımaktadır. Yapılan bir araştırmada ilköğretim dezavantajlı öğrenci gruplarına yönelik ihtiyaçları karşılama konusunda yetersiz olduğu ortaya konulmuştur (Özbaş, 2012). İlkokullarda yetiştirme programı kapsamında verilecek telafi eğitimleri ile bu ihtiyaçların karşılanması bu noktada ifade edilebilecek önemli bir husustur. Öğrencilerin öğrenme ortamlarının geliştirici bir anlayışla düzenlenmesi onların derse katılımını desteklemektedir (Clark, 2014). Öğrencilerle yapılan etkinliklerde sosyal alanların tercih edilmesi ve ders etkinliklerinin öğrencilerin bilimsel düşünme becerilerini geliştirebileceği de yapılan araştırmalarda ifade edilmektedir (Jewett ve Kuhn, 2016).

2.6. Türkiye’de Destekleme ve Yetiştirme Programları

Toplumların geleceklerini inşa eden enstrüman, dinamik bir yapıya sahip olmaları ve eğitim gören çocuklara yaptıkları yatırımdır. Gelecek nesillere daha iyi fırsatlar sağlayabilmek adına bu çok önemlidir. Çünkü toplumların geleceklerine ait umut ve beklentileri çocuklarıdır. Toplumların geleceğe yönelik bu çocuklardan beklentileri, çocuklarının aldıkları kaliteli eğitim ile gerçekleşebilir. Çocuklara kaliteli ve rahat bir yaşamın kapılarını açan kilit değişken elbette ki iyi bir eğitimidir (Kasten ve Yıldırım, 2013). Eğitimin bir süreç olması ve eğitim alan bireylerin sürekli değişmesi, ihtiyaçların da her zaman değişmesi gerçeğini doğurmuştur. Eğitimde yaşanan aksaklıklara yönelik her ülkede olduğu gibi ülkemizde de destekleme, yetiştirme, telafi vb. uygulamalar var olmuş ve olmaya da devam etmektedir. Her ülkede çeşitli sebeplerle eğitimden uzak kalan veya yeterli seviyede eğitim alamayan öğrencilerin varlığı, bu öğrenciler hakkında yapılacak telafi eğitiminin bir ihtiyaç olduğunu ve ülkelerin bu ihtiyacı karşılayacak politikalar ile

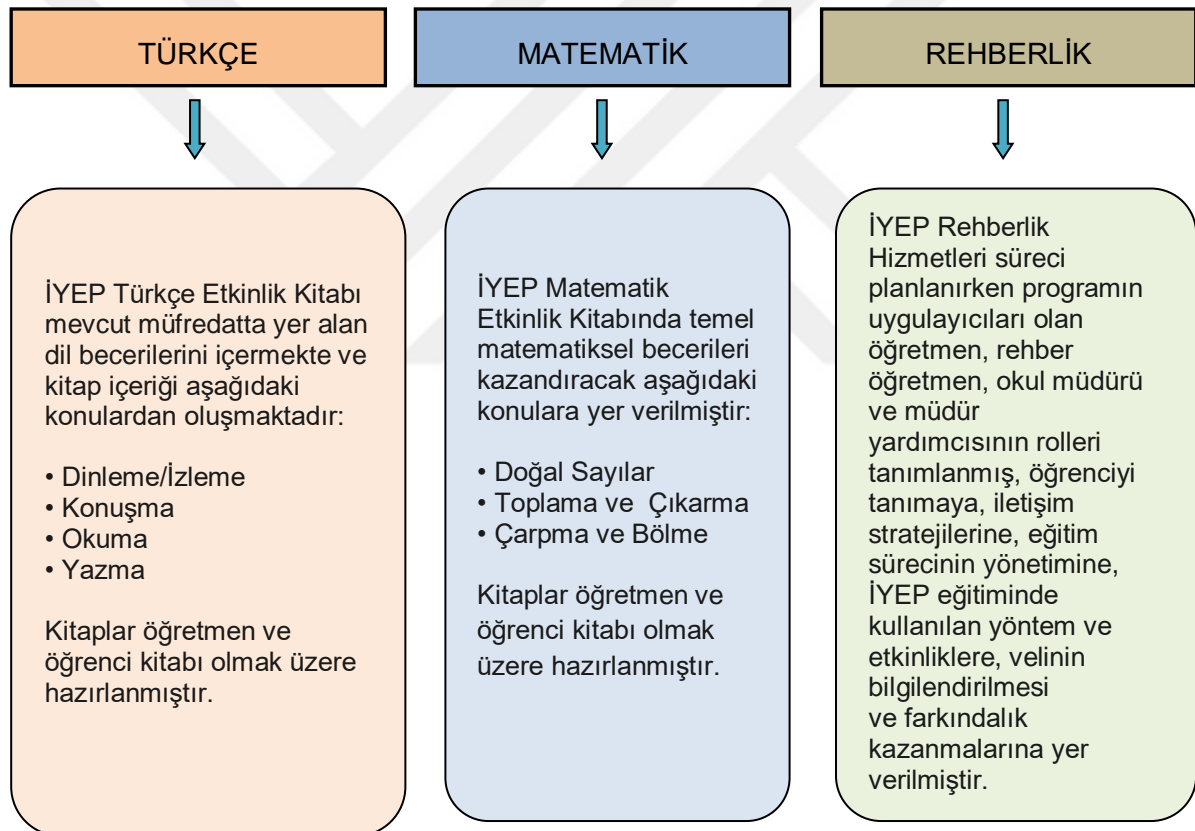
gerekli çalışmaların yapılmasını gerekli kılmıştır. Türkiye’de örgün eğitimi desteklemek ve farklı düzeylerdeki öğrencilere yönelik hedefler belirlenip uygulamaya konulan yasal düzenlemelere rastlamak mümkündür.

İYEP bağlamında baktığımızda özellikle ilkokullar için çıkarılan yönetmeliklerde destekleme, telafi veya yetiştirme kavramlarına yer verildiği görülmüştür. Özellikle okuma yazma alanında yeterli seviyeye erişememiş öğrencilerin bu eksikliklerini gidermek amacıyla yönetmeliklerde çeşitli politikalara yer verilmiştir (MEB, 2020). ResmiGazete’de 1966 yılında yayınlanan “İlkokullar Yönetmeliği” ‘ne bakıldığında zorunlu eğitim çağında olup da okuma yazma bilmeyen bireylerin hangi yaşta olursa olsun okula alınmaları hükmünün yer alması ve sayıca fazlalık durumlarında ise ayrı sınıflarda eğitim verilerek yetiştirilmeleri hükümlerine yer verilmesi, bu öğrencilere yönelik tedbir alındığını göstermektedir. Yine ResmiGazete’de1972 yılında yayınlanan yönetmelikte; “*Türkçeden geri olan özellikle birinci sınıf öğrencilerine, bu sınıf programının uygulanabilmesi için gerekli olan Türkçeyi konuşma yeterliğinin kazandırılmasına öğretim yılı boyunca ağırlık tanınır. Diğer yıllarda da geliştirme için gerekli tedbirler alınır.*” hükmü yer almış ve uygulamalarda destekleyici ve yetiştirici programlara yer verilmiştir. Resmi Gazete 1996 yılında yayınlanan yönetmelikte ise; özellikle ilkokul birinci ve ikinci sınıflarda diğer öğrencilere göre bariz bir şekilde geride olan öğrencilere yönelik sınıf öğretmenleri ile okul idarecilerince gerekli ek çalışmaların yapılması hükümlerinin yer alması da yine bu öğrenciler için alınmış tedbir mekanizmaları arasında sayılmıştır.

Eğitim kurumlarının başında okulların yer alması ve telafi eğitimleri ile verilecek destekleme ve yetiştirme programlarının okullarda icra edilmesinin önemi her ülkede olduğu gibi Türkiye’de de önemini korumuştur. Devletin sorumluluk alanlarından şüphesiz en önemlisinin eğitime yapılacak yatırım olması ve böylece bireylerin kendileri ile birlikte içinde yaşadığı toplumu da olumlu etkilemesinde eğitim kurumlarında verilen eğitimin kalitesi en ön sırada yer almıştır (Resmi Gazete, 1973). Devlet, bireylerin nitelikli eğitim alması için her türlü tedbiri de almalı ve toplumdaki her bireyin eşit şartlarda eğitime erişimini sağlayacak politikalar üretmelidir. Çeşitli nedenlerle dezavantajlı duruma düşen bireylere de ayrı bir önem vermeli ve onları topluma kazandıracak tedbirlere yasal düzenlemeler ile yer vererek eğitimde fırsat eşitliğini sağlamalıdır. Çünkü eğitim kurumlarında fırsat eşitliğine dayalı verilecek eğitim, bir devletin sosyal devlet olmasının gereklerindedir (Sarier, 2010). Bu eğitimlerin okul müfredatına ek olarak okul dışında verilmesi velilere ekonomik bakımdan bir yük getireceğinden okul ortamında ücretsiz verilmesi yine fırsat eşitliğinin gereğidir (Dilekçi ve Nartgün, 2016).

2.7. İYEP Konu Alanları

İlkokullarda Yetiştirme Programı'nın ortaya çıkış felsefesinde iki temel ders olan Türkçe ve Matematik derslerinde kazanılması gereken temel konular olan okuma yazma ile dört işlem becerileri gelmektedir. İYEP müfredatı kapsamında bu iki konu alanı ile birlikte psikososyal destek anlamında rehberlik çalışmaları da bu programın konu alanlarına girmiştir(MEB, 2020). Öğrencilerin bireysel öğrenme ihtiyaçları ve öğrenme hızları göz önüne alınarak hazırlanan konular, mevcut uygulanmakta olan programlarda yer alan kazanımlara asgari düzeyde ulaşılabilecek şekilde bu programda yer verilmiştir. Konu alanları, programın uygulandığı öğrenci kitlesinin dezavantajlı durumda olan öğrenci grupları olmasından yola çıkılarak belirlenmiştir. Aşağıdaki şekilde İYEP konu alanlarını göstermek amacıyla genel bir çerçeve çizilmiştir:

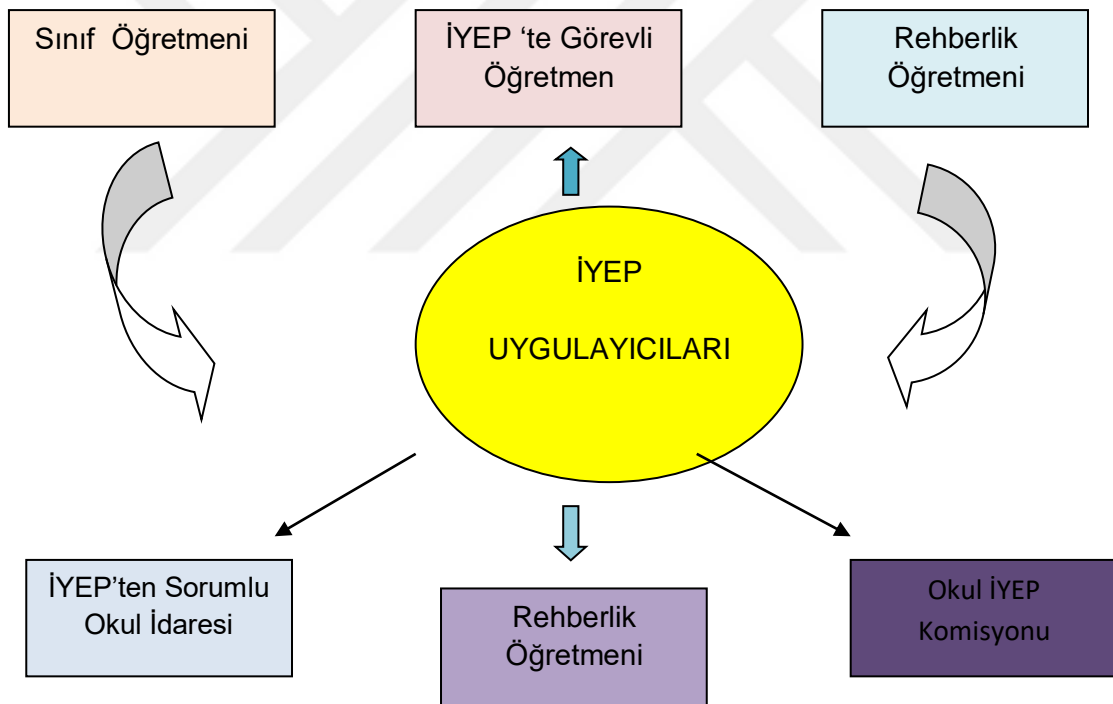

Şekil 1: İYEP Konu Alanları

Şekil 1'e bakıldığında İYEP konu alanlarının Türkçe ve Matematik derslerinde temel becerileri edinmeleri için hazırlanmış konular ile birlikte hem programın uygulayıcısı olan öğretmen ve okul idaresine yol göstermek hem de öğrencilere psikososyal destek anlamında planlanan bir rehberlik süreci olduğu görülmektedir. Türkçe dersinde ana dili edinmelerinde öğrencilerin sırasıyla dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini kazanmaları gerekmektedir (Dilidüzgün,2020)

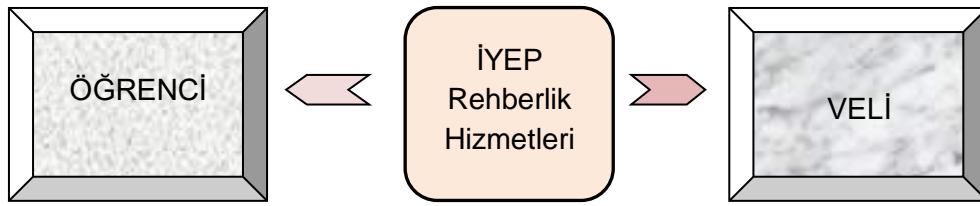
2.8. İYEP Rehberlik Hizmetleri

Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından İlkokullarda Yetiştirme Programı kapsamında programa alınan öğrencileri bütüncül bir yaklaşımla gelişimlerini desteklemek amacıyla İYEP Rehberlik Hizmetleri Kılavuzu hazırlanmıştır. Hazırlanan bu kılavuz iki bölümden oluşmuştur. Birinci bölümünde İYEP'te görevli personelin rehberlik kapsamında yapacakları görevler ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. Bununla birlikte programı uygulayan öğretmenler için bazı önerilere yer verilmiş ve öğrencilerle kurulan iletişimde nelere dikkat edilmesi gerektiği hakkında açıklamalarda bulunulmuştur. İkinci bölümde ise; sınıf öğretmenleri veya rehberlik öğretmenlerinin velilerle yapacakları toplantı konferans seminer gibi çalışmalarda kullanabilecekleri konu başlıkları ve özet bilgilere yer verilmiştir (MEB,2020). Aşağıdaki şekilde İYEP Rehberlik Hizmetleri kapsamında programın uygulayıcıları verilmiş ve personelin İYEP sürecinde üstleneceği misyonlara yönelik açıklamalar ise bir sonraki kısımda belirtilmiştir:

Şekil 2: İYEP Rehberlik Hizmetleri Uygulayıcıları

Rehberlik Hizmetleri'ni yürütecek personel ile ilgili ayrı ayrı görev tanımları yapılmış ve gerekli işbirliğini yapmaları gerektiği yine klavuzda belirtilmiştir. Böylece öğrencilere verilecek İYEP eğitiminin rehberlik boyutu ile ilgili yapılması gereken iş ve işlemler ayrıntılı bir şekilde ortaya konarak eğitimin psikososyal destek anlamında misyonunu yerine getirmesi beklenmiştir. Aşağıdaki şekilde ise İYEP Rehberlik Hizmetleri 'nin hedef kitlesi gösterilmiştir:

Şekil 3: İYEP Rehberlik Hizmetleri 'nin Hedef Kitleleri

2.8.1. İYEP Rehberlik Hizmetleri 'nin Amacı

İlkokullarda Yetiştirme Programı'na katılan öğrencilerin psikososyal destek anlamında bütüncül olarak gelişimlerini desteklemek, öğrencilerin sosyal duygusal ve akademik başarılarını arttırmaktır.

2.8.2. İYEP Rehberlik Hizmetleri 'nin İlkeleri

- İYEP Rehberlik Hizmetleri'nin temeli, demokratik ve insancıl bir anlayışla insan hak ve sorumluluklarıdır.
- İYEP bağlamında Eğitim alan öğrencilerle ilgisi olan herkesin yakın işbirliği içinde olması esastır.
- Yapılacak rehberlik çalışmalarında öğrenci merkezli bir eğitim sistemi benimsenmelidir.
- Rehberlik çalışmalarının esası, öğrencilerin kendilerini tanımaları ve sorunlara yine kendi çözüm yolları ile Kendi kendilerine yeter bir duruma gelmelerini sağlamaktır.
- İYEP'te rehberlik, öğrencilerin kendi kapasitelerini kendi ilgi ve yetenekleri doğrultusunda geliştirmelerine yardım etmektir.
- Rehberlik hizmeti vermek için öğrencileri farklı yönlerinden tanımak gereklidir.
- Yapılacak rehberlik hizmetleri her okulun ihtiyaçları ve amaçları doğrultusunda şekillenmelidir.
- Rehberlik hizmetlerinde gizlilik esastır.
- Rehberlik hizmetleri planlı programlı ve profesyonelce sunulmalıdır (Kepçeoğlu, 1994).

2.8.3. İYEP Rehberlik Hizmetleri Uygulama Süreci

Rehberlik Hizmetleri Kılavuzu'nda İYEP 'in uygulama aşamalarında rehberliğin temel ilkelerinin her adımda dikkate alınması istenmiş ve aşağıdaki maddelere göre uygulama sürecinin uygulayıcılar tarafından yapılması istenmiştir:

1. Öğrenci Belirleme Araçları'nın Velilerle Paylaşılması:

Öğrenci Belirleme Araçları (ÖBA)'nın okul yönetimi tarafından velilerde kaygıyı arttırmayacak ve ben dili ile uygun bir iletişim kurularak paylaşılması istenmiştir.

2. İşbirliği (Okul Yönetimi, Öğretmen ve Aile):

İYEP eğitim öğretim faaliyetleri hakkında velilerin bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi bir gerekliliktir. Öğrencinin kendi sınıf öğretmeni tarafından bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışması yapılır. Okul yönetimi öğrenci ve veliye müdahale edilmesi gereken bir durumda öğrenciyi rehberlik öğretmenine yönlendirir. Rehberlik öğretmeni yoksa Rehberlik Araştırma Merkezi'nden destek alınır. Ayrıca veliler Veli Akademileri'ne yönlendirilebilir. İYEP uygulama süresince bu işbirliğinin devam etmesi benimsenmiştir.

3. Uygulanacak Program:

İYEP'i uygulayacak öğretmen tarafından öğrencinin sosyal, duygusal ve akademik gelişimlerine uygun kazanımlar ve etkinlikler sınıf rehberlik programından seçilip uygulanmalıdır. Öğrencinin bireysel ihtiyaçları kurumun ihtiyaçları ve toplumsal ihtiyaçlar göz önünde bulundurularak çalışmaların yapılması istenmiştir.

4. İYEP'te Görevli Öğretmenlerin Sınıf İçi Rehberlik Çalışmaları:

Her eğitim öğretim yılı başında rehberlik hizmetleri kapsamında öğrencilere uygulanan risk analiz formları ile test ve test dışı bilgi alma yöntemlerini kullanarak koruyucu ve önleyici bir anlayışla yapılması esastır. Ayrıca öğrencilerin sağlık durumlarına göre değerlendirilmesi de yapılır.

5. İYEP'e Katılan Öğrencilerin Uyum Çalışmaları:

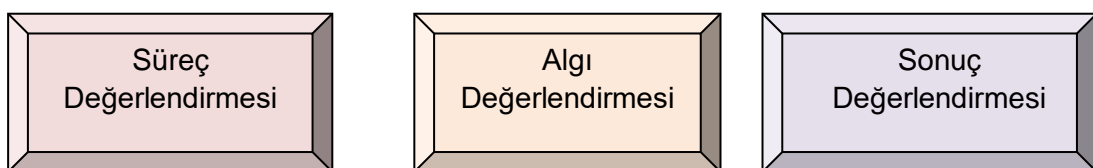
Uyum çalışmaları İYEP'te görevli öğretmen tarafından bireysel farklılıklar ilkesi gözetilerek yapılmalıdır. Burada en önemli konu, öğrencinin kendisini diğer öğrencilerden ayırtılmış olarak görmemesi ve kendi gibi programda yer alan diğer arkadaşları ve programın uygulayıcıları ile uyum içinde eğitimine devam etmesidir.

6. Bireysel Destek Çalışmaları:

İYEP'e dahil olan öğrencilere gerek okulda okul yönetimi ve öğretmenler tarafından gerekse evde veliler tarafından gerekli destek verilmesi esastır.

2.8.4. İYEP Rehberlik Hizmetleri Değerlendirme ve İzleme Süreci

Programa katılan öğrencilere yönelik rehberlik hizmetlerinin değerlendirme ve izleme sürecinde e-rehberlik modülü içerisinde üçlü sistem benimsenmiştir:

Şekil 4: İYEP Değerleme ve İzleme Süreci

Şekil 4 incelendiğinde; rehberlik hizmetlerinde bütüncül bir değerlendirme yaklaşımının benimsendiği görülmektedir.

2.8.4.1. İYEP Rehberlik Hizmetleri İYEP'te Görev Alan Personelin Görevleri

İYEP'e katılan öğrencilerle yakın ilişkisi olan herkesin işbirliği ilkesi gereği rehberlik hizmetleri bağlamında görevleri belirlenmiştir. İYEP uygulayıcıları olan Okul Müdürü, Müdür Yardımcısı, Sınıf Öğretmeni, İYEP Öğretmeni ve Rehber Öğretmenlerin bu işbirliği çerçevesinde görevleri aşağıdaki gibi sıralanmıştır:

2.8.4.1.1. Okul İdaresinin (Müdür/Müdür Yardımcısı) Görevleri

Okul idaresi İYEP rehberlik çalışmalarının etkili ve verimli bir biçimde uygulanmasından birinci derecede sorumludur. Bu kapsamda okul idaresinin görevleri şu şekilde sıralanmıştır:

- İYEP'e katılan öğrenci verilerini bilgilendirmek,
- Sınıf öğretmeni ve rehberlik öğretmeni ile işbirliği içerisinde eşgüdümü sağlamak,
- Rehber öğretmeni bulunmayan okullarda Rehberlik Araştırma Merkezi ile işbirliği yapmak,
- İYEP uygulama sürecinin etkin ve verimli bir şekilde takibini yapmak,
- Rehberlik öğretmeni bulunmadığı takdirde İYEP komisyon kararı ile bir sınıf öğretmeni seçip velilere yönelik rehberlik hizmetleri yaptırmaktır.

2.8.4.1.2. Rehber Öğretmenin Görevleri

- Milli Eğitim Bakanlığı'nın rehberlik hizmetleri yönetmeliğinde belirtilen görevleri yerine getirmek,
- Okul idaresinden İYEP'e dahil olan öğrencilerin listesini edinmek,
- Öğrencilerin bilgilerini inceleyerek daha önce rehberlik servisine yönlendirip yönlendirilmediğini kontrol etmek,
- Sınıf risk haritası ve öğrenci dosya bilgilerini tutmak,
- Sınıf öğretmenlerinden İYEP şubelerindeki öğrenci bilgilerini almak,
- Öğrencilerin sağlık durumları hakkında bilgileri velilerden ve sınıf öğretmeninden alıp İYEP öğretmenini bildirmek,
- Velilerden ve sınıf öğretmenlerinden öğrencilerin akademik başarılarını olumsuz etkileyen zorba yaşam olayları hakkında bilgi toplamak ve bunlara yönelik okul idaresiyle işbirliği yapmak,

- Öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine göre sanatsal kültürel etkinliklere katılmasını sağlamak,
- Gerekli durumlarda öğrencileri Rehberlik Araştırma Merkezi'ne yönlendirmek,
- Rehberlik hizmetleri ile ilgili yapılan bütün çalışmaları e-rehberlik modülüne veri girişini yapmaktır.

Sınıf öğretmenin ise İYEP'te görevli olup olmamasına göre farklı görevleri şu şekilde sıralanmıştır:

a.) Sınıf Öğretmeni aynı zamanda İYEP'te görevli ise;

- İYEP'e dahil olan öğrencilerle birebir görüşür. Bu görüşmede öğrencinin anlayacağı bir dil kullanır.
- Milli Eğitim Bakanlığı Rehberlik Yönetmeliği'nde yer alan kendi görevlerini inceler.
- Öğrencilerin e-okul dosya bilgilerini inceler ve günceller.
- Öğrenci ve ailesi ile sürekli görüşür sağlık bilgileri gibi önemli bilgileri rehber öğretmen ve okul idaresi ile paylaşır.
- Birbirini tanımayan öğrenciler için tanışma etkinlikleri düzenler.
- Rehberlik servisi ve İYEP Komisyonu ile işbirliği yapar.

b.) İYEP'te görevli öğretmen öğrencinin sınıf öğretmeni değil ise;

- Öğrencinin sınıf öğretmeni ile işbirliği yapar. Sınıf risk haritası ve öğrenci e-okul dosyası kaynaklarından bilgi alır.
- Veli görüşmeleri yaparak öğrenci hakkında daha fazla bilgi alır. Öğrenci ile ilgili motivasyonu artırmak için velilere bilgi paylaşımında bulunur.
- İYEP şubesindeki öğrencileri süreç hakkında duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri için cesaretlendirir.

2.8.5. Öğrencilerle İletişim

Rehberlik sürecinde en önemli konulardan biri de öğrencilerle kurulacak iletişimdir. Öğrencilerle kurulacak iletişimde onların anlayacağı bir dil seçilmelidir. İyep sürecinin ilk basamağı olan öğrenci belirleme araçları uygulamasından sonra İYEP modülü tarafından seçilen öğrenciler ile ilk iletişimde öğrencilerin ayrışma hissine kapılmamaları çok önemlidir. Bunun için kurulacak iletişimde; İYEP'e kalmak, başarısızlık, not gibi kavramları kullanmaktan kaçınılmalı ve öğrenilen konuların değerlendirmesini yapıp birlikte çalışma yapılacağı şeklinde açıklamalar tercih edilmelidir. Öğrencilerin duygu ve düşüncelerini rahatlıkla ifade edebilmeleri için cesaretlendirilmeleri ve iletişimde bu anlamda olumlu bir

dil kullanılmalıdır. Aşağıdaki tabloda İYEP ile ilgili iletişimde doğru ve yanlış ifadeler birlikte verilmiştir:

Tablo 6: İYEP’le İlgili İletişimde Doğru ve Yanlış İfadeler

Yanlış İfadeler	Doğru İfadeler
İYEP Kursu/İYEP Projesi	İYEP Eğitimi/İlkokullarda Yetiştirme Programı
ÖBA Sınavı	Öğrenci Belirleme Aracı Uygulaması
İYEP’e kaldı.	İYEP’e dahil oldu/katıldı.
İYEP’li Öğrenci	İYEP Eğitimi’ne katılan öğrenci.
Modülden kaldı.	Modül tekrarı yaptı.
Modülü geçti.	Modülü tamamladı.
ÖDA Sınavı	Öğrenci Değerlendirme Aracı Uygulaması

2.8.6. İYEP Çalışmalarında Ailenin Rolü

İYEP sürecine dahil olan öğrenciler açısından okul idaresi ve öğretmen dışında en önemli faktörlerden birisi de ailenin sürece dahil olmasıdır. Çünkü dezavantajlı durumda olan öğrencilerin eğitim kalitesinin artırılmasını en çok isteyen ve çocuklarının daha iyi bir seviyeye gelmesini arzu eden ailelerdir. Elbette ki ailenin bu misyonu tek başına yerine getirebilmesi mümkün değildir. Bunun için okul aile işbirliğinin sıkı tutulması gerekmektedir. Şüphesiz ki ailenin İYEP çalışmalarında çocuklarına yardımcı olmaları onları hem akademik anlamda hem de psikolojik olarak desteklemektedir. Karşılıklı sosyalleşme anlamında aileler çocuklara destek olduğu gibi çocuklarda pozitif anlamda ailelerini etkilemektedirler. Çocuklarının eğitiminde rol alarak onların gelişimini izlemek aileleri de motive etmektedir. İYEP sürecinde bu anlamda ailenin rolü çok önemlidir. Ebeveyn katılımı anne ve babanın öğrencinin eğitim yaşamına olumlu ve etkin katılımını ifade eder (Hoover –Dempsey ve Sandler, 1995).

2.8.7. İYEP Ev Çalışma Ortamının Düzenlenmesi

İlkokullarda yetiştirme programı öğrencilerinin okul dışı öğrenmelerini destekleyen ve bu anlamda olumlu etkileyen en önemli öğrenme ortamı öğrencinin evidir. Evde öğrencinin kendi bireysel öğrenme yöntemine uygun bir çalışma ortamının bulunması okuldaki öğrenmesini desteklemektedir. Ebeveynler mümkünse bir çalışma odası oluşturmali ve bireysel farklılıklara uygun ders araç gereçleri ile donatmalıdır. Ayrıca ses, ısı ve ışık yönünden rahat bir odada öğrencinin dikkatini dağıtacak eşyalar olmamalıdır.

2.8.8. Bilgi Teknolojilerinin Kullanımı

İnsanların günlük yaşamlarını kolaylaştıran teknolojik araç ve gereçler her alanda olduğu gibi eğitimde de kullanılmaktadır. Ancak bu teknolojik araçların insanların hayatını kolaylaştırmasının yanında bilinçsizce kullanılması birçok sorunu da beraberinde getirmektedir. Özellikle okul çağındaki çocukların bilinçsizce tablet, bilgisayar, cep telefonu ve internet kullanımının çocukların gerek sosyal yönden olumsuz ilişkiler kurmasına gerekse akademik başarılarının olumsuz etkilenmesine neden olmaktadır (Baker ve Kavşut, 2007). Ayrıca bu çağındaki çocukların Bilgi teknolojilerini bilinçsiz ve denetimsiz kullanmaları psikolojik ve sosyal sorunlara da yol açabilir (Kuzu, 2011). Erken çocukluk döneminden itibaren bu teknolojik araçlar ile tanışan çocuklar gelişim dönemlerine uygun olmayan uyaranlarla büyümekte ve okul çağında dikkat dağınıklığı gibi problemlerle karşılaşmaktadırlar (İnternetin Bilinçli Kullanımı ve Teknoloji Bağımlılığı Çalıştayı Raporu, 2014). Öğrencilerin bilgi teknolojilerini kullanma süreleri bireysel özelliklerine göre değişmektedir. Okul öncesinde 30 dakika, ilkokulda 45 dakika, ortaokulda 1 saat ve lisede en fazla 2 saat kullanımı uygun görülmektedir (Yeşilay, 2020). Öğrencilerin kullanacakları teknolojik araçların ebeveynlerin kontrol edebilecekleri ortak kullanım alanında olmaları denetim açısından faydalı olabilmektedir. Ebeveyn kontrol programlarından da faydalanılabilmektedir. Anne ve babaların ise teknolojik araçları çocukların boş zamanlarını değerlendirmeleri veya davranış değişikliği için ödül olarak sunmaları olumsuz olarak değerlendirilmektedir. Ayrıca ebeveynlerin de teknolojik araçları gereğinden fazla vakit geçirerek kullanmaları öğrenciler açısından olumsuz örnek olarak karşımıza çıkmaktadır.

2.8.9. Sorumluluk Bilinci ve Zaman Yönetimi

Öğrencilerin günlük yaşamlarında karşılaştıkları sorunlara yönelik çözüm yolları bulmaları ve çözümler için kararlar almalarını sağlayan bilgi, beceri ve düşüncelerin bileşimi sorumluluğu ifade etmektedir (Şahan ve Şahin, 2011). Sorumluluk bilincinin kazanıldığı ilk yer ailedir. Daha sonra çocuğun girdiği sosyal ortamlar ile okul, aile ve

arkadaş etkisiyle devam eder. Ailede sorumluluk bilincini geliştirecek ortamlara yer verilmesi öğrencilerin karar alma ve seçim yapma becerilerini geliştirmektedir. Ailede çocuğun yaşına uygun ev işlerinde sorumluluk alması, okul ile ilgili ders araç gereçlerini hazırlaması, okul ödevlerini kendi başına yapması ve ihtiyaç duyduğunda yardım istemesi gibi durumlar sorumluluk bilincini geliştirmektedir (Cüceloğlu, 2002).

2.8.10. İYEP Öğrencilerinin Gelişimsel Özelliklerinin Takibi

Öğrencilerin gelişimsel özelliklerini bilmek onlara yapılacak rehberlik çalışmalarında yol gösterici bir faktör olmaktadır. Her çocuğun sevgi, tanınma, kendini ifade etme, ait olma, özerk olma ve eğlenme gibi çeşitli ihtiyaçları vardır. Öğrencilere eğitim verecek olan öğretmen veya anne babanın bu ihtiyaçlara duyarlı olması önemlidir. Çocukların gelişim özellikleri kendilerine özgüdür. Bu da bireysel farklılıkların gereğidir. Her öğrenci diğer öğrencilere benzeyen bir takım özelliklere sahip olsa da genel anlamda hem kalıtım hem de yaşadığı çevrenin etkisiyle farklı özelliklere sahip olmaktadır. Bu yüzden bir öğrenci diğer öğrencilerle gelişimsel özellikleri bakımından karşılaştırılmamalıdır. Gerek aile gerekse okul öğrencilerin sadece fiziksel gelişimlerini değil aynı zamanda bilişsel, sosyal ve duygusal gelişimlerini takip etmelidirler. Gelişimsel özelliklerden büyüme, olgunlaşma ve öğrenme gibi kavramlar üzerinde durulmalıdır.

Fiziksel anlamda büyüme, vücudun kilo, boy ve hacim olarak artmasıdır (Senemoğlu, 2012). Olgunlaşma ise öğrenmeden bağımsız olarak kalıtsal özellikler tarafından gerçekleşen bir büyüme sürecidir (Keenan, Evans ve Crowley, 2016; Senemoğlu, 2012). Olgunlaşma sadece fiziksel gelişimle ilişkilendirilebilecek bir kavram olmayıp tüm gelişim alanlarında gerçekleşen değişimin adıdır (Hills ve Bryne, 2010). Öğrenme kavramı ise bireyin yaşamında kalıcı izli davranış değişikliğini ifade etmektedir (Wise, 2014). Öğrencilerin gelişim özelliklerini değerlendirirken bu kavramların bilinmesi gerekmektedir. Çocukluk dönemi gelişimde kritik dönemlerden biridir. Bu döneme ait gelişimsel özelliklerin bilinmesi ile yapılacak müdahaleler çocuğun kişiliği ve sosyal davranışları üzerinde kalıcı bir etkiye sahip olacaktır (Bredenkamp, 2015; UNICEF, 2003). Gelişimsel özelliklerinin değerlendirilmesi, öğrencilerin öğrenme ve gelişimi ile ilgili verilerin toplanması ve öğretime ilişkin alınacak kararlarda bu verilerin düzenlenip yorumlanma sürecidir (Bredenkamp,2015).

• Fiziksel Gelişim

İYEP öğrencilerinin fiziksel gelişim özelliklerinin aileleri ve yakın çevresi tarafından desteklenmesi sağlıklı gelişimi desteklemektedir. Ebeveynler çocukları ile oyun oynayarak, egzersiz ve spor yaparak fiziksel gelişimlerine destekte bulunabilirler.

Çocukların yaşadıkları çevre de fiziksel gelişimleri açısından önemlidir. Ayrıca çocukların kültürel ve sportif etkinliklere katılmaları teşvik edilmelidir.

- **Bilişsel Gelişim**

İlkokul çağındaki çocuklar bilişsel olarak somut işlemler döneminde yer almaktadırlar. Ayrıca bu dönemdeki çocuklar bilişsel açıdan hızlı bir gelişim gösterirler. Genellikle soyut kavramı ifadeleri anlamakta zorlanırlar. Çocukların kelime dağarcıklarının geliştirilmesi için kitap okuma alışkanlığı kazanmaları önemlidir. Bunun yanında satranç, mangala, beştaş gibi akıl ve zeka oyunları ile resim eşleştirme, resimler arasındaki farkı bulma gibi etkinlikler de bilişsel gelişime katkı sağlamaktadır.

- **Sosyal ve Duygusal gelişim**

Çocukların bu alandaki gelişimsel özellikleri düşünüldüğünde anne ve babalarıyla kurdukları etkileşim sonucunda duyguları anlama, ifade etme ve tanıma becerilerini öğrendikleri görülmektedir. Çocukların duygusal gelişimi onların iyi olma halini güçlendirmektedir. Ebeveynler bu nedenle çocuklarına rol model olmalıdırlar. Anne ve babalar gerek günlük yaşamlarında gerekse çocukları ile kurdukları iletişimde hissettiklerini onlarla paylaşmalı, böylelikle çocukların his dağarcıklarına olumlu katkı sağlamalıdırlar (MEB, 2020).

2.8.11. İYEP'te Okula Devamın Takibi

İlkokullarda Yetiştirme Programı, okula devamı gerektiren bir eğitimidir. Fakat öğrenciler çeşitli nedenlerle devamsızlık yapabilmektedirler. Devamsızlık nedenlerine bakıldığında bireyin kendisinden, ailesinden ve içinde bulunduğu yaşam koşullarından kaynaklandığı görülmektedir. Öğrencilerin ailevi problemleri sağlık problemleri ve olumsuz hava koşulları ile ulaşım sıkıntıları gibi nedenler bunlar arasında gösterilebilir (Teasley, 2004). Bazen de arkadaş ortamı ve akademik başarılarının düşük olması gibi nedenlerle de devamsızlık yapılabilmektedir (Kinder, Wakefield ve Wilkin,1995). Devamsızlık nedenleri arasında en çok karşılaşılan sorunların ise aile kaynaklı olduğu görülmektedir (Balantekin ve Kartal, 2016). Bazı çocukların okula gitme konusunda aileleri tarafından aşırı baskıya uğraması devamsızlığa neden olmaktadır. Bunun tam zıttı bazı aileler ise aşırı ilgisiz davranmakta ve çocuklarının eğitime gereken ilgiyi göstermemektedirler.

Erbaş (2015), öğrencilerin okula devamı ve okul bağlılığının artırılması için aşağıdaki önerilere yer vermiştir:

- Ebeveynler devamsızlık konusunda görev ve sorumluluklar amacıyla yapılan veli toplantıları ve davetlere katılım sağlamalıdırlar.

- Anne ve babalar çocuklarıyla birebir iletişim kurarak devamsızlık nedenlerini tespit etmeli ve çözüm için okul ile işbirliği yapmalıdırlar.
- Eğer devamsızlık nedeni aileden kaynaklanıyorsa, okul rehberlik servisi aile ile görüşüp ilgili kamu kuruluşlarına yönlendirilmelidir.
- Ebeveynler çocukların uyku düzenini sağlayıp özellikle sabahları okula yetişmeleri konusunda destek olmalıdırlar.
- Ebeveynler çocuklarının okul bağlılığını arttıracak hikaye, masal ve oyun gibi etkinliklerden faydalanmalıdırlar.
- Eğer çocukların sağlık problemleri yoksa çocukların isteklerine bakılmaksızın okula devam konusunda anne ve babaların kararlı bir tutum sergilemeleri önemlidir.

2.8.12. Ailede Etkili İletişim

Anne baba ve çocuklar arasında duygu, düşünce ve davranışların etkileşimli bir şekilde ortaya konması aile içi iletişimi ifade etmektedir. İyi bir iletişimde taraflar kendilerini ortaya olduğu gibi koyar ve iletişim açıktır. Ailede etkili iletişimin olması sağlıklı ilişkiler kurulması bakımından son derece önemlidir. Fakat iletişimde yaşanabilecek problemler çocuk ile ailenin birbirlerini anlayamamalarına neden olabilmektedir. Bu sebeple aile içi iletişimin sürekli geliştirilmesi için anne baba başta olmak üzere ailedeki her bireye görevler düşmektedir.

2.8.13. Anne-Baba Tutumları

Çocukların gelişimsel özelliklerinin şekillenmesinde kalımdan sonra en etkili unsur şüphesiz ki çevredir. Çocuğun içinde bulunduğu ilk çevre kendi ailesidir. Yakın çevresindeki herkesin davranışlarını izleyip örnek alan çocuklar, özellikle anne ve babalarının söylediklerinden çok davranışlarına dikkat edip olumlu veya olumsuz etkilenmektedirler (Forkea ve diğ., 2018). Ailede çocuklara yaşlarına uygun sorumluluk veren bir aile tutumu elbette gelişimi olumlu etkileyecektir (Ünlü, 2019). Çocuklarına saygı duyan ve onları koşulsuz seven anne babaların tutumu da olumlu olduğu gibi, çocuklarını koşullu seven anne baba tutumları da onların kendilerini değersiz hissetmelerine neden olmaktadır (Göker, 2017). Ebeveynler çocuklarını anlamaya çalışmalı ve hayata onların gözünden bakarak empatik bir yaklaşım sergilemelidirler(Höl, 2017).anne ve babaların çocukları yönettikleri sorular açık uçlu olmalı ve çocukların kendilerini ifade edebilmelerine imkan tanınmalıdır (Balcı ve Yılmaz, 2000). Okula yönelik olarak da anne ve babalar çocuklarının yanında olumsuz cümleler kurmamalı ve bu sayede çocuğun kendisini okula

ait hissetmesini sağlayarak okul çalışmalarını sahiplenmesini sağlamalıdır (Özel ve Zelyurt, 2016).

Ailede anne ve babanın çocuğa karşı olan tutumları çocuğun kişiliğini ve gelişimsel özelliklerini biçimlendirdiği gibi akademik başarısını da etkilemektedir. Baumrind (1991) anne ve baba tutumlarını dört grupta ele almış ve bu tutumların öğrencilerin başarılarını etkilediğini savunmuştur. Bu tutumlar şunlardır:

Demokratik Tutum: Ebeveynler çocuklarını bağımsız olmaya teşvik ederler ama çocukların fiillerine sınır koyar ve kontrol ederler. Kurallar koyup mantığını açıklar ve çocuklarına sevgilerini hissettirerek etkili iletişim kurarlar.

Otoriter Tutum: Anne ve babalar çocuklarını dinlemeden kuralcı bir yaklaşım ile onları kontrol etmek isterler. İlgi az, ceza ve kurallar katıdır. Dolayısıyla bu tutuma sahip ebeveynlerin çocukları okulda düşük başarı gösterirler.

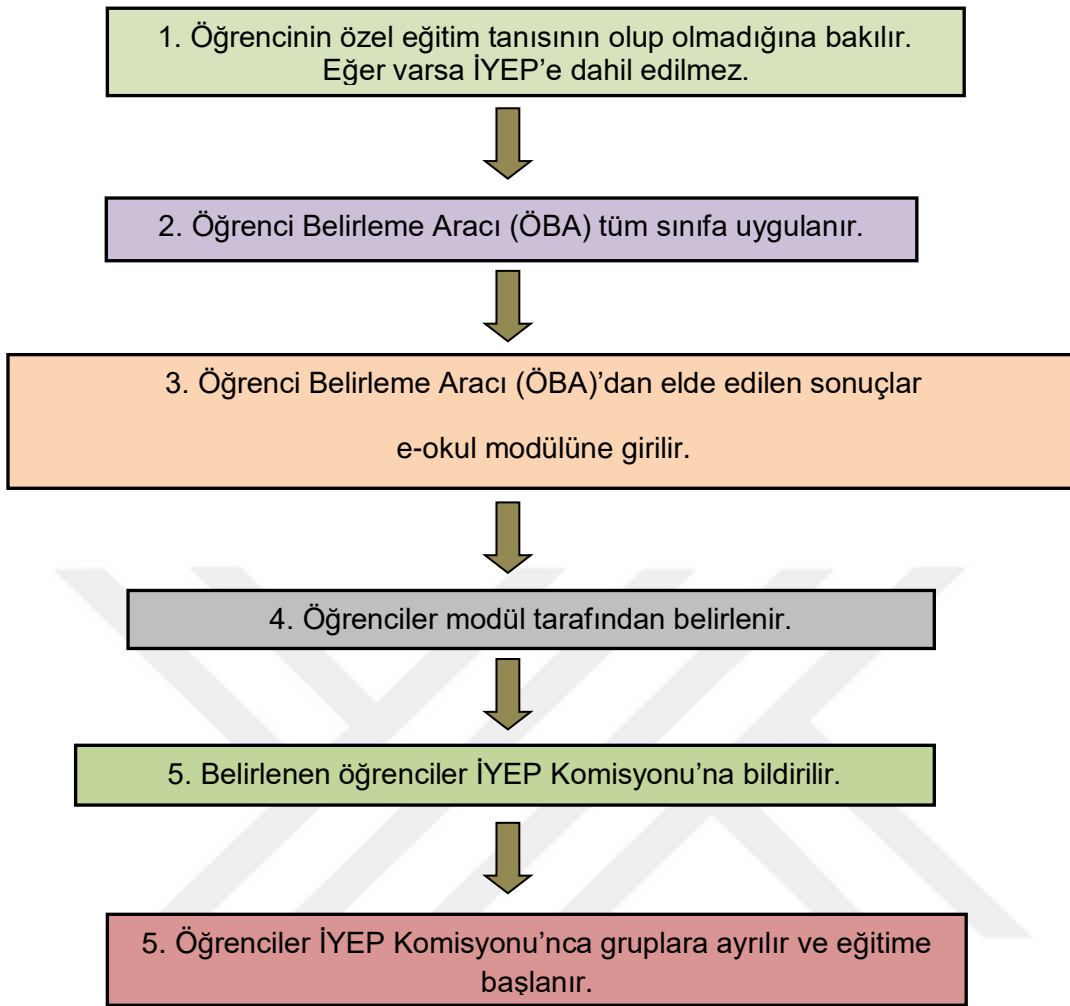
Hoşgörülü Tutum: Anne ve babaların kural koymadan ve çocuklarından bir şey istemeden cezadan kaçınarak sergiledikleri bir tutumdur. Bu tutum çocuklarda güvensizliğe ve mutsuzluğa neden olmaktadır.

İhmalkar Tutum: Ebeveynler çocuklarına karşı aşırı ilgisiz ve ihmalkardır. Çocukların özsaygı düzeyi oldukça düşüktür. Çocukların sosyal olarak yetersiz kalmalarına neden olmaktadır.

Yukarıdaki tutumlar ve diğer araştırma sonuçları anne ve babaların çocuklarına karşı olumlu veya olumsuz her tutumunun onların kişilik özelliklerine yansıtacağı bir gerçektir. Bu bağlamda özellikle dezavantajlı durumda olan öğrencilerin İYEP eğitim sürecinde başarılı olmalarını sağlayacak temel unsurlardan biri anne ve baba tutumlarıdır.

2.9. İYEP Program Süreci

İlkokullarda Yetiştirme Programı, programa katılan öğrencilerin gelişimlerini destekleyecek şekilde süreç değerlendirme yaklaşımı ile yürütülmüştür. Bu bakımdan programın ölçme değerlendirme yaklaşımı da tanıma ve yerleştirme, izleme ve biçimlendirme ile düzey belirlemeye yönelik olarak süreç odaklı uygulanmıştır.(MEB, 2020). Bu çalışma da durum çalışması olduğundan bu sürecin tüm aşamaları ayrıntılı olarak işleneceğinden program süreci hakkında büyük resmi göstermiş olacaktır. Aşağıdaki şekilde İYEP program süreci basamakları gösterilmiştir:

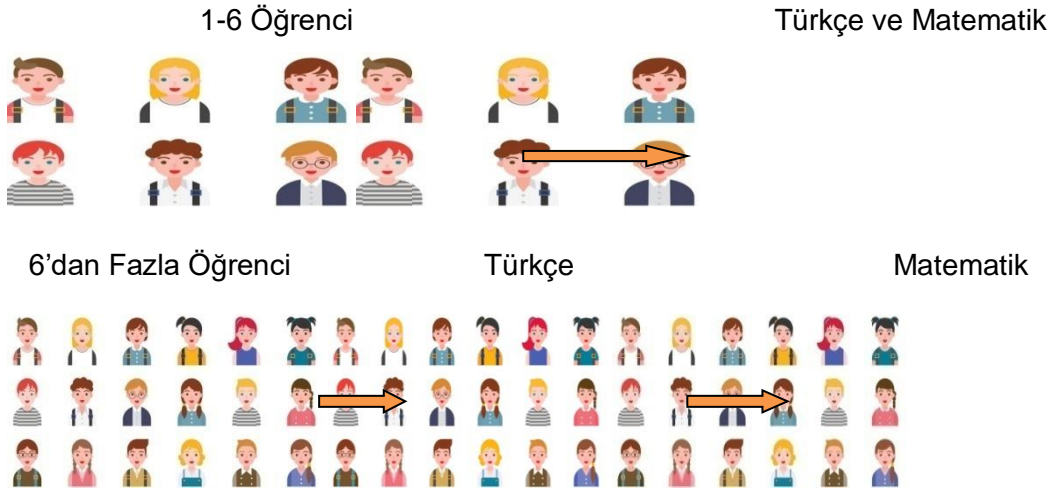

Şekil 5: İYEP Program Süreci Basamakları

Öğrencilerin hangi modülden başlayacakları, sadece Türkçe ya da sadece Matematik veya hem Türkçe hem de Matematik derslerini alacakları yine e-okul İYEP modülü tarafından belirlenmektedir. Bu durum öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerine göre belirlenmektedir.

2.9.1. Grupların Oluşturulması

İYEP gruplarının oluşturulmasında öğrencilerin dezavantajlı öğrenci gruplarında olması ve öğrencilerle birebir ilgi gerektiren bir eğitim verilmesi gerektiğinden grup sayısının 1-6 öğrenciden oluşturulması yönetmelikte belirtilmiştir (MEB, 2018). Ancak bu sayı bazı durumlarda en fazla 10 kişiye kadar çıkarılabilmektedir. Gruplar oluşturulurken 6 öğrenciden oluşan grup tamamlanmadan ikinci bir grup açılmamaktadır. Aşağıdaki şekilde İYEP uygulama akış şeması verilmiştir:

Şekil 6: İYEP Uygulama Akış Şeması

Öğrenciler gruplara ayrıldıktan sonra öğretmen görevlendirilmesi ve veli izin belgelerinin alınmasıyla eğitime başlanmaktadır. Yukarıdaki şemada gösterildiği gibi eğer grup sayısı 6'yı geçiyorsa Türkçe ve Matematik dersleri için ayrı ayrı program oluşturulabilmektedir.

2.9.2. İYEP E-Okul Modülü

Okul komisyonu tarafından e-okul İYEP modülünde gerekli iş ve işlemler yapılarak eğitimin her aşaması kayıt altına alınmaktadır. İYEP iş ve işlemlerinin elektronik ortamda kayıt altına alınması ve takibi amacıyla E-Okul Yönetim Bilgi Sistemi bünyesinde “*İYEP E-Okul Modülü*” oluşturulmuştur. Ayrıca yine Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü (2019) tarafından “*e-Okul Yönetim Bilgi Sistemi İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP) İşlemleri Modülü Kullanım Rehberi*” yayınlanmış ve İYEP komisyonlarında görevli personelin görev tanımları ile modül iş ve işlemleri detaylıca bu rehberde belirtilmiştir.

III. BÖLÜM

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmmanın hangi yöntem ile yürütüldüğü, araştırma evren ve örnekleme, veri toplama araçları ve verilerin analizi ile geçerlik ve güvenilirlik hakkında bilgilere yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Yöntemi ve Modeli

Yöntem, bir araştırmaya yön veren ve araştırmmanın amaçlarını gerçekleştirmek için kullanılan araç veya araçlardır (Boz, 2019). Bilimsel çalışmalarda özellikle Rönesans ve bununla birlikte aydınlanma dönemine girilmesiyle araştırmalarda nicel yöntemler yerine olayların altlarında yatan “neden” ve “niçin” ’lere yönelik nitel araştırmalara yönelik çalışmaların ön plana çıktığı görülmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Bu çalışmada ilkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP)’nin okul ortamında ve süreç odaklı değerlendirilmesi yapıldığı için seçilen yöntem nitel araştırma yöntemi olmuştur. Alanyazında nitel araştırmanın tanımı ile ilgili özellikle herkes tarafından kabul gören bir tanıma rastlanmamakla birlikte; *“nitel araştırma”, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma* olarak tanımlanmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Nitel araştırmaların sahip olduğu temel özellikler bu tanımlamalara göre araştırma yönteminin daha iyi anlaşılmasını sağlamaktadır. Bogdan ve Biklen (1992), Goetz ve LeCompte (1984) ve Patton (1987) nitel araştırmaların karşımıza en çok çıkan yedi özelliğinin; *“doğal ortama duyarlık, araştırmacının katılımcı rolü, bütüncül yaklaşım, algıların ortaya konması, araştırma deseninde esneklik, tümevarımcı analiz ve nitel veri”* şeklinde sıralamışlardır. Bu çalışmada da bütüncül bir yaklaşımla araştırma konusu doğal ortamı olan okul ortamında ve nitel verilere dayalı olarak nitel çalışma desenlerinden “durum çalışması (örnek olay)” ekseninde yürütülmüştür. Yin (1984)’e göre durum çalışması; *“güncel bir olayı kendi gerçek yaşam çerçevesi içinde çalışan, olgu ve içinde bulunduğu içerik arasındaki sınırların kesin hatlarıyla belirgin olmadığı görgül bir araştırma türü”* olarak tanımlanmaktadır. Ayrıca Yin, durum çalışması desenlerini dört kategoride incelemiştir. Bunlar; bütüncül tek durum deseni, iç içe geçmiş tek durum deseni, bütüncül çoklu durum deseni ve iç içe geçmiş çoklu durum desenleridir. Bu çalışmada da bütüncül tek durum çalışma deseni kullanılmıştır.

3.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Bu çalışmanın evreni, Çorum ilinde İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP)'na dahil olan ilkokul öğrencileri ve programda görev alan sınıf öğretmenleridir. Örneklem olarak ise; çalışma bir durum çalışması olduğundan tekli durum çalışması kapsamında Çorum İli Mecitözü İlçesi Doğu İlkokulu 3.sınıf öğrencilerinden bir öğrencinin İYEP süreci ile yine bu programda görev alan sınıf öğretmenlerinden oluşmaktadır.

3.3. Veri Toplama Araçları ve Verilerin Analizi

Araştırma verileri, İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP) sürecini kapsayan doküman incelemesi ve verileri desteklemek için yarı yapılandırılmış görüşme formlarıyla toplanan öğretmen görüşlerinden oluşmaktadır. Doküman incelemesi, araştırmaya konu olan olay ve olgulara yönelik yazılı bilgi ve belgelerin analiz edilmesidir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Araştırmaya yönelik toplanan öğretmen görüşleri "Google Forms" kullanılarak toplanmıştır. Nitel bir araştırmacı e-mail veya çevrimiçi araçlar gibi birden fazla kaynaktan veri toplayabilir (Creswell, 2018). Goetz ve LeCompte (1984)'ye göre; nitel çalışmalarda genellikle üç tür veri toplanır: "*çevre ile ilgili veri, süreçle ilgili veri ve algılara ilişkin veri*". Bu çalışmada süreçle ilgili veri toplanmış ve tekli durum çalışması ekseninde İYEP'in dezavantajlı öğrenciler açısından değerlendirilmesi yapılmıştır.

3.4. Geçerlik ve Güvenirlik

Kirk ve Miller (1986) 'e göre; nitel araştırma, nicel araştırmaya göre daha çok araştırmaya konu olan olgunun anlamına yoğunlaşır. Oysa nicel araştırmada olgunun ne derecede var olduğunun tespiti için testler, anketler kullanılır ve bunların geçerlik ve güvenirlilik test sonuçları paylaşılır. Nitel araştırmada geçerlik, araştırmacının olguyu olduğu biçimde ve tarafsız yansıtması anlamına gelmektedir. Ayrıca araştırmacının elde ettiği veriler ve sonuçları desteklemek için ek yöntemler kullanılır. Bu çalışmada da doküman incelemesine ek olarak öğretmen görüşlerine başvurularak geçerlik için gerekli olan bu şart sağlanmıştır. Nitel araştırmada güvenirlilik de nicel araştırmaya göre farklılık göstermektedir. Nitel araştırmalarda kullanılan yöntem ne olursa olsun sosyal araştırmalarla ilgili tekrar tekrar kullanılması mümkün değildir. Çünkü gerçekler bireylere ve içinde bulunulan ortama göre sürekli değişkenlik göstermektedir. Lincoln ve Guba (1985) araştırmacılara güvenirlilik konusunda kullanabilecekleri birtakım stratejiler önermektedir. Bunlardan biri de uzman incelemesidir. Bu çalışma da uzman incelemesi stratejisinden faydalanılarak hazırlanmıştır.

IV. BÖLÜM

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

Bu bölümde araştırma bulguları iki kısımda ayrıntılı betimleme ile analiz edilip yorumlanmıştır. İlk kısımda İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP) tekli durum çalışması kapsamında bir öğrencinin İYEP süreci ile ilgili bulgulara yer verilmiştir. İkinci kısımda ise araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formlarına ait bulgu ve yorumlara yer verilmiştir.

4.1. İYEP Tekli Durum Çalışması Kapsamında Elde Edilen Bulgular

İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP)'in uygulandığı okullardan Çorum İli Mecitözü İlçesi Doğu İlkokulu 2019–2020 Eğitim Öğretim Yılı İYEP Okul Komisyonu tarafından tüm Türkiye’de olduğu gibi ilk önce okuldaki tüm 3.sınıf öğrencilerine “Öğrenci Belirleme Aracı” uygulanmış ve sonuçlar ilgili E-Okul İYEP İşlemleri Modülü’ne işlenmiştir. Bu kapsamda okulda Öğrenci Belirleme Aracı (ÖBA) uygulanan öğrenci sayısı 41 olmuştur. Öğrenci dağılımları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 7: İYEP Öğrenci Belirleme Aracı (ÖBA) Uygulanan Öğrenci Sayıları

Sınıf/Şube	Öğrenci Sayısı
3/A Sınıfı	20
3/B Sınıfı	21

Öğrenci Belirleme Aracı (ÖBA) sonuçlarına göre; bu öğrencilerden 3/A sınıfından 5 öğrenci ve 3/B sınıfından 4 öğrenci sistem tarafından İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP)'na alınmıştır. İYEP'e alınan öğrenciler bu çalışmada Etik kurallar gereği Ö1, Ö2... şeklinde belirtilmiştir. Her şubeye yine okul komisyonu tarafından bir öğretmen görevlendirilmiş ve öğretmenler bu çalışmada “K1” ve “K2” şeklinde belirtilmiştir. Öğretmenler tarafından İYEP'e alınan öğrenci velileri ile görüşülmüş ve veli izin belgeleri alındıktan sonra okul komisyonu öğrenci modüllerine göre şubeler bazında aşağıdaki tabloda öğrencileri gruplandırmış ve eğitime başlanmıştır:

Tablo 8. İYEP Okul Komisyonu Kararı Açılan İYEP Şube Bilgileri

İYEP-A ŞUBESİ	Sınıfı	Başlayacağı Modül	İYEP Öğretmeni
Ö1	3/A	Türkçe ve Matematik, Modül 2	K1
Ö2	3/A	Türkçe ve Matematik, Modül 2	K1
Ö3	3/A	Türkçe ve Matematik, Modül 2	K1
Ö4	3/A	Türkçe ve Matematik, Modül 2	K1
Ö5	3/A	Türkçe ve Matematik, Modül 2	K1
İYEP-B ŞUBESİ	Sınıfı	Başlayacağı Modül	İYEP Öğretmeni
Ö6	3/B	Türkçe, Modül 2	K2
Ö7	3/B	Türkçe ve Matematik, Modül 2	K2
Ö8	3/B	Türkçe ve Matematik, Modül 2	K2
Ö9	3/B	Matematik, Modül 2	K2

Tablo 8 incelendiğinde 9 öğrenciden 7'si (%78) hem Türkçe dersinden hem de Matematik dersinden Modül 2'ye alınmıştır. Yalnız Türkçe dersinden 1 öğrenci (%11), yalnız Matematik dersinden 1 öğrenci (%11) sistem tarafından Modül 2'den başlatılmıştır. İYEP eğitim zamanlaması öğretmenlerin ve öğrencilerin okulda bir arada olabileceği fakat normal ders vakitleri dışında seçecekleri bir planlamaya göre yapılmaktadır. Öğrencilere program dahilinde hafta içi okul dersleri yanında aşağıdaki çizelgeye göre eğitim verilmiştir:

Tablo 9: İYEP Haftalık Ders Programı ve Vakit Çizelgesi

HAFTALIK DERS PROGRAMI							
Dersler	GÜNLER						
	PAZARTESİ	SALI	ÇARŞAMBA	PERŞEMBE	CUMA		
1. DERS	TÜRKÇE		MATEMATİK	TÜRKÇE			
2. DERS	TÜRKÇE		MATEMATİK	TÜRKÇE			
3. SINIFLAR İYEP VAKİT ÇİZELGESİ							
Dersler	GÜNLER						
	PAZARTESİ		SALI	ÇARŞAMBA		PERŞEMBE	CUMA
	GİRİŞ	ÇIKIŞ		GİRİŞ	ÇIKIŞ	GİRİŞ	ÇIKIŞ
1. DERS	12.00	12.40		12.00	12.40	12.00	12.40
2. DERS	12.45	13.25		12:45	13.25	12:45	13.25

Tablo 9 incelendiğinde öğrencilere İYEP kapsamında hafta içi Pazartesi, Çarşamba ve Perşembe günleri 40 dakikalık 2 ders saati ve toplam haftalık 6 ders saati eğitim verildiği görülmektedir. Ayrıca ders giriş çıkış saatleri hakkında öğrenci velileri bilgilendirilmektedir.

Öğrencilerin gerek Türkçe gerekse Matematik derslerinden modül-2'den başlatılması ve devamında modül-3'e geçmeleri sistem tarafından belirlenmiştir. Her modül için kazanım sayısı ve buna göre işlenmesi gereken ders saati bilgileri yine sistem tarafından önceden belirlenmiştir. İYEP'te görevli öğretmenler bu kazanım tablosu ve vakit çizelgesine göre modüllere göre ders planlarını hazırladıktan sonra planlar okul komisyonuna sunulmuştur. Daha sonraki süreçte okul komisyonu hazırladığı İYEP evraklarını İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ile paylaşmış ve gereken onaylar alındıktan sonra eğitime başlanmıştır.

Tablo 10: Modüllere Göre İYEP Kazanım Sayıları

Ders	Modül-2 Kazanım Sayısı	Modül -3 Kazanım Sayısı	TOPLAM
Türkçe	70	15	85
Matematik	32	14	46

Tablo 10 incelendiğinde; Türkçe dersi için toplam 85 ders saati, Matematik dersi için ise toplam 46 ders saati ayrıldığı görülmektedir. Öğrencilerin bir üst modüle geçmesi ve böylelikle program kazanımlarına ulaşmaları hedeflenmiştir. Türkçe için ayrılan sürenin fazla olması okuma yazma kazanım sayılarının Matematik dersi dört işlem kazanım sayısından fazla olmasından kaynaklanmıştır.

Aşağıda çalışma örnekleme kapsamında öğrencilerden Ö9'un tekli durum çalışması İYEP süreci ile doküman incelemesi ve analizi yapılmıştır.

4.1.2. Öğrenci Belirleme Aracı (ÖBA) ve Kazanımlara Göre Analizi

Öğrenci Belirleme Aracı (ÖBA) iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde programın Türkçe dersi ile ilgili kazanımlara ait sorular yer almış ve ikinci bölümde ise Matematik dersi ile ilgili kazanımlara ait sorulara yer verilmiştir. Öğrencilerin sorulara verdikleri cevaplar E-Okul İYEP işlemleri modülüne girilmiş ve öğrencinin kazanımlara ne derecede sahip olduğu sistem tarafından ortaya konulmuştur.

4.1.2.1. Türkçe Dersi Kazanımlarına Ait Soru Analizleri

Öğrenci Belirleme Aracı (ÖBA)'nda Türkçe dersine ait toplam 15 soru yer almıştır. Program öncesinde öğrencilere uygulanan ÖBA sonuçlarına göre Ö9'un bu kazanımlara ait sorulara verdikleri cevaplar ve analizleri aşağıda sıra ile analiz edilerek yorumlanmıştır. Soru kitapçığında her soru grubu için yönerge yazılmış ve verilen cevaplara ait puanlama tablosu verilmiştir.

4.1.2.1.1.Öğrenci Belirleme Aracı (ÖBA) Türkçe Dersi 1. , 2. ve 3. Soru Analizleri

Öğrencilere bu bölümde sorulan sorular İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP) Türkçe dersi "dinleme" konu alanına ait kazanımlarına yönelik olmuştur. Bu bölümde öğrencilerden dinledikleri metin ile ilgili sorulara doğru yanıt vermeleri amaçlanmıştır. "Dinleme" konu alanına ait kazanımlar şunlardır:

T.M1.1. Sözlü yönergeleri uygular.

T.M1.2. Dinlediklerine/izlediklerine yönelik sorulara cevap verir.

Bu kazanımlara yönelik "İYEP Öğretmen Yönergeleri Formu" 'nda ilgili sorulara ait yönerge verilmiş ve öğrencilerin verdikleri cevaplara göre alacakları puanların yine formun belirtilen sayfalarına işlenmesi istenmiştir. Bu kapsamda Ö9 adlı öğrenciye yöneltilen Türkçe 1, 2 ve 3. soruları şu şekildedir:

Yönerge: Aşağıda verilen metni öğrencilerinize okuyunuz. Okuma işlemi tamamlandıktan sonra aşağıdaki 1, 2 ve 3. soruları öğrencilerinize yönelterek "İYEP Öğrenci Belirleme Aracı"ndaki görsellerin altlarına metinle ilgili doğru işaretleme yapmalarını isteyiniz. Öğrencilerden soruyu sessiz bir şekilde cevaplamalarını isteyiniz.

Puanlama yaparken öğrencilerinizin 1, 2 ve 3. sorulara ilişkin İYEP Öğrenci Belirleme Aracı üzerinde yaptıkları işaretlemeleri inceleyiniz. Puanlama Anahtarı'nı kullanarak her bir soru için puanlama yapınız. Puanları sayfa 11-12'deki Puanlama Tablosu'na işleyiniz.

KIRIK ŞEMSIYE

Baharın en renkli günlerinden biriydi. Ağaçlar çiçeklenmiş, yapraklar yeşermeye başlamıştı. Bakkal Ali, dükkânının önüne çıkmıştı. Telleri kopuk bir şemsiyeyi onarıyordu.

Küçük Deren, kolunda sepetiyle geldi:

— Günaydın Ali Amca, çamaşır ipin var mı?

Adam, işine vermişti kendini. Başını kaldırmadan sordu:

— Var, var!.. Ne kadar istiyorsun?

(Deren)

— İki metre. Peki, leopar desenli kâğıdın var mı?

(Bakkal Ali)

— Var, var!.. Ne işe yarayacak bunlar?

(Deren)

— Orman giysisi için... Gösteriye çıkacağım da...

(Bakkal Ali)

— Ooo!.. Şu günlerde çocuklar çok telaşlı.

(Deren)

— Şey... Amca, sen ne yapıyorsun?

Bakkal Ali, gözlüklerinin üzerinden baktı.

— Adamın biri şemsiyesini dükkânda unutmuş. Tellerinin tümü kopuk.

Deren, kaldırıma oturdu:

— Benim dedem de eşyalarını orada burada unuttur. Eve gelince nerede unuttuğunu düşünür, bulamaz. Aaa! Aklıma parlak bir fikir geldi. Ağaca bir duyuru asalım mı?

(Bakkal Ali)

— Asalım da... Ne yazalım?

(Deren)

— Yeşil bir şemsiye bulunmuştur. Bakkal Ali'dedir.

(Bakkal Ali)

— Harika! Hadi, hemen yaz!

Deren kâğıda kocaman harflerle yazıyı yazdı, götürdü ve şeftali ağacının gövdesine astı.

(...)

Sevim AK

(Uyarlanmıştır.)

Öğrencilerin 1, 2 ve 3. soruları metne göre yanıtlamaları beklenir.

Resim 1. İYEP Öğretmen Yönergeleri/ Türkçe 1,2 ve 3.Sorular

Resim 1’de Ö9 öğrencisine yönerge kapsamında İYEP Öğretmeni tarafından “Kırık Şemsiye” metni sesli bir şekilde okunmuş ve metinle ilgili görsellerin altlarındaki kutucukların işaretlenmesi istenmiştir. Sorulara ait puanlama tablosu ise formda şu şekilde verilmiştir:

Tablo 1: 1, 2 ve 3. sorulara ait puanlama anahtarı (Öğrencilerinize yönlendirdiğiniz her bir sorudan sonra kullanılacaktır.)			
Beceri \ Puanlama	0 puan	1 Puan	2 Puan
Dinleme	Metinle ilgili işaretleme yapmadı.	Metin ile ilgili yanlış işaretleme yaptı.	Metin ile ilgili doğru işaretleme yaptı.

Resim 2. Türkçe 1. , 2. ve 3.Sorular Puanlama Anahtarı

İYEP Öğretmeni Ö9 adlı öğrenciye dinleme metni sorularını sözlü olarak yöneltilmiş ve Ö9’un verdikleri cevaplar Resim 2’deki puanlama anahtarına göre ilgili forma işlenmiştir. Resim 2’deki puanlama anahtarına göre; metinle ilgili işaretleme yapılmaması durumunda (0 puan), metinle ilgili işaretleme yapılmış ve yanlış da yapılması durumunda (1 puan) ve metinle ilgili doğru işaretleme yapılması durumunda ise (2 puan) verilmesi istenmiştir. Burada ölçülmek istenen durum, öğrencilerin bu kazanımlara ne derece ulaştığı ile ilgili bir ölçme işlemidir. İYEP eğitimi veren öğretmenler tarafından sadece öğrencilere ait cevaplar E-okul sisteminde ilgili İYEP modülüne işlenmekte ve sistem tarafından öğrencinin hangi modül düzeyinde eğitim alacağı veya almayacağı belirlenmektedir. Öğrencilerin bu ölçme işlemine ait sonuçlarına göre modüller düzeyinde gruplar oluşturulmakta ve yapılacak eğitim ona göre belirlenmektedir. Burada temel yaklaşım, bireysel anlamda ihtiyaç tespiti yapıp küçük gruplarla eğitim verilmesi ve böylelikle programın hedefine ulaşması fikridir.

Tekli durum çalışması kapsamında Ö9 adlı öğrencinin Türkçe dersi 1, 2 ve 3. sorulara verdikleri cevaplar ve bu cevaplara ait soru görselleri ile analiz ve yorumlar aşağıda verilmiştir:

TÜRKÇE

1. Dinlediğiniz metindeki olay hangi mevsimde geçmektedir? Doğru görselin altındaki kutucuğu işaretleyiniz.

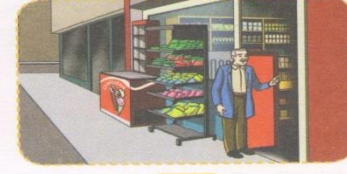

2. Dinlediğiniz metinde "Ali Amca" ne iş yapmaktadır? Doğru görselin altındaki kutucuğu işaretleyiniz.

3. Dinlediğiniz metinde "Ali Amca" ne onarmaktadır? Doğru görselin altındaki kutucuğu işaretleyiniz.

4 İYEP ÖĞRENCİ BELİRLEME ARACI

Resim 3. Türkçe 1, 2 ve 3.Sorular/Öğrenci Cevapları/Ö9

Resim 3'e bakıldığında Ö9'un ilk üç sorunun hepsini işaretlediği görülmektedir. İlk sorunun cevabının yanlış diğer iki sorunun ise doğru cevaplandığı görülmüştür. Resim 2'deki puanlama anahtarına göre ilk soru için 1 puan, 2. Ve 3. Sorular için ise doğru işaretleme yapıldığı için 2'şer puan İYEP Öğretmen Yönergeleri Formu Puanlama Tablosu'na işlenmiştir. Türkçe dersi dinleme kazanımlarına göre; Ö9'un sözlü yönergeleri uyguladığı fakat dinlediklerine yönelik sorulara cevap vermede biraz eksik kaldığı söylenebilir. İYEP Türkçe etkinlik kitabındaki etkinliklerle bu eksikliğin giderilebileceği düşünülmektedir. Bu

durum İYEP eğitimi süreci ve sonunda yapılacak Öğrenci Değerlendirme Aracı (ÖDA) sonuçlarına bakılarak değerlendirilebilir.

4.1.2.1.2.Öğrenci Belirleme Aracı (ÖBA) Türkçe Dersi 4. Soru Analizi

SORU 4.

Yönerge: Öğrencilerden İYEP Öğrenci Belirleme Aracı'nda yer alan maddeye ilişkin görselleri incelemeleri istenir. Öğrencilere üç ayrı yönerge okunur. Her yönergeden sonra öğrencilerin yönergeyi yerine getirmeleri için zaman verilir. Öğrencinin verdiği yanıtı sistem üzerinde puanlama anahtarı ile puanlayınız. Puanları sayfa 11-12'deki Puanlama Tablosu'na işleyiniz.

- Noktaları birleştirerek şemsiye görselini oluşturunuz.
- Oluşturduğunuz şemsiyeyi boyayınız.
- Elinde şemsiye olan Deren'i, doğru yolu bularak Bakkal Ali Amca'ya ulaştırınız.

Tablo 2: 4. soruya ait puanlama anahtarı
(Soru 4'te yer alan a, b ve c yönergelerine verilen cevaplar incelenerek doğru sayısı belirlenecek, doğru sayısına karşılık gelen puan verilecektir. Verilecek puanlar ve açıklamaları aşağıdaki gibidir.)

Puanlama	0 puan	1 Puan	2 Puan	3 puan
Beceri				
Konuşma	Yönergelere ilişkin bir tepki vermedi.	Sözlü yönergelerin birini yerine getirdi.	Sözlü yönergelerin en fazla ikisini yerine getirdi.	Sözlü yönergelerin üçünü de yerine getirdi.

Resim 4. İYEP Öğretmen Yönergeleri/ Türkçe 4.Soru

Resim 4'e bakıldığında Türkçe dersi "konuşma" alanına ait kazanımlara ait toplam üç (3) sözlü yönergeden oluşan bir soru sorulduğu görülmektedir. Öğrencilerden ÖBA 4.soru ile görselleri incelemeleri istenmiş ve daha sonra İYEP Öğretmeni tarafından yönergeler sırasıyla sesli okunmuştur. Her yönerge sonrasında Resim 4'teki puanlama anahtarına göre; yönergelere ilişkin tepki vermedi (0 puan), sözlü yönergelerin birini yerine getirdi (1 puan), sözlü yönergelerin en fazla ikisini yerine getirdi (2 puan), sözlü yönergelerin üçünü de yerine getirdi (3 puan) şeklinde yine İYEP Öğretmeni tarafından İYEP Öğretmen Yönergeleri Formu Puanlama Tablosu'na işlenmesi istenilmiştir. Aşağıda Ö9'un bu soru kapsamında verdiği cevaplar ve soru analizine yer verilmiştir:

4. Verilen görselleri inceleyiniz. Görsellerle ilgili öğretmeninizin söylediği yönergeleri yerine getiriniz.

İYEP ÖĞRENCİ BELİRLEME ARACI 5

Resim 5. Türkçe 4.Soru /Öğrenci Cevapları/Ö9

Resim 5'e bakıldığında Ö9'un Şekil 10'daki her üç yönergeyi de eksiksiz yerine getirdiği görülmektedir (1.Noktaların birleştirilerek şemsiye modeli oluşturulması, 2. Oluşan şemsiye modelinin boyanması ve 3. Elinde şemsiye olan Deren'i doğru yolu bularak Bakkal Ali Amca'ya ulaştırılması). Resim 4'te verilen puanlama tablosuna göre; sözlü yönergelerin üçünü de yerine getiren Ö9 bu sorudan (3 puan) almış İYEP Öğretmen Yönergeleri Formu Puanlama Tablosu'na işlenmiştir. Ö9'un Türkçe dersinde bu soruya ait kazanıma sahip olduğu söylenebilir.

4.1.2.1.3.Öğrenci Belirleme Aracı (ÖBA) Türkçe Dersi 5.,6.ve 7. Soru Analizleri

SORU 5. Öğrencilerinize aşağıda yer alan soruları yöneltiniz.

Yeni bir oyuncuğa sahip olma şansınız var. Hangi oyuncuğa sahip olmak isterdiniz, neden? Bu oyuncuğın özelliklerini (şekli, rengi vb.) anlatınız. Bu oyuncakla nasıl oynardınız? Oyuncuğınızı nasıl korurdunuz?

Yönerge: Öğrencilerin her birine sorunun cevabını sözlü olarak vermesi için yeterli süreyi tanıyınız. Cevap vermek için ihtiyaç duydukları süreyi veriniz, her bir öğrenci için soruyu tekrar ediniz. Bireysel farklılıkları dikkate alınız. Puanlamada öğrencilerin kurdukları cümle sayısını dikkate alınız. Puanları sayfa 11-12'deki Puanlama Tablosu'na işleyiniz.

Puanlama Beceri	0 puan	1 Puan	2 Puan	3 puan
Konuşma	Kurduğu cümleler sorunun cevabıyla tamamen ilgisizdi.	Çerçevesi belirli konuyla ilgili olmayan veya eksik cümleler kurdu.	Çerçevesi belirli bir konuyla ilgili en fazla iki cümle kurdu.	Çerçevesi belirli bir konuyla ilgili üç ve üzerinde cümle kurdu.

SORU 6.

Yönerge: Öğrencilerinizin her birine Tablo 4'ün ikinci sütununda yer alan cümleleri (İYEP Öğrenci Belirleme Aracı soru 6'nın a, b, c, ç ve d seçeneğinde) sırasıyla sesli olarak okutunuz. Öğrencilerinizin okudukları her cümle için puanlama anahtarını kullanarak ayrı puanlar veriniz. Puanları sayfa 11-12'deki Puanlama Tablosu'na işleyiniz.

Puanlama Beceri	Cümleler	0 Puan	1 Puan	2 Puan
Okuma	Ela, ilkin ile in, iki lale al.	Heceleri, kelimeleri ve cümlelerin hiçbirini okuyamadı.	Cümleyi eksik ya da kelimeleri atlayarak okudu.	Cümleyi tam olarak okudu.
	Ümit, kamyona kum koy.	Heceleri, kelimeleri ve cümlelerin hiçbirini okuyamadı.	Cümleyi eksik ya da kelimeleri atlayarak okudu.	Cümleyi tam olarak okudu.
	Köyden bol bol mısır aldık.	Heceleri, kelimeleri ve cümlelerin hiçbirini okuyamadı.	Cümleyi eksik ya da kelimeleri atlayarak okudu.	Cümleyi tam olarak okudu.
	Şekerci Aziz geldi, pencereyi açtı.	Heceleri, kelimeleri ve cümlelerin hiçbirini okuyamadı.	Cümleyi eksik ya da kelimeleri atlayarak okudu.	Cümleyi tam olarak okudu.
	Jülide, yağmurlu havada fotoğraf çekti.	Heceleri, kelimeleri ve cümlelerin hiçbirini okuyamadı.	Cümleyi eksik ya da kelimeleri atlayarak okudu.	Cümleyi tam olarak okudu.

Resim 6. İYEP Öğretmen Yönergeleri/ Türkçe 5, 6 ve 7.Sorular

Resim 6'nın devamı

SORU 7.

Yönerge: Her bir öğrencinizi yanınıza çağırarak şiirin başlığını ve dörtlüklerinden herhangi birini okutunuz. Öğrencileri Tablo 5'te yer alan puanlama anahtarı ile değerlendiriniz. Puanları sayfa 11-12'deki Puanlama Tablosu'na işleyiniz.

KELEBEK

Yel estikçe uçuşan
Yapraklara benziyor.
Durmadan, yorulmadan
Daldan dala geziyor.

Kanatları ipektir,
Bozulur dokununca.
Sanki canlı çiçektir
Açar bahar olunca.

Üstündeki renkleri
Seyretmeye doyamam.
Yapamaz böylesini
Benim diyen her ressam.

Ben onu çok severim,
Koşup tutmak isterim.
Fakat kaçır yaramaz,
Uçmadan yaşayamaz.

Hasan Ali YÜCEL

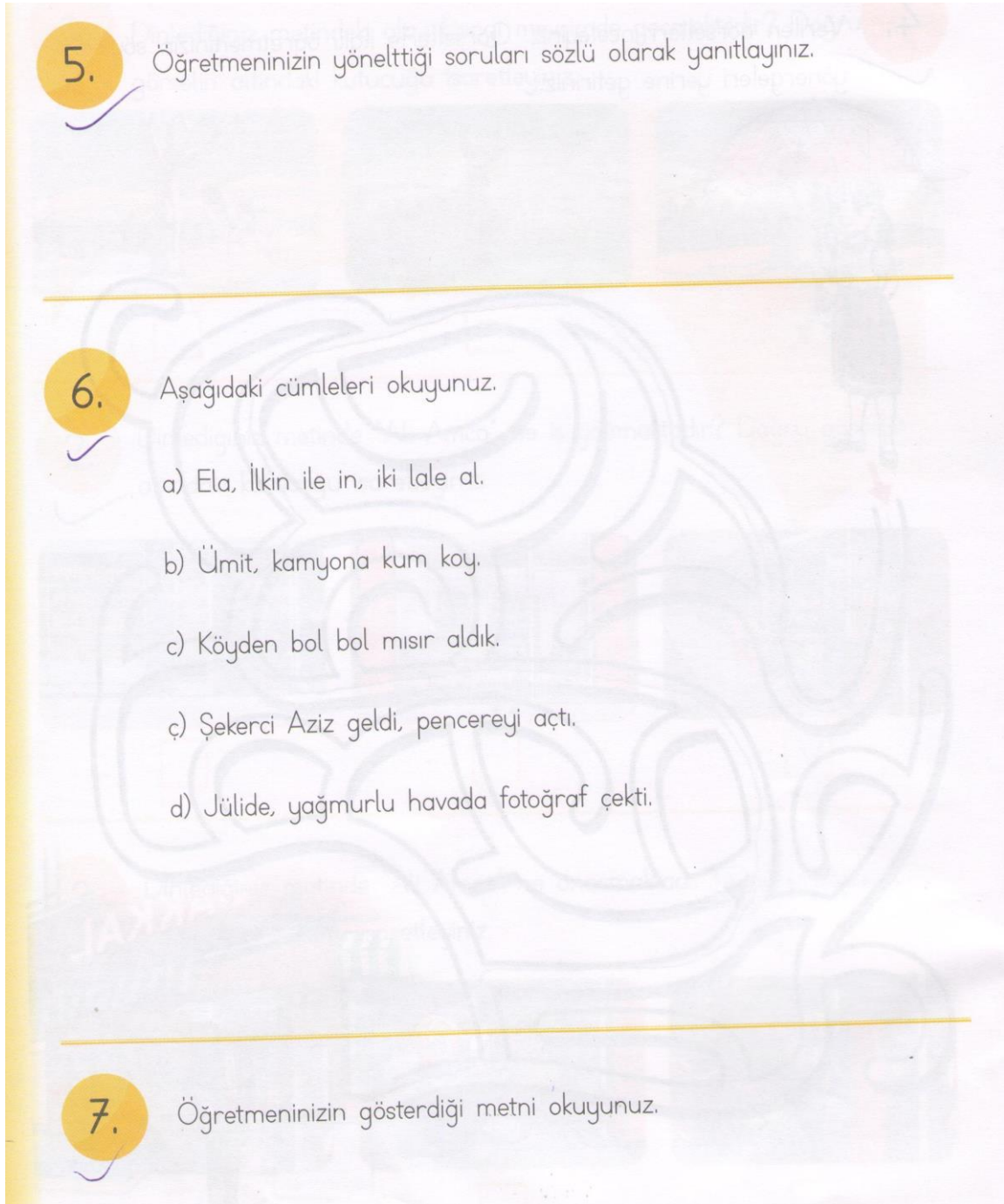
(09.04.2019 tarihinde <http://www.meb.gov.tr/meb/hasanali/siirlerdensecmeler/halikelebek.htm> adresinden erişilmiştir.)

Tablo 5: 7. soruya ait puanlama anahtarı

Beceri	Puanlama	0 puan	1 Puan	2 Puan
	Okuma		Metni okuyamadı.	Metni eksik okudu.

Resim 6'ya bakıldığında Türkçe dersi "Konuşma" ve "Okuma" alanlarına ait kazanımlara yönelik sorular ve bu sorulara ait puanlama anahtarları görülmektedir. Diğer sorularda olduğu gibi öğrencilerin verdikleri cevaplara göre puanların ilgili puanlama tablosuna işlenmesi istenilmiştir. 5.soruda öğrencilere konuşma kazanımlarına yönelik sorular yöneltilmiş ve sözlü olarak cevaplandırılmaları istenmiştir. 6.soruda öğrencilere beş (5) cümle verilmiş ve sesli olarak okumaları istenmiştir. 7.soruda ise dört kıtadan oluşan bir şiir verilmiş ve öğrencilerden şiirin başlığı ile birlikte herhangi bir kıtasının sesli okunması

istenmiştir. Bu bölüme ait Öğrenci Belirleme Aracı (ÖBA)'nda Ö9 adlı öğrenciye ait sorular şöyledir:

Resim 7. Türkçe 5, 6 ve 7.Sorular /Öğrenci Cevapları/Ö9

Resim 7'de sorulan sorulara Ö9 adlı öğrencinin her üç soruda da doğru yanıtlar verdiği, soruların cevapları sözlü olduğu için öğrenci tarafından yazılmadığı ve İYEP Öğretmeni tarafından soruların yanına mavi tükenmez kalemle işaret konulduğu görülmüştür. Ö9'un Resim 6'da verilen puanlama anahtarına göre; 5.sorudaki sözlü cevaplardan (3 puan),

6.soruda tüm cümleleri doğru okuyarak toplam (10 puan) ve 7.soruda da şiiri başlığıyla birlikte doğru okuduğu için (2 puan) aldığı ve bu sorulara ait kazanımlara sahip olduğu söylenebilir.

4.1.2.1.4.Öğrenci Belirleme Aracı (ÖBA) Türkçe Dersi 8.Soru Analizi

SORU 8.

Yönerge: Öğrencilerinize “İYEP Öğrenci Belirleme Aracı” 8. soru için ayrılan boşluğa aşağıda yer alan cümleleri (a, b, c, ç, d) dikte çalışması ile yazdırınız. Öğrencileri Tablo 6’da yer alan puanlama anahtarı ile değerlendiriniz. Puanları sayfa 11-12’deki Puanlama Tablosu’na işleyiniz.

- a) Ali, Nalan ile elli kek al.
- b) Umut ile Oytun tüy tuttu.
- c) Sinan, Selin ile ördek baktı.
- ç) Recep, Şule ile beş üçgen çizdi.
- d) Fevzi, havada jet gibi uğur böceği gördü.

Puanlama Beceri	Cümleler	0 Puan	1 Puan	2 Puan
Okuma	Ali, Nalan ile elli kek al.	Heceleri, kelimeleri ve cümlelerin hiçbirini yazamadı.	Cümleyi eksik yazdı.	Cümleyi tam olarak yazdı.
	Umut ile Oytun tüy tuttu.	Heceleri, kelimeleri ve cümlelerin hiçbirini yazamadı.	Cümleyi eksik yazdı.	Cümleyi tam olarak yazdı.
	Sinan, Selin ile ördek baktı.	Heceleri, kelimeleri ve cümlelerin hiçbirini yazamadı.	Cümleyi eksik yazdı.	Cümleyi tam olarak yazdı.
	Recep, Şule ile beş üçgen çizdi.	Heceleri, kelimeleri ve cümlelerin hiçbirini yazamadı.	Cümleyi eksik yazdı.	Cümleyi tam olarak yazdı.
	Fevzi, havada jet gibi uğur böceği gördü.	Heceleri, kelimeleri ve cümlelerin hiçbirini yazamadı.	Cümleyi eksik yazdı.	Cümleyi tam olarak yazdı.

Resim 8. İYEP Öğretmen Yönergeleri/ Türkçe 8.Soru

Resim 8’de Türkçe dersi “yazma” konu alanına ait dikte çalışmasına yönelik soru sorulmuştur. Bu kapsamda öğrencilere toplam beş (5) cümle okunmuş ve yazmaları istenmiştir. 8.soruya ait puanlama tablosunda ise cümleleri yazma düzeylerine göre

öğrencilerin alacakları puanlar belirtilmiştir. Ö9 adlı öğrencinin bu soruya ait verdikleri cevaplar ve analizi aşağıda verilmiştir:

8. Dinlediğiniz cümleleri yazınız.

a) Ali ~~Na~~ Lan ile elli kek al. ✓

b) Umut ile ✗

c) Sinan Selin ile ^{ördek} leylek baktı ✓

c) Recep Şule ile beş uçken çizdi ✓

d) Fevzi havada letyibi uğurdöcefi gördü ✓

Resim 9. Türkçe 8.Soru /Öğrenci Cevapları/Ö9

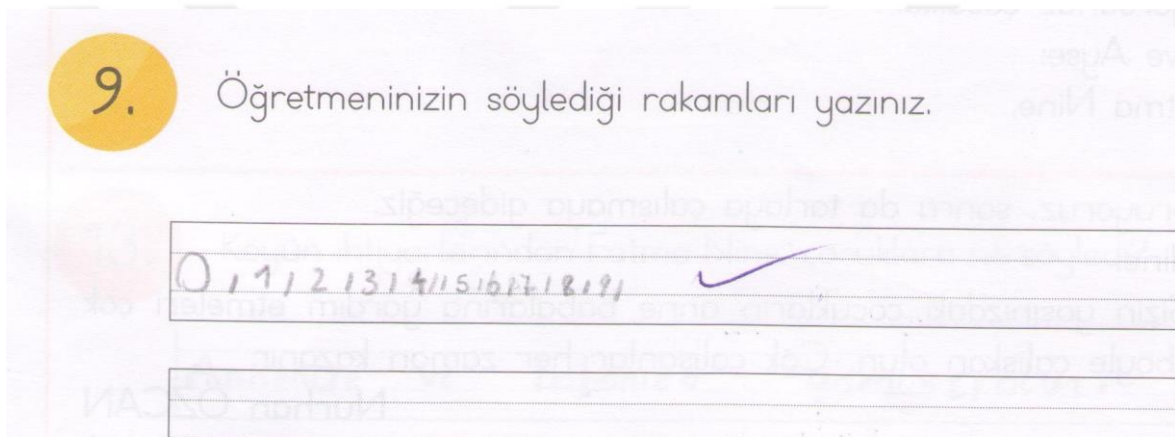
Resim 9'da Ö9'a ait Türkçe dersi "dinleme" alanı dikte çalışmasına yönelik 8.soruya ait cevaplar verilmiştir. Cevaplar incelendiğinde Ö9 adlı öğrencinin bu alana ait kazanımlara büyük oranda sahip olduğu söylenebilir. Cümlelerden sadece biri (b) eksik yazılmış ve bir cümlede de kelime hatası (c) yapılmıştır. Resim 8'de verilen puanlama anahtarına göre bu sorudan toplam (10 puan) alınmıştır. Alınan puanlar yine öğretmen tarafından ilgili puanlama tablosuna işlenmiştir.

4.1.2.1.5.Öğrenci Belirleme Aracı (ÖBA) Türkçe Dersi 9.Soru Analizi

SORU 9.
Yönerge: Öğrencilerinize İYEP Öğrenci Belirleme Aracı 9. soru için ayrılan boşluğa “0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9” rakamlarını sırasıyla yazdırınız. Öğrencilerinize rakamları yazdırırken öğrencilerinizin yazabileceği hızda, dikkatli ve tane tane okuyunuz. Öğrencilerin yanıtlarını Tablo 7'deki puanlama anahtarı ile değerlendiriniz. Puanları sayfa 11-12'deki Puanlama Tablosu'na işleyiniz.

Tablo 7: 9. soruya ait puanlama anahtarı			
Puanlama Beceri	0 puan	1 Puan	2 puan
Yazma	Rakamların hiçbirini yazamadı.	Rakamların bir bölümünü yazdı.	Rakamların tamamını doğru yazdı.

Resim 10. İYEP Öğretmen Yönergeleri/ Türkçe 9.Soru

Resim 11. Türkçe 9.Soru /Öğrenci Cevapları/Ö9

Resim 11'e bakıldığında Ö9'un Türkçe dersi yazma alanına ait sorulan bu soruya ait kazanıma sahip olduğu söylenebilir. Resim 10'daki puanlama tablosuna göre; Ö9, bu soruya ait söylenen rakamların tamamını eksiksiz yazdığı için bu sorudan (2 puan) almıştır. Puanlar öğretmen tarafından puanlama tablosuna işlenmiştir.

4.1.2.1.6.Öğrenci Belirleme Aracı Türkçe 10,11,12 ve 13.Soru Analizleri

Tablo 8: 10, 11, 12 ve 13. sorulara ait puanlama anahtarı (10, 11, 12 ve 13.. sorularda her bir soru için ayrı ayrı kullanılacaktır.)

Puanlama Beceri	0 puan	1 Puan	2 puan
Okuduğunu Anlama	Metinle ilgili sorulan soruyu boş bıraktı.	Metin ile ilgili soruya yanlış yanıt verdi.	Metin ile ilgili soruya doğru yanıt verdi.

Resim 12. İYEP Öğretmen Yönergeleri/ Türkçe 10, 11, 12 ve 13.Sorular

İYEP Türkçe dersi Öğrenci Belirleme Aracı (ÖBA) “Okuduğunu Anlama” konu alanına ait soruların yer aldığı bu bölümde öğrencilere aşağıdaki metni (Resim 13) okumaları istenmiş ve 10,11,12 ve 13. Soruların cevaplarını bu metne göre vermeleri istenmiştir. Metinle ilgili sorulan soruyu boş bıraktı (0 puan), metinle ilgili sorulan soruya yanlış yanıt verdi (1 puan), metinle ilgili sorulan soruya doğru yanıt verdi (2 puan) şeklinde Resim 12'deki puanlama anahtarına göre öğrencilerin verdikleri cevaplar puanlama tablosuna işlenmiştir. Ö9 adlı öğrencinin bu bölümdeki sorulara verdikleri cevaplar ve analizleri aşağıda verilmiştir:

Aşağıdaki metni okuyunuz. 10, 11, 12 ve 13. soruları metne göre yanıtlayınız.

RÜZGÂR KIZ

Yeşilköy, adı gibi yemyeşil bir köydü. Yüksek bir tepenin eteğinde kurulmuştu. Uzaktan bakıldığında yemyeşil ağaçların arasında şirin, küçük, kırmızı çatılı evleri görünürdü. Adı da bu nedenle "Yeşilköy" olarak kalmıştı. Evlerin önündeki küçük bahçelerde kiraz, kayısı, dut ağaçları vardı.

Mediha, annesi ve kendisinden iki yaş küçük kardeşi Nergis'le birlikte Yeşilköy'de yaşıyordu.

Her sabah olduğu gibi annesi kahvaltıyı hazırlarken Mediha, su kovanını alıp yola koyuldu. Kardeşi de annesine yardım ediyordu. Çeşmeye ulaştığında kendisiyle aynı yaşta olan arkadaşı Ayşe'yi gördü. O da su doldurmaya gelmişti.

Mediha:

Günaydın! Sen de erken kalkmışsın.

Ayşe karşılık verdi:

Evet, yapacak çok işimiz var. Annemle birlikte tarlaya gideceğiz.

Mediha:

Ben de annem ve kardeşimle çalışacağım bugün. Sebze bahçemizdeki ayrıktotlarını temizleyeceğiz.

Köyün ihtiyarlarından olan Fatma Nine görüldü. Elinde bastonunu vardı.

Fatma Nine:

Ne yapıyorsunuz çocuklar?

Mediha ve Ayşe:

İyiyiz, Fatma Nine.

Ayşe:

Su dolduruyoruz, sonra da tarlaya çalışmaya gideceğiz.

Fatma Nine:

Aferin! Sizin yaşınızdaki çocukların anne babalarına yardım etmeleri çok güzel. Hep böyle çalışkan olun. Çok çalışanlar her zaman kazanır.

Nurhan ÖZCAN
(Uyarlanmıştır.)

Resim 13'ün devamı

10. Metne göre Yeşilköy nerede kurulmuştu?

Yüksek bir tepenin eteğinde kurulmuş. ✓

11. Mediha, Yeşilköy'de kimlerle yaşıyordu?

Mediha ve arkadaşı. ✓

12. Mediha, çeşmeye geldiğinde kiminle karşılaştı?

Mediha arkadaşı Ayşeyle karşılaşmış. ✓

13. Köyün ihtiyarlarından Fatma Nine, çocuklara ne söyledi?

Annelerinize ve babanıza yardımçıl olun. A

Bu bölümde öğrencilerden Türkçe dersi “Okuduğunu Anlama” konu alanına ait kazanımlara yönelik toplam dört (4) adet soru sorulmuş ve Ö9’a ait cevaplar verilmiştir. Resim 13’e bakıldığında Ö9’un bu soruların tamamına doğru cevap verdiği görülmüştür. Resim 12’deki puanlama anahtarına göre; Ö9 bu sorudan toplam (8 puan) almış ve puanlar ilgili puanlama tablosuna işlenmiştir. Bu soruya Ö9’un verdikleri cevaplara göre; Ö9’un Türkçe dersi “Okuduğunu Anlama” alanına ait kazanımlara sahip olduğu söylenebilir.

4.1.2.1.7.Öğrenci Belirleme Aracı Türkçe Dersi 14.Soru Analizi

SORU 14. Öğrencilerden İYEP Öğrenci Belirleme Aracı’nda verilen görsellerle ilgili birer cümle yazmaları istenir.

Yönerge: Öğrencilerinizin İYEP Öğrenci Belirleme Aracı’nda yer alan 14. sorudaki görsellerin altına yazdıkları açıklamaları kontrol ediniz, Tablo 9’daki puanlama anahtarı ile puanlayınız. Puanları sayfa 11-12’deki Puanlama Tablosu’na işleyiniz.

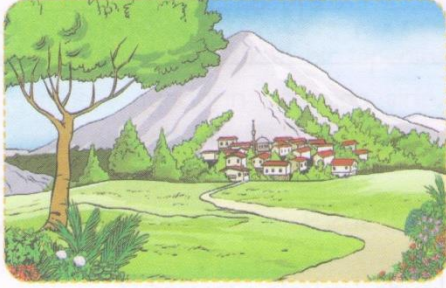
Tablo 9: 14. soruya ait puanlama anahtarı				
(14. soruda görsellerin altına yazılan açıklamalar incelenecektir. Doğru ifadeler içeren açıklama sayısı belirlenecek ve buna karşılık gelen puan verilecektir. Verilecek puanlar ve açıklamaları aşağıdaki gibidir.)				
Puanlama Beceri	0 puan	1 Puan	2 puan	3 puan
Yazma	Görsellerle ilgisiz ifadeler yazdı.	Görsellerle ilgili bir doğru ifade yazdı.	Görsellerle ilgili iki doğru ifade yazdı.	Görsellerle ilgili üç doğru ifade yazdı.

Resim 14. İYEP Öğretmen Yönergeleri/ Türkçe 14.Soru

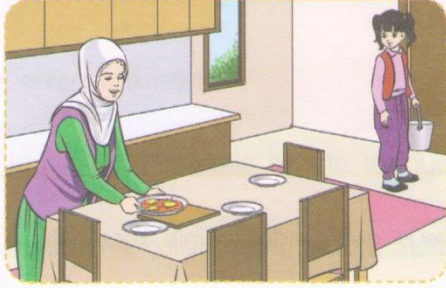
Resim 14’te Öğrenci Belirleme Aracı kapsamında sorulan 14.soruya ait yönerge ve yine bu soruya ait puanlama anahtarına yer verilmiştir. Bu soruda öğrencilerine üç (3) görsel verilmiş ve görsellerin altına bu görsellerle ilgili birer cümle yazmaları istenmiştir. Bu soruda ölçmek istenilen kazanım, Türkçe dersi “yazma” alanına aittir. Resim 14’te öğrencilerin verecekleri cevaplara göre; görsellerle ilgisiz ifadeler yazdı (0 puan), görsellerle ilgili bir doğru ifade yazdı (1 puan), görsellerle ilgili iki doğru ifade yazdı (2

puan), görsellerle ilgili üç doğru ifade yazdı (3 puan) şeklinde puanlama anahtarına da yer verilmiştir. Bu soruya Ö9 adlı öğrencinin verdiği cevaplar ve analizi aşağıda verilmiştir:

14. Verilen görsellerle ilgili bir cümle yazınız.

Köyümüz yep yeşil bir yer. ✓

Su doldurmaya gidiyorum. ✓

Yanımda arkadaşım emine yanıma geldi. ✓

Resim 15. Türkçe 14.Soru /Öğrenci Cevapları/Ö9

Resim 15'e bakıldığında Ö9'un her üç görsele ait birer cümle yazdığı ve yazılan cümlelerin görsellere uygun olduğu görülmüştür. Cümlelerdeki yazım hataları bu soruya

ait kazanımlara ait olmasa da yazım ve imla kuralları ile ilgili etkinliklere de yer verilmesinin yararlı olacağı fikri bu noktada ifade edilebilir. Ö9'un bu sorudan aldığı puanlar Resim 14'deki puanlama anahtarına göre (3 puan) olmuştur.

4.1.2.1.8.Öğrenci Belirleme Aracı Türkçe Dersi 15.Soru Analizi

Tablo 10: 15. soruya ait puanlama anahtarı (Puanlamada öğrencilerin cevap olarak yazdıkları cümle sayısına dikkat edilir.)				
Puanlama Beceri	0 puan	1 Puan	2 puan	3 puan
Okuduğunu Anlama	Sorularla ilgisiz cümleler yazdı.	Sorularla ilgili sadece bir kurallı ve anlamlı cümle yazdı.	Sorularla ilgili en fazla iki kurallı ve anlamlı cümle yazdı.	Sorularla ilgili üç ve üzerinde kurallı ve anlamlı yazdı.

Resim 16. İYEP Öğretmen Yönergeleri/ Türkçe 15.Soru

Resim 16'da Öğrenci Belirleme Aracı kapsamında sorulan 15.soruya ait yönerge ve yine bu soruya ait puanlama anahtarına yer verilmiştir. Bu soruda Ö9 adlı öğrencinin verdikleri cevaplar ve analizi ise aşağıda verilmiştir:

15. Bir yeri gezme fırsatınız olsaydı nereye gitmek isterdiniz?
Neden gitmek isterdiniz?
Kiminle gitmek isterdiniz?

Denize gitmek isterdim. ✓

Günkü denizi çok seviyorum. ✓

Bütün ailemle gitmek isterdim. ✓

Resim 17. Türkçe 15.Soru /Öğrenci Cevapları/Ö9

Resim 17'ye bakıldığında Ö9'un Türkçe dersi "Okuduğunu Anlama" konu alanına ait kazanımlara yönelik sorulan sorulara doğru cevaplar verdiği görülmüştür. Resim 16'daki puanlama anahtarına göre Ö9'un bu sorudan aldığı puan (3 puan) olmuştur. Bu soruya

Ö9'un verdiği cevaplara göre Ö9'un bu alandaki kazanımlara sahip olduğu söylenebilir. İYEP Türkçe Etkinlik Kitabı'nda bu kazanımlara yönelik etkinliklere yer verilmiş ve İYEP sürecinde öğrencilerle gerekli pekiştirme çalışmaları yapılmıştır. Ö9'a ait Öğrenci Belirleme Aracı (ÖBA) genel sonuçlarına göre Ö9 Türkçe dersinden herhangi bir İYEP modülüne kalmamıştır.

4.1.2.2. Öğrenci Belirleme Aracı (ÖBA) Matematik Dersi Soru Analizleri

Bu bölümde İYEP Matematik dersine ait kazanımlara yönelik ÖBA soruları ve Ö9 adlı öğrencinin cevapları ekseninde yapılan analiz ve yorumlara yer verilmiştir.

MATEMATİK

1. Uğur böceklerini sayarak kaç tane olduğunu rakamlarla yazınız.

CEVAP: 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15

2. Verilen sayıdan başlayarak beşer ileri ritmik sayınız. Saydığınız sayıları noktalı yerlere rakamlarla yazınız.

5 10 15 20

3. Noktalı yerlere gelmesi gereken sayıları yazınız.

10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20

Resim 18. İYEP Matematik 1-6.Sorular /Öğrenci Cevapları/Ö9

Resim 18'in devamı

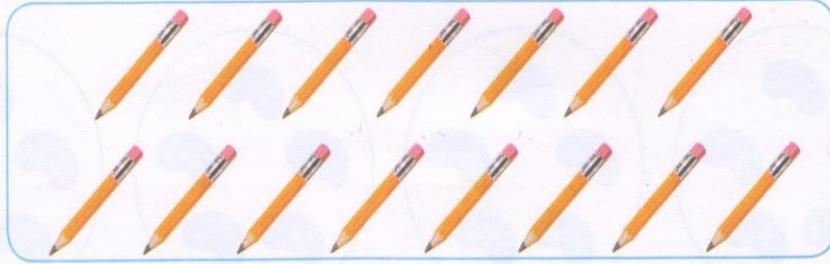
4.

20'den başlayarak geriye ikişer ritmik sayma yapınız.
Sayıları taşların üzerindeki noktalı yerlere yazınız.

5.

Görselde verilen nesneleri sayınız. Bulduğunuz sayıyı onluk ve birliklerine ayırarak noktalı yerlere yazınız.

.....15..... kalem var.

CEVAP:1..... onluk5..... birlik

6.

Sepette 5 elma var. Ali elindeki 3 elmayı sepete koydu.
Sepetteki elmaların sayısı artar mı, azalır mı?

CEVAP: Artar.....

Resim 18'de Ö9'a ait Matematik dersi İYEP kazanımlarına yönelik cevaplara bakıldığında; 1.soruda “Nesne sayısı 20'ye kadar (20 dâhil) olan bir topluluktaki nesnelerin sayısını belirler ve bu sayıyı rakamla yazar” kazanımına yönelik sorulan soruya doğru cevap verdiği görülmüştür. 2, 3 ve 4. sorularda ise; Matematik dersi “ritmik saymalar” konu alanına ait kazanımlara yönelik sorulan soruları doğru cevapladığı görülmektedir. 5.soruda sayıların onluk ve birliklerine ayrılması ile ilgili sorulan soruya ve 6.soruda toplama işleminin anlamına yönelik yöneltilen soruya da doğru cevap vererek bu alandaki kazanımlara sahip olduğunu ortaya koymuştur. İYEP Matematik Etkinlik Kitabı'nda bu kazanımlara ait pekiştirme çalışmalarına yer verilmiş ve eğitim süreci boyunca derslerde işlenmiştir. Programın en temel üç işlevinden biri olan matematiksel işlemlere yönelik kazanımları edinmelerinde öğrencilere faydalı olması düşünüldüğünde; bu noktada İYEP'in bu alana ait işlevinin başarı ile yerine getirildiği söylenebilir. Fakat bu durum programa dahil olan her öğrenci için geçerli olmayabilir. Öğrencilerin özellikle matematik dersine karşı tutumları ve İYEP öğretmeni ile olan iletişimleri gibi çeşitli faktörler ile veli desteği gibi durumların hem akademik başarı hem de psikososyal yönden öğrenci üzerinde etkileri olabileceği göz önünde bulundurulmalıdır. Matematik dersine ait ilk altı soruda öğrencilerin gelişimsel özellikleri de göz önüne alınmış ve ilkökul öğrencilerinin somut işlemler döneminde olduğu düşünüldüğünde sorulan soruların hem somut görsel içermesi hem de öğrencilerin yaş gruplarına uygun olması bu anlamda İYEP'in bu alandaki hedeflerine hizmet ettiği söylenebilir. Ayrıca sorularda karmaşık durumlar değil, en temel işlemlere ait soruların seçilmesi de dezavantajlı öğrenci gruplarına yönelik doğru bir yaklaşım olarak değerlendirilebilir.

7.

Verilen toplama işlemini yapınız.

$$\begin{array}{r} 9 \\ + 6 \\ \hline 15 \end{array}$$

8.

Bir sınıfta 11 kız ve 8 erkek öğrenci vardır. Sınıfta toplam kaç öğrenci vardır?

CEVAP: Cevabı 19.

9.

Bir otobüste 9 yolcu vardı. Yolcuların bir kısmı durakta indi. Otobüsteki yolcuların sayısı arttı mı, azaldı mı?

CEVAP: Otobüsteki insanlar azaldı.

10.

Verilen çıkarma işlemini yapınız.

$$\begin{array}{r} 9 \\ - 5 \\ \hline 4 \end{array}$$

11.

Serhat elindeki 8 boya kaleminden 4 tanesini kardeşine verdi. Serhat'in kaç boya kalemi kaldı?

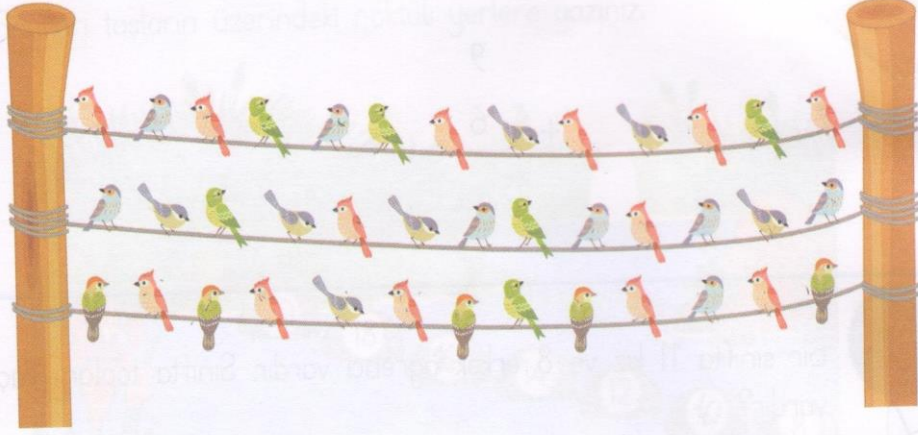
CEVAP: Cevadı 4.

Resim 19. İYEP Matematik Dersi 7-15.Sorular /Öğrenci Cevapları/Ö9

Resim 19'un devamı

12.

Teldeki kuşların sayısı kaçtır? Rakamlarla yazınız.

CEVAP: 1/2/3/4/5/6/7/8/9/10/11/12/13/14/15/16/17/18/19/20/21/22/23/24/25/26/27/28/29/30/31/32/33/34/36
37/38/39

13.

Verilen sayının basamak adlarını yazınız.

56 Basamak Adı
 → Birler basamağı..... ✓
 → Onlar basamağı..... ✓

14.

Verilen sayının basamak değerlerini yazınız.

37 Basamak Değeri
 → Birler basamağı.....
 → Onlar basamağı.....

15.

3'ten başlayarak ileriye doğru üçer ritmik sayma yapınız. Sayıları noktalı yerlere yazınız.

3

9

15

21

27

30

6

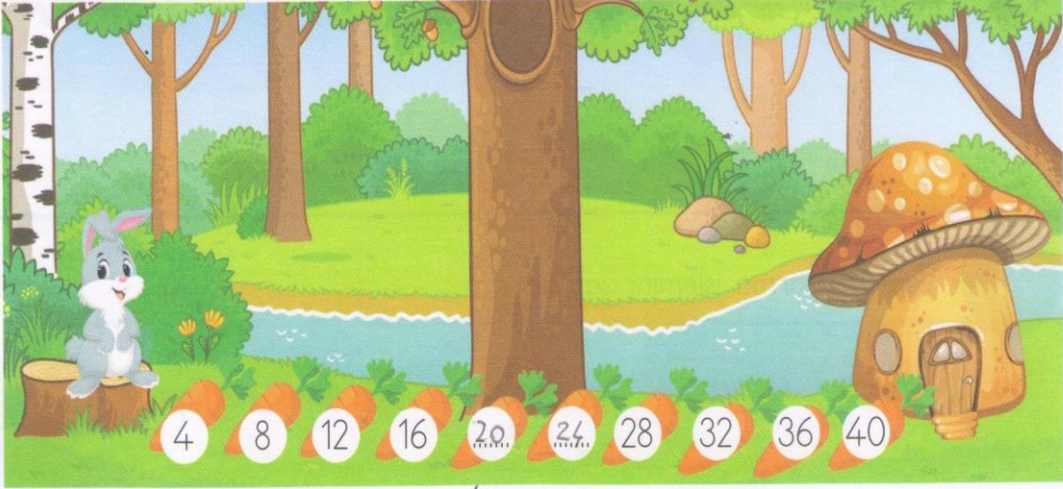
12

18

24

Resim 19'a bakıldığında İYEP Matematik dersi toplama ve çıkarma işlemlerine ait sorular (7-11.sorular) ile sayılar konu alanına ait sorulara (12-15.sorular) yer verildiği görülmektedir. İYEP'in temel amaçlarından biri de matematiksel işlemler ve sayılar ile ilgili asgari kazanımları öğrencilere kazandırmaktır. Bu sorularda da öğrencilerin bu kazanımlara sahip olup olmadığını ölçen sorulardır. Öğrenci Belirleme Aracı (ÖBA)'nda bu anlamda bu sorulara yer verilmesi doğru bir yaklaşım olarak yorumlanabilir. Ö9'un bu sorulara verdikleri cevaplara göre; 1.soruda toplama işlemini doğru yaptığı ($9+6=15$), 2.sorudaki toplama işleminin ise yanlış yapıldığı ($11+8=18$) görülmüştür. Bu durumda Ö9'un ilk sorudaki bir basamaklı sayılarla toplama işlemine ait kazanıma ulaştığı fakat 2.sorudaki iki basamaklı bir sayı ile bir basamaklı sayıların toplanması ile ilgili kazanımlara henüz ulaşmadığı yorumu yapılabilir. 9, 10 ve 11. sorularda çıkarma işlemine ait temel kazanımlara ait sorulara Ö9'un verdiği cevaplara bakıldığında her üç soruyu da doğru cevapladığı görülmüştür. Bu durum Ö9'un çıkarma işlemi ile ilgili kazanımlara sahip olduğunu ve İYEP Matematik etkinlikleri ile bu kazanımlara yönelik süreç boyunca verilecek eğitimin bu alanla ilgili kazanımların korunmasına yardımcı olacağı yorumu yapılabilir.

16. 4'ten başlayarak ileriye doğru dörder ritmik sayma yapınız. Sayıları havuçlardaki noktali yerlere yazınız.

17. Verilen toplama işlemini yapınız.

$$\begin{array}{r} 34 \\ + 23 \\ \hline 57 \end{array}$$

18. Verilen toplama işlemini yapınız.

$$\begin{array}{r} 56^{10} \\ + 34 \\ \hline 90 \end{array}$$

19. Bir okulun bahçesinde 15 öğrenci vardır. Bahçeye 14 öğrenci daha geldiğinde bahçedeki toplam öğrenci sayısı kaç olur?

CEVAP: 29 öğrenci olur

Resim 20'nin devamı

20. Verilen çıkarma işlemini yapınız.

$$\begin{array}{r} 38 \\ - 24 \\ \hline \end{array}$$

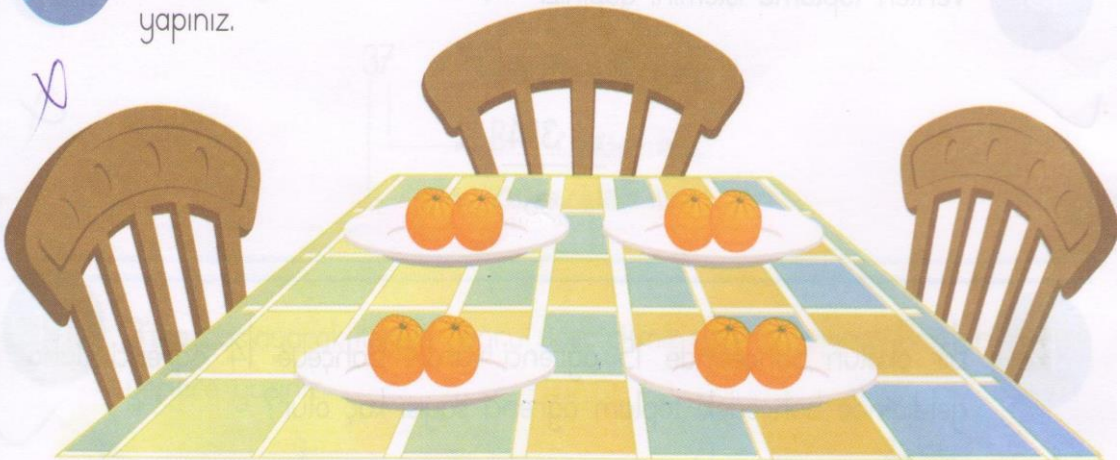
21. Verilen çıkarma işlemini yapınız.

$$\begin{array}{r} 63 \\ - 27 \\ \hline \end{array}$$

22. Ezgi'nin kitabı 64 sayfadır. Ezgi, birinci gün kitabının 20 sayfasını, ikinci gün 13 sayfasını okudu. Ezgi'nin kitabını bitirmesi için kaç sayfa daha okuması gerekir?

CEVAP: 31 sayfa kalmıştır.

23. Aşağıda verilen tekrarlı toplama işleminden yararlanarak çarpma işlemini yapınız.

$$2 + 2 + 2 + 2 = 8$$

CEVAP: $8 \times 2 = 16$

Resim 20'ye bakıldığında Ö9'un Matematik dersi "ritmik saymalar" konu alanı ile ilgili 16.soruda sorulan 4'er ritmik saymada boş bırakılan yerlere gelmesi gereken sayıları doğru yazdığı görülmüştür. Bu durumda Ö9'un bu alana ait kazanıma sahip olduğu söylenebilir. 17.soruda iki basamaklı eldesiz toplama işlemine ait cevabın da doğru olduğu görülmüş ve bu alana ait kazanıma sahip olduğu yorumu yapılmıştır. 18.soruda sorulan eldeli toplama işleminin cevabı doğru, 19. sorudaki eldesiz toplama işleminin cevabının da doğru olduğu görülmüştür. Bu durumda Ö9'un Matematik dersi toplama işlemine ait kazanımlara sahip olduğu ve İYEP Matematik Etkinlik Kitabı'nda bu konu ile ilgili pekiştirme alıştırmaları ile bu kazanımların korunabileceği yorumu yapılabilir. Ö9'un 20.soruda onluk bozmadan yapılan çıkarma işlemini boş bıraktığı ve onluk bozularak yapılabilen 21.sorudaki çıkarma işlemini ise yanlış yaptığı görülmüştür. Bu durumda Ö9'un İYEP Matematik Çıkarma İşlemine ait kazanımlarında yetersiz olduğu ve verilecek İYEP eğitimi ile bu eksikliğin giderilebileceği söylenebilir. 22.soruda toplama ve çıkarma işlemine ait problemin cevabının doğru yapıldığı, 23. soruda ise toplamanın kısa yolu olan çarpma işlemine ait sorunun cevabının yanlış yapıldığı görülmüştür. Bu durumda Ö9'un çarpma işlemi ile ilgili kazanımları elde etmede yetersiz olduğu sonucuna ulaşmak mümkündür. Bu konuda da İYEP eğitimi süresince Matematik Etkinlik Kitabı'nda bu alanla ilgili çalışmaların bu eksikliği giderebileceği yorumu yapılabilir.

24. Çarpma işlemi yapınız.

$$\begin{array}{r} 6 \\ \times 4 \\ \hline 24 \end{array}$$

25. Çarpma işlemi yapınız.

$$\begin{array}{r} 9 \\ \times 1 \\ \hline 18 \end{array}$$

26. Nevzat günde 7 sayfa kitap okuyor. Nevzat 5 günde kaç sayfa kitap okur?

CEVAP: 12 kitap okur.

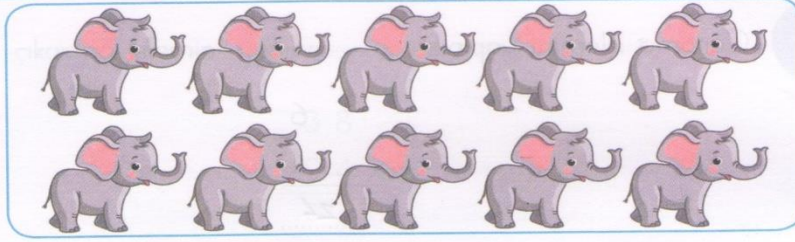
27. Bir sınıfta 6 sıra var. Her sırada 2 öğrenci oturduğuna göre sınıfta kaç öğrenci vardır?

CEVAP: 8 öğrenci vardır

Resim 21'in devamı

28.

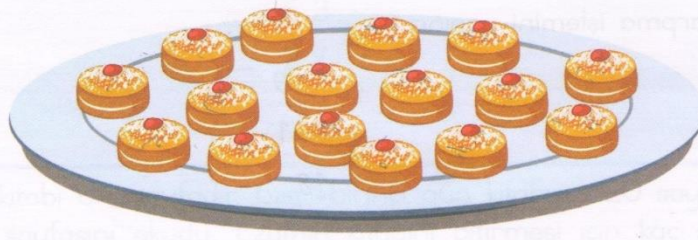
X

Görseldeki 10 fili ikişerli grupladığımızda¹⁰..... grup elde ederiz.

29.

✓

Görseldeki 16 kek 4 kişiye eşit şekilde paylaştırıldığında her birinde⁴..... kek olur.

30.

Bölme işlemini yapınız.

X

$$\begin{array}{r} 15 \quad | \quad 3 \\ \hline 2 \end{array}$$

31.

Bölme işlemini yapınız.

X

$$14 \div 2 =$$

Değerlendirme tamamlanmıştır.

Resim 21'e bakıldığında İYEP Öğrenci Belirleme Aracı Matematik dersi çarpma ve bölme alanlarına ait kazanımlara yönelik sorular ve Ö9'un bu sorulara verdiği cevaplar görülmektedir. 24.soruda Ö9 bir basamaklı sayıların çarpımını doğru cevapladığı halde 25.sorudaki sayıların çarpımını yanlış bulmuştur. Bu durum sayıların bazılarının çarpımını ezbere bildiğini fakat bu alana ait kazanımlara ulaşmada yetersiz kaldığı yorumunun yapılmasını doğurmuştur. Ö9'un İYEP Matematik dersine ait bu kazanımlara ulaşması için İYEP eğitim sürecinde bu konu ile ilgili etkinliklerin yer aldığı derlerle bu eksikliğin giderilebileceği söylenebilir. 26. ve 27. sorularda yine çarpma işlemine ait kazanımlara

yönelik Ö9'un verdiği cevaplar incelendiğinde; her iki sorunun da yanlış cevaplandığı görülmüştür. Çarpma işlemine ait bu kazanımlarda Ö9'un yetersiz kaldığı söylenebilir. 28, 29, 30 ve 31.sorularda Matematik dersi "bölme işlemi" kazanımlarına yönelik Ö9'un verdiği cevaplara bakıldığında; sadece 29.sorunun cevabının doğru, diğer üç sorunun ise yanlış cevaplandığı görülmüştür. Bu durumda Ö9'un Matematik dersi bölme işlemine ait kazanımlarda yetersiz olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Çalışmanın buraya kadar olan kısmı İYEP Öğrenci Belirleme Aracı'na yönelik sorulan sorular ve tekli durum çalışması kapsamında Ö9'un bu sorulara verdiği cevaplar ve soru analizleri ile yorumlardan oluşmuştur. Aşağıda ise ÖBA sonuçlarına göre öğrencilerin hangi modülden İYEP eğitimine başlayacakları ve İYEP dersleri incelenerek programın dezavantajlı öğrenciler açısından değerlendirilmesi ve program sonunda yapılan Öğrenci Değerlendirme Aracı (ÖDA)'na ait bulgular ve yorumlara yer verilmiştir.

4.1.3. Öğrenci Belirleme Aracı Sonuçları ve İYEP Modülleri

Öğrenci Belirleme Aracı sonuçlarına göre İYEP E-Okul Modülü'nde öğrencilerin İYEP eğitiminde hangi modülden başlayacağı sistem tarafından belirlenmiştir. Burada temel ölçüt, öğrencilerin ihtiyaç duyduğu konu alanlarını belirlemek ve İYEP eğitiminde bu konu alanlarına yönelik ders ve etkinliklerle öğrencilerin bu eksikliklerini gidermektir. ÖBA sonuçlarına bakıldığında öğrencilerin başlayacakları modüller aşağıdaki gibi çıkmıştır: Ö1, Ö2, Ö3, Ö4 ve Ö5 adlı öğrenciler (Türkçe ve Matematik, Modül 2), Ö6 adlı öğrenci ise sadece (Türkçe, Modül 2), Ö7 ve Ö8 (Türkçe ve Matematik, Modül 2) ve araştırma örneklemini olarak tekli durum çalışmasına seçilen Ö9 (Matematik, Modül 2) olarak belirlenmiştir. Ö9'a ait Öğrenci Belirleme Aracı bulgu ve yorumları yukarıda verilmiştir. Aşağıda İYEP eğitim süreci ile ilgili Ö9'a verilen eğitim ve eğitim sonunda araştırmacı tarafından geliştirilen Öğrenci Değerlendirme Aracı (ÖDA) ile ilgili bulgu ve yorumlar yer almıştır.

4.1.4. İYEP Eğitimi ve Öğrenci Değerlendirme Aracı (ÖDA)

Bu bölümün başında tekli durum çalışması kapsamında çalışılan okul ve öğrenci bilgilerinin yer aldığı kısımda haftalık ders programı ve vakit çizelgesine yer verilmiş ve İYEP'te görevlendirilen öğretmenler tarafından hazırlanan ders planlarına göre İlkokullarda Yetiştirme Programı başlamıştır. Haftada üç gün ve her çalışma günü için ikişer ders saati planlanan eğitimin zamanı hakkında tamamen öğretmenlerin inisiyatifi ve öğrencilerin durumlarına göre ister hafta içi ister hafta sonu yapılabilmektedir. Ö9, sadece Matematik dersinden İYEP modül 2'den başlayacağı için hafta içi üç gün diğer İYEP öğrencileri ile birlikte 2.grupta eğitime başlamıştır. İYEP Öğretmeni (K2) tarafından veli izin belgesi alınan Ö9, İYEP için hazırlanan etkinlik kitapları ve İYEP Öğretmeni tarafından

hazırlanan ders içi etkinlik materyalleri ile eğitimine başlamıştır. Eğitimde İYEP Matematik kazanımlarına yönelik modül 2 (32 kazanım) ve modül 3 (14 kazanım) yer almıştır. Eğitim sonunda öğrenci değerlendirilmesi yapılmıştır. Öğrenci Değerlendirme Aracı (ÖDA), Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından her yıl Mayıs ayında tüm okullara gönderilmekte fakat tüm dünyada yaşanan Covid-19 salgını nedeni ile uzaktan eğitim yapıldığı için bu eğitim döneminde okullara gönderilememiştir. Araştırmacı tarafından geliştirilen ÖDA, öğrencilerin haftada iki gün yüz yüze eğitim yapıldığı dönemde Ö9'a uygulanmış ve sonuçlar aşağıda belirtilmiştir:

DOĞU İLKOKULU
İLKOKULLARDA YETİŞTİRME PROGRAMI (İYEP)
ÖĞRENCİ DEĞERLENDİRME ARACI (ÖDA)

TÜRKÇE

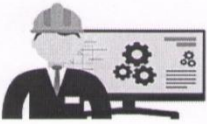
1. Dinlediğiniz metindeki olay nerede geçmektedir? Doğru görselin altındaki kutucuğu işaretleyiniz.

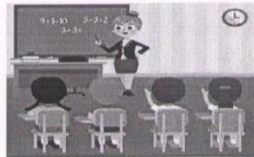

2. Dinlediğiniz metinde "Ahmet" hangi mesleği tercih etmiştir? Doğru görselin altındaki kutucuğu işaretleyiniz.

3. Dinlediğiniz metinde Selin'in gitmek istediği yer neresidir? Doğru görselin altındaki kutucuğu işaretleyiniz.

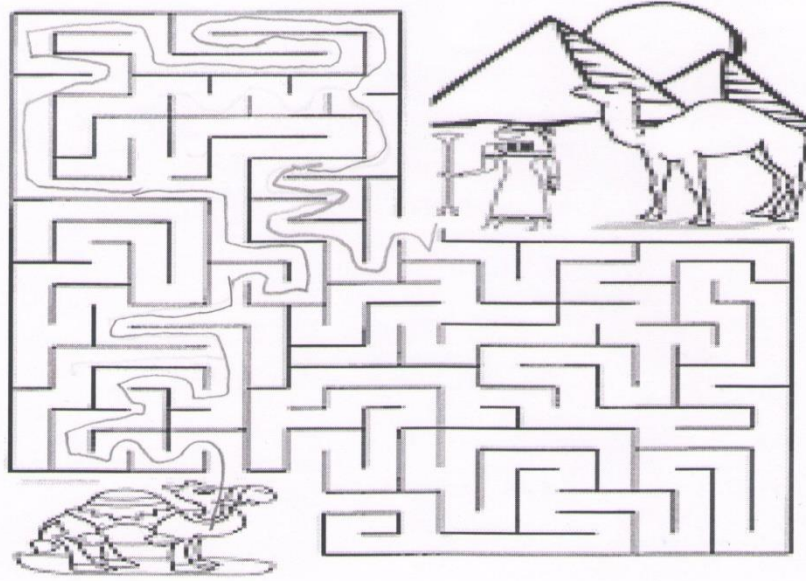

Resim 22. Öğrenci Değerlendirme Aracı (ÖDA) Türkçe Soru ve Cevapları/Ö9

Resim 22'nin devamı

4. Verilen görselleri inceleyiniz. Görsellerle ilgili öğretmeninizin söylediği yönergeleri yerine getiriniz.

5. Öğretmeninizin yönelttiği soruları sözlü olarak yanıtlayınız.

6. Aşağıdaki cümleleri okuyunuz.

- a) Ela, annen ile iki lale al. ✓
 b) Ülkü, ütüyü al, ütüle. ✓
 c) Tarlaya bol bol mısır ektik. ✓
 d) Çantacı Necmi geldi, defteri açıp okudu. ✓
 e) Jale, bulutlu havada yağmur çiselediğini gördü. ✓

7. Öğretmeninizin gösterdiği metni okuyunuz. ✓

Resim 22'nin devamı

8. Dinlediğiniz cümleleri yazınız.

- a) Sıla köyde köpek gördü.
 b) Öğretmenimiz bugün okula gelmedi.
 c) Bu yaz tatilinde denizde yüzmek istiyorum.
 d) Kardeşim İsmet'i çok seviyorum.
 e) Okula gelince ilk önce İstiklal Marş'ını okuduk.

9. Öğretmeninizin söylediği sayıları yazınız.

79, 12, 35, 48, 76, 87, 93.

Aşağıdaki metni okuyunuz. 10, 11, 12 ve 13. soruları metne göre yanıtlayınız.

Karlı Gün

Gözlerini açıp dışarı baktığında lapa lapa kar yağdığını gördü. Her taraf bembeyaz olmuştu. Uzun bir aradan sonra karın gelişi, sevinç çığlıklarının annesi tarafından duyulması ile yeni güne merhaba diyordu. Emine o gün neşe doluydu. Kahvaltıyı bile heyecandan tam yapamamıştı. Dışarıda onu bekleyen oyunlar ve tabii ki evin arkasındaki küçük tepe kayak merkezi heyecanını kat kat artırmıştı. Montunu ve eldivenlerini bulup hemen hazırlıklara başladı. Annesi Aynur Hanım'ın el örmesi atkısı da hazır. Dışarıya geldiğinde bir de ne görsün? Kapı açılmıyordu. Kar dışarıdan kapının önüne yığılmıştı bile. Babası Yılmaz Bey kürek ile yol açtı önce. Sonra birlikte dışarı çıkıp etrafı izlediler. Tam o sırada komşuları Aliye Hanım elinde kartopu ile Emine'ye doğru koşuyordu. Bir çığlık ve karşılıklı kartopu savaşı başlamıştı. Komşu çocukları yavaş yavaş dışarı çıkıp bu eğlenceye ortak oluyorlardı. Sıra kaymaya gelmişti. Kimi naylon poşet kimi plastik leğen getirmişti. Tepeye çıkıp aşağıya inen, hemen tekrar elindeki ile yukarı çıkıyordu. Kayarken sevinç dolu bağrışmalar evlerden duyuluyordu. Karın tadını çıkarıyorlardı adeta. Ta ki yorulup anneleri onları çağırınca kadar bu eğlence devam etmişti.

10. Okuduğunuz metindeki olay hangi mevsimde gerçekleşmiştir?

Kış mevsiminde olmuştur.

11. Metnin kahramanı kimdir?

Emine.

12. Kartopu savaşını başlatan kimdi?

Komşuları Aliye Hanım.

13. Çocuklar nerede ve neleri kullanarak kayıyorlardı?

Evlerinin arkasındaki tepede naylon poşet ve plastik leğen.

Resim 22'nin devamı

14. Verilen görsellerle ilgili birer cümle yazınız.

Ali ile Ayşe oyun oynuyorlar.

Ahmet balık tutuyor.

Atatürk düşmanları yendi.

15. Bir mucit olsaydınız ne icat etmek isterdiniz? Niçin? Aşağıdaki boşluğa yazınız.

Ben bir mucit olsaydım, uçan araba yapmak isterdim. Çünkü bir yerde yol yoksa orayı uçarak geçer.

Resim 22’de Öğrenci Değerlendirme Aracı (ÖDA) Türkçe dersine yönelik kazanımları ölçmek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan sorulara Ö9’un verdikleri cevaplara bakıldığında; 1, 2 ve 3.sorularda Türkçe dersi dinleme konu alanı ile ilgili sorulara Ö9’un doğru cevaplar verdiği görülmüştür. 4.soruda sözlü yönergeleri yerine getirerek yine doğru cevap verdiği, 5.soruda yöneltilen sorulara sözlü olarak doğru cevap verildiği görülmektedir. 6. ve 7.sorularda okuma alanı ile ilgili istenilen okumaların doğru yapılmış olduğu görülmüştür. 8. ve 9. sorularda yazma konu alanı ile ilgili soruların da doğru cevaplandığı görülmüştür. 10–13. sorularda okuduğunu anlamaya yönelik metinle ilgili soruların da doğru cevaplandığı, 14. soruda görsellerle ilgili birer cümleyi doğru yazdığı ve son olarak 15.soruda yazma alanı ile ilgili sorulan soruya da doğru cevap verdiği görülmektedir. Ö9, zaten Türkçe dersinde İYEP modülüne kalmamasına rağmen program gereği bu değerlendirmede de tam başarıyı elde etmiş ve bu durumun hem öğrencinin akademik motivasyonu hem de ailesinin ve çevresinin öğrenci hakkındaki olumlu bakışını arttırdığı söylenebilir. Türkçe dersine yönelik İYEP sürecinde gerek Türkçe Etkinlik Kitabı etkinlikleri gerekse İYEP Öğretmeni tarafından hazırlanan eğitim içeriklerinin öğrencinin bu alandaki kazanımları pekiştirerek bir üst eğitim kademesine geçmesini kolaylaştırdığı yorumu da yapılabilir. Ö9’un İYEP Türkçe dersinde aldığı eğitim sayesinde ilkokulda temel okuma ve yazma becerileri ile okuduğunu anlamaya yönelik kazanımlara ulaştığı görülmüştür. Öğrenci Belirleme Aracı sonuçlarına göre Ö9’un Matematik dersinden modül-2’den başlaması gerektiği sonucu ortaya çıkmış ve İYEP eğitim sürecinde bu alandaki kazanımlara yönelik eğitim verilmiştir. Matematik dersi ile ilgili eğitim sürecinde verilen kazanımlar ve bu kazanımlara ait ders saatleri aşağıdaki tabloda verilmiştir:

Tablo 11: İYEP Matematik Modülleri ve Kazanım Sayıları

DERS	MODÜLLER	KAZANIM SAYISI
MATEMATİK	MODÜL 1	24
	MODÜL 2	32
	MODÜL 3	14

Tablo 11 incelendiğinde İYEP eğitimi kapsamında Matematik dersi için belirlenen modüller ve bu modüller düzeyinde öğrencilere kazandırılması gereken kazanım sayıları verilmiştir.Ö9 adlı öğrenci Matematik dersi Modül-2’den eğitime başlatılmış ve bu

kapsamda bu ders için toplam (modül 2 + modül 3) 46 kazanım belirlenerek eğitime alınmıştır.

MATEMATİK

1. Futbol toplarını sayarak kaç tane olduğunu yazınız.

Cevap: 22 tane.....

2. Verilen sayıdan başlayarak ileriye doğru ikişer ritmik sayınız. Saydığınız sayıları noktali yerlere yazınız.

3. Aşağıdaki sayı örüntüsünde boşluklara gelmesi gereken sayıları yazınız.

4. 36'dan başlayarak geriye doğru ikişer ritmik sayınız. Saydığınız sayıları aşağıdaki boşluklara yazınız.

36 - 34 - 32 - 30 - 28 - 26 - 24 - 22 - 20...

5. Aşağıdaki nesnelere sayınız. Bulduğunuz sayıyı onluk ve birliklerine ayırınız.

...14...tane nesne var. ...1...onluk ...4...birlik.

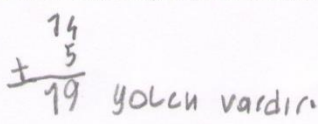
6. Ahmet'in kalemiğinde üç kalem var. Ahmet kalemiğe dört kalem daha koyarsa kalemiğindeki kalemlerin sayısı artar mı, azalır mı?

Cevap: Artar....

7. Aşağıda verilen toplama işlemini yapınız.

8 + 7 = 15....

8. Bir otobüste 14 erkek, 5 bayan yolcu olduğuna göre otobüste toplam kaç yolcu vardır?

19 yolcu vardır.

Resim 23. Öğrenci Değerlendirme Aracı (ÖDA) Matematik Soru ve Cevapları/Ö9

Resim 23'ün devamı

9. Sınıfımızda 21 öğrenci vardı. Öğrencilerin bir kısmı dışarı çıkınca sınıftaki öğrenci sayısı arttı mı, azaldı mı?

Cevap: AZALDI.

10. Aşağıda verilen çıkarma işlemini yapınız.

$$8 - 6 = \underline{2}$$

11. Sedat elindeki 9 şekerden 4'ünü arkadaşına verdi. Sedat'ın kaç şekeri kaldı?

$$\begin{array}{r} 9 \\ -4 \\ \hline 5 \end{array}$$

12. Verilen sayının basamak adlarını yazınız.

$$\begin{array}{r} 78 \\ \hline \end{array}$$

Birler bs.
Onlar bs.

13. Verilen sayının basamak değerlerini yazınız.

$$\begin{array}{r} 42 \\ \hline \end{array}$$

iki
kırk

14. Aşağıdaki ritmik saymada boşluklara gelmesi gereken sayıları yazınız.

$$9 - 12 - 15 - 18 - 20 - 23 - 26 - 29 - 32 - 35 - 38$$

15. 4'er ritmik saymada eksik sayıları yazınız.

$$4 - 8 - 12 - 16 - 20 - 24 - 28 - 32 - 36 - 40$$

16. Aşağıdaki toplama işlemini yapınız.

$$\begin{array}{r} 25 \\ +73 \\ \hline 98 \end{array}$$

17. Aşağıdaki toplama işlemini yapınız.

$$\begin{array}{r} 138 \\ +25 \\ \hline 163 \end{array}$$

18. Okul kantininde 17 öğrenci vardı. 10 öğrenci daha gelirse kaç öğrenci olur?

$$\begin{array}{r} 17 \\ +10 \\ \hline 27 \end{array}$$

19. Aşağıdaki çıkarma işlemini yapınız.

$$\begin{array}{r} 78 \\ -46 \\ \hline 32 \end{array}$$

20. Aşağıdaki çıkarma işlemini yapınız.

$$\begin{array}{r} 64 \\ -27 \\ \hline 37 \end{array}$$

21. Ayşe'nin 75 lira harçlığı vardı. İlk hafta 23 lirasını daha sonraki hafta ise 35 lirasını harcarsa geriye kaç lirası kalır?

$$\begin{array}{r} 75 \\ - 23 \\ \hline 52 \end{array} \quad \begin{array}{r} 52 \\ - 35 \\ \hline 17 \end{array}$$

22. Aşağıda tekrarlı verilen toplama işlemini çarpma işlemi yaparak bulunuz.

$$4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 = 24 \rightarrow \dots 6 \dots \times \dots 4 \dots = 24$$

23. Aşağıdaki çarpma işlemini yapınız.

$$7 \times 6 = \dots 42 \dots$$

24. Aşağıdaki çarpma işlemini yapınız.

$$8 \times 0 = \dots 0 \dots$$

25. Her gün iki bardak süt içen Umut haftada kaç bardak süt içmiş olur?

$$\begin{array}{r} 7 \\ \times 2 \\ \hline 14 \end{array}$$

26. Elinde 5 kutu ve her kutuda 4 oyuncak olan Arda'nın toplam oyuncak sayısını bulunuz.

$$\begin{array}{r} 5 \\ \times 4 \\ \hline 20 \end{array}$$

27. 12 çiçeği 4'erli grup yaptığımızda her grupta kaç çiçek olur?

$$\begin{array}{r} 12 \overline{) 48} \\ - 12 \overline{) 3} \\ \hline 00 \end{array}$$

28. 24 dilim kek 6 kişiye eşit paylaşılırsa kişi başı kaç dilim kek düşer?

$$\begin{array}{r} 24 \overline{) 144} \\ - 24 \overline{) 0} \\ \hline 00 \end{array}$$

29. Aşağıdaki bölme işlemini yapınız.

$$\begin{array}{r} 36 \overline{) 144} \\ - 36 \overline{) 0} \\ \hline 00 \end{array}$$

30. Aşağıdaki bölme işlemini yapınız.

$$\begin{array}{r} 48 \overline{) 480} \\ - 48 \overline{) 0} \\ \hline 00 \end{array}$$

31. Aşağıdaki bölme işlemini yapınız.

$$72 : 8 = \dots 9 \dots$$

$$\begin{array}{r} 72 \overline{) 648} \\ - 72 \overline{) 0} \\ \hline 00 \end{array}$$

Resim 23'te Öğrenci Değerlendirme Aracı Matematik dersi soru ve cevapları incelendiğinde; 1.soruda nesnelerin sayısını bulma konu alanı ile ilgili soru sorulmuş ve Ö9'un bu soruya verdiği yanıtın doğru olduğu görülmüştür. İYEP eğitimi öncesi yapılan ÖBA'da bu konu alanı ile ilgili sorunun da doğru yapıldığı hatırlanırsa Ö9'un bu kazanımla ilgili bir eksikliğin bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. 2, 3 ve 4. sorularda ritmik saymalar konu alanı ile ilgili sorular sorulmuş ve Ö9'un her üç soruya doğru cevap verdiği görülmüştür. Bu durumda Ö9'un bu konu alanı ile ilgili kazanımlara ulaştığı söylenebilir. 5.soruda nesne sayısı 20'ye kadar olan sayıları onluk ve birliklerine ayırma konu alanı ile ilgili soru sorulmuş ve Ö9'un bu soruya da doğru cevap verdiği görülmüştür. 6.soruda toplama işleminin anlamı, 7 ve 8. sorularda ise toplama işlemi ile sorulan işlemlerin yine Ö9 tarafından doğru yapıldığı görülmüştür. İYEP eğitimi kapsamında kazandırılması gereken toplama işlemi ile ilgili kazanımlara Ö9'un ulaştığı söylenebilir. 9.soruda çıkarma işleminin anlamı, 10 ve 11. sorularda ise çıkarma işlemi ile sorulan işlemlerin yine Ö9 tarafından doğru yapıldığı görülmüştür. İYEP eğitimi kapsamında kazandırılması gereken çıkarma işlemi ile ilgili kazanımlara da Ö9'un ulaştığı söylenebilir. 12. soruda basamak isimleri ve 13. soruda basamak değerleri ile ilgili sorulan sorularda da Ö9'un başarılı olduğu görülmüştür. 14.sorudaki üçer ritmik sayma sorusunda Ö9'un sayıları belli bir yere kadar (18) doğru saydığı ve sonrasında yanlış saydığı görülmüştür. Bu alandaki kazanıma ulaşılmadığı ve yapılacak ek etkinliklerle bu eksikliğin giderilebileceği söylenebilir. 15. soruda ise dörder ritmik sayma konu alanına sorunun Ö9 tarafından doğru yapıldığı görülmüştür. 16, 17 ve 18. sorularda iki basamaklı sayılarla toplama işlemlerinin Ö9 tarafından doğru yapıldığı görülmekte ve programdan önceki bu alanla ilgili yetersizliği düşünüldüğünde İYEP'in bu anlamda faydalı olduğu söylenebilir. 19. soruda iki basamaklı onluk bozmadan çıkarma işlemi ile ilgili sorunun doğru cevaplandığı fakat onluk bozmayı gerektiren 20. sorunun yanlış yapıldığı görülmüştür. Bu durumda Ö9'un iki basamaklı çıkarma işlemlerinde onluk bozarak yapılan işlemlerde halen yetersiz olduğu ve yapılacak ek etkinliklerle bu eksikliğin giderilebileceği söylenebilir. 21. soruda çıkarma işlemi ile ilgili problem sorulmuş ve Ö9'un bu soruya doğru cevap verdiği görülmüştür. 22.soruda çarpmanın toplama işleminin kolay yolu olduğu ile ilgili soru da doğru cevaplanarak Ö9'un bu konuda da başarılı olduğu söylenebilir. 23 ve 24. sorularda çarpma işlemlerinin yanlış yapıldığı, 25 ve 26. sorularda ise doğru yapıldığı, bölme işlemleri ile ilgili 27,28 ve 29.soruların doğru yapıldığı fakat 30 ile 31.soruların yanlış yapıldığı görülmüştür. ÖDA sonuçlarına göre İYEP eğitimi kapsamında Ö9'un başarılı olduğu söylenebilmekle birlikte özellikle çarpma ve bölme işlemlerinde halen yetersiz kaldığı ve okulda yapılacak ek çalışmalarla bu yetersizliğin giderilebileceği söylenebilir.

4.2. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formlarına Ait Bulgular

Bu bölümde araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formlarına ait bulgu ve yorumlara yer verilmiştir. Öğretmenlerden çevrimiçi toplanan verilerin analiz ve yorumları aşağıda verilmiştir:

Tablo12. İYEP'e Yönelik Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formları Öğretmen Görüşleri

Tema	Frekans (f)	Yüzde(%)	Örnek Cümle
İYEP'in Önemi	3	% 21	<p>"Öğrencilerin eksiklikleri gideriliyor, genel tekrar yapma imkanı buluyorlar" (K1).</p> <p>"Öğrencilerin göz ardı edilmemesi önemlidir" (K5).</p> <p>"Bu programın tamamlayıcı özelliği önemini ortaya koymaktadır"(K3).</p>
Türkçe ve Matematik Kazanımları	2	% 14	<p>"Matematik modül süreleri yeterlidir" (K2).</p> <p>"Kazanımların öğrenme gücü çeken öğrenciler için önemli olduğunu düşünüyorum" (K8).</p>
Etkinlik Kitapları ve Diğer Materyaller	3	% 21	<p>"Modül kitapları yetersizdir" (K4)</p> <p>"Üzerinde çalışılması gereklidir" (K9)</p> <p>"İçerik yönünden özellikle matematik etkinlikleri zenginleştirilebilir" (K11)</p>
ÖBA ve Grupların Oluşturulması	2	% 14	<p>"Gruplar öğretmen tarafından oluşturulmalı" (K10).</p> <p>"ÖBA soruları öğrenci seçmede yeterlidir" (K7).</p>
Öğrenci Değerlendirme Aracı (ÖDA)	2	% 14	<p>"ÖDA soruları iyi hazırlanmıştır" (K6).</p> <p>"ÖDA evrakları okullara zamanında gönderilmiyor" (K12).</p>
İYEP'in Psikososyal Yönü	2	% 14	<p>"Psikososyal yönden dezavantajlı öğrencileri desteklediğini düşünüyorum" (K14).</p> <p>"Rehberlik öğretmenleri ile daha sıkı işbirliği ile programın bu yönüne ağırlık verilmeli" (K13).</p>
TOPLAM	14	100	

Tablo 12 incelendiğinde öğretmenlerden toplanan görüşlerin altı (6) ana temada analiz edildiği görülmektedir. İYEP'in önemi hakkında öğretmenlerin görüşlerine bakıldığında; öğretmenlerin bu programın öğrencilerin eksikliklerini giderdiği (K1), dezavantajlı öğrencilerin keşfedilip göz ardı edilmemesinin gerekli olduğu (K5), bu programın okul programını tamamladığı (K3) ifade edilmiştir. Öğretmenlerin bu tema ile ilgili görüşleri, İYEP'in dezavantajlı konumda olan öğrenciler açısından ne denli önemli bir program olduğunu ortaya koymaktadır.

Türkçe ve Matematik kazanımlarına yönelik öğretmen görüşleri incelendiğinde; kazanımların öğrenme güçlüğü çeken öğrenciler için önemli olduğu (K8), modül sürelerinin de yeterli olduğu (K2) belirtilmiştir. Bu durumda öğretmenlere göre seçilen kazanımların yeterli olduğu ve kazanımlar için ayrılan sürelerin de yeterli olduğu anlaşılmaktadır.

Türkçe ve Matematik etkinlik kitapları hakkında öğretmenlerin görüşlerine bakıldığında; matematik dersi ile ilgili etkinliklerin çoğaltılması gerektiği (K11), kitapların yetersiz olduğu (K4) ve etkinlik kitapları ile ilgili daha kapsamlı bir çalışma yapılması gerektiği (K9) ifade edilmektedir. Bu görüşler ışığında etkinlik kitaplarının daha da zenginleştirilmesi ve öğrencilerin ilgilerini çekecek görsellerle desteklenerek eğitimi eğlenceli bir hale getirmenin gerekli olduğu söylenebilir.

ÖBA ile ilgili öğretmen görüşlerine göre; ÖBA'da sorulan soruların öğrenci belirlemede yeterli olduğu (K7), gruplar oluşturulurken sistem tarafından değil öğretmenin belirleyeceği şekilde oluşturulmasının daha doğru olacağı (K10) belirtilmiştir. Dezavantajlı öğrenci grupları sadece akademik başarı düzeylerine göre değil kişisel gelişim ve psikososyal anlamda onları en iyi tanıyan sınıf öğretmenleri tarafından gruplara ayrılmasının programın felsefesine daha uygun olacağı bu noktada ifade edilebilir.

ÖDA ile ilgili; sorulan soruların iyi hazırlandığı ifade edilmiş (K6) fakat okullara ulaşımı konusunda aksaklıklar olduğu da belirtilmiştir (K12). Öğrenci değerlendirme aracı ile ilgili bu eksikliğin son dönemlerde tüm dünyayı olumsuz etkileyen salgın nedeni ile ilgili olduğu düşünülmektedir.

İYEP'in psikososyal destek anlamında dezavantajlı öğrenci gruplarına yönelik etkileri ile ilgili öğretmen görüşleri incelendiğinde; İYEP'in akademik başarıdan ziyade bu yönüne ağırlık verilmesi gerektiği (K13) ve bu programın öğrencilerin hem akademik hem de psikososyalden motivasyonlarına olumlu etki ettiği (K14) ifade edilmiştir. Okul

komisyonu bu konuda okul rehberlik öğretmenleri ve sınıf öğretmenleri ile işbirliği içerisinde olmalı ve böylece programın amaçlarına uygun bir yöntem ile psikososyal destek çalışmaları yürütülmelidir.

V. BÖLÜM

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

İlkokullarda Yetiştirme Programı, tekli durum çalışması sonuçlarına ve öğretmenlerin programla ilgili düşüncelerine göre değerlendirilmiş; dezavantajlı öğrenci grupları açısından son derece hayati öneme sahip bir program olduğu ortaya konulmuştur. Program öncesi öğrencilere uygulanan Öğrenci Belirleme Aracı (ÖBA) sonuçlarına göre öğrenciler İYEP modüllerine alınmış ve gerekli eğitimler verildikten sonra program bitiminde Öğrenci Değerlendirme Aracı (ÖDA) yine tüm öğrencilere uygulanmıştır. ÖDA sonuçlarına göre bu programın okul müfredatı ile birlikte öğrencilerin yetersiz olduğu temel konularda destek eğitimi görevi gördüğü söylenebilir. Bu çalışmanın örnekleme olan Ö9'a ait İYEP süreci ve verileri İYEP'in amacına hizmet eden bir program olduğunu, ilkokulda temel okuma yazma becerileri ile matematiksel yetkinliklere ulaşmada tam yerinde ve zamanında uygulanan bir telafi eğitimi olduğunu ortaya koymuştur. Nitekim Sarıdoğan (2019)'ın, İYEP ile ilgili yaptığı tez çalışma sonuçlarına göre bu programın katılımcıları olan öğrencilerin akademik başarılarını arttırdığını ortaya koymaktadır. Avlukyari (2019), öğretmen ve yöneticilere uyguladığı anket sonuçlarına göre bu programın öğrenciler üzerinde olumlu etkiye sahip olduğu sonucunu ortaya koymuştur.

İYEP ile ilgili alanyazında yapılmış sınırlı sayıda çalışma olması da bu araştırmanın önemini ortaya koymuştur. Araştırmanın alt problemleri olan Türkçe ve Matematik kazanımlarına yönelik İYEP'in önemi ile ilgili elde edilen nitel veriler, İYEP'in eğitim kademelerinin temeli olan ilkokul döneminde çeşitli sebeplerle bu derslere ait kazanımlarda yetersiz kalan ve akranlarına göre dezavantajlı durumda olan öğrenci gruplarının bir üst eğitim kademesine geçerken akademik anlamda olumlu motivasyona sahip bireyler olmasında etkili bir program olduğunu da ortaya koymaktadır.

Bu çalışmada İYEP süreci incelenen Ö9 adlı öğrencinin Türkçe kazanımlarında daha başarılı olduğu, Matematik dersine ait kazanımları elde etmede İYEP eğitimi sonunda yapılan değerlendirme sonuçlarına göre; program öncesi duruma göre iyi durumda olduğu fakat özellikle çarpma ve bölme işlemlerine ait kazanımlarda hala istenilen düzeyde başarı sağlayamadığı sonucuna varılmıştır. İYEP eğitimi ile Matematik dersine yönelik kazanımlara ulaşmada yapılan eğitimin yetersizliği değil, öğrencinin

bilişsel becerileri ve bu derse olan tutumu gibi faktörlerin başka bir araştırma konusu olabileceği bu noktada söylenebilir.

Tekli durum çalışması kapsamında Ö9 adlı öğrencinin İYEP süreci okul ortamında doküman incelemesi yoluyla değerlendirilmiş ve gerek program öncesi gerekse program sonunda yapılan değerlendirme çalışmaları analiz edilerek Ö9'un İYEP eğitimi ile akademik anlamda başarıya ulaştığı ve bu durumun psikolojik olarak da gelişimini olumlu etkilediği sonucunu ortaya koymuştur. Ö9'a ait Öğrenci Değerlendirme Aracı (ÖDA) sonuçlarına ve İYEP'in geneline bakıldığında İlkokullarda Yetiştirme Programı'nın hedeflerinde başarıya ulaşıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma sonunda araştırmacı tarafından bu konu ile ilgili yapılacak çalışmalara katkıda bulunmak amacıyla birtakım önerilerde bulunulmuştur. Bu öneriler şunlardır:

- İYEP eğitimine seçilen öğrenciler ve velileri ile iletişim kurarken hassas davranılmalı ve dezavantajlı öğrenci oldukları hissine kapılmamaları için ona göre bir yaklaşım belirlenmelidir.
- İYEP eğitimi öğrenci belirleme süreci okul komisyonu tarafından titizlikle takip edilmeli ve öğrencilerin akranlarıyla ayrışma hissine kapılmadan süreç yürütülmelidir.
- Öğrenci Belirleme Aracı (ÖBA) tüm öğrencilere uygulanmalı ve bunun okul dersleri ile ilgili genel bir değerlendirme çalışması olduğu söylenmelidir.
- İYEP eğitimine katılacak öğrencilerin velilerinden mutlaka veli izin belgesi alınmalıdır.
- İYEP eğitim zamanı tamamen öğretmenlerin inisiyatifine bırakılmamalı, öğrencilerin durumlarına göre uygun olabilecek bir saat dilimi belirlenmelidir.
- İYEP eğitiminde kullanılacak materyaller ve ders kitapları bu eğitime katılan öğrenci gruplarının gelişimsel özellikleri dikkate alınarak hazırlanmalıdır.
- Etkinliklerde mümkün olduğu kadar somut materyaller kullanılmalı, soyut kavram ve ifadelerden kaçınılmalıdır.
- Matematik etkinlikleri çoğaltılmalı ve eğlenceli bir yöntemle öğrencilere gerekli dersler verilmelidir.
- İYEP Öğrenci Değerlendirme Aracı (ÖDA) uzman kişilerce hazırlanmalı ve zamanında okullara gönderilmelidir.
- İYEP eğitim sürecinde psikososyal destek bakımından rehber öğretmenler ve sınıf öğretmenleri ile okul komisyonu azami derecede işbirliği içinde olunmalıdır.

- İYEP'in sadece akademik başarıya olan katkısı değil, aynı zamanda öğrencilerin ruhsal gelişimine olan katkısı üzerinde durulmalı ve bu konuda izleme ve değerlendirme çalışmaları yapılmalıdır.
- İYEP'in genel değerlendirilmesi ve geniş çaplı sonuçları hakkında yetkili kurumlar tarafından her yıl araştırmalar yapılmalı ve sonuçları eğitim camiası ile paylaşılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Avlukyari, N. T. (2019). İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP)'in öğretmen ve yöneticiler tarafından değerlendirilmesi (Mersin ili Tarsus ilçesi örneği).Yayımlanmamış yüksek lisans tezi.Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Aydın Gürler, S. (2020). Fen Bilimleri Dersinin İlkokullarda Yetiştirme Programına (İYEP) Dâhil Edilmesine İlişkin Öğretmen Görüşleri. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 17 (1) , 266-294. DOI: 10.33711/yyuefd.691587
- Baker, Ö. & Kavşut, F. (2007). Akran Zorbalığının Yeni Yüzü: Siber Zorbalık. Eurasian Journal of Educational Research (EJER),(27)
- Balantekin, Y. (2020). İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP) Türkçe Dersinin Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi: Bir Karma Yöntem Araştırması. Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, vol.18, no.1, 153–184.
- Balcı, S. ve Yılmaz, M. (2000) Çocukları anaokuluna devam eden annelere verilen iletişim becerileri eğitiminin ailenin işlevlerin etkisi.
- Baumrind, D. (1991). Parenting styles and adolescent development. In J. Brooks-Gunn, R. M. Lerner, & A. C. Petersen (Eds.), The encyclopedia on adolescence (pp. 746-758). New York: Garland Publishing Cüceloğlu, D. (2002). İletişim Donanımları. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Bayır, (2019). Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Nisan 2019, 20 (Özel Sayı), 451–464 DOI: 10.17494/ogusbd.548528
- Bogdan, RC ve Biklen, SK (1992). Eğitim için Nitel Araştırma: Kuram ve Yöntemlere Giriş. Boston: Allyn ve Bacon.
- Boz, B. (2019). Kişisel Gelişim, Araştırma Yöntemleri Nedir Ve Türleri Nelerdir? <https://networkokulu.net/arastirma-yontemleri-nedir-ve-turleri-nelerdir/>
- Bredenkamp, S. (2015). Erken Çocukluk Eğitiminde Etkili Uygulamalar. (Effective Practices in Early Childhood Education, 2nd Edition). (Çev. Hatice Zeynep İnan ve Taşkın İnan). 343-345. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Clark, I. (2014). Equitable learning outcomes: supporting economically and culturally disadvantaged students in 'Formative Learning Environments'. *Improving Schools*, 17(1), 116-126. doi: 10.1177/1365480213519182

- Creswell, J. (2018). Nitel Araştırma Yöntemleri, Beş Yaklaşımına Göre Nitel Araştırma ve Araştırma Deseni (4.baskı). Bütün, M. ve Demir, S. (Ed.) Şubat 2018 Ankara: Siyasal Kitabevi
- Cüceloğlu, D. (2002). İletişim Donanımları, Remzi Kitabevi, İstanbul
- Çapcıoğlu, İ. ve Belen, F.Z. (2016). Dezavantajlı Gruplar ve Psiko– Sosyal ve Manevi Bakım, Grafiker Yayınları (1.baskı), Ankara: Seçkin.
- Dilekçi, Ü. ve Nartgün, Ş. S. (2016). Eğitimi destekleme ve yetiştirme kurslarına ilişkin öğrenci ve öğretmen görüşleri. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 22(4), 537-564. doi: 10.14527/kuey.2016.021
- Dilekçi, Ü. (2019). İlkokullarda Yetiştirme Programına (İYEP) İlişkin Öğretmen Görüşleri. Milli Eğitim Dergisi, Temel Eğitim, 433-454
- Dilidüzgün, Ş. (2020). Süreç ve Tür Odaklı Okuma ve Yazma Eğitimi, Ankara: Anı Yayıncılık, 270 s. ISBN 978-605-170-342-8.
- Doğu Marmara Kalkınma Ajansı, (2011).Dilovası'nda dezavantajlı grupların istihdam potansiyelinin artırılması: Araştırma sonuç raporu. Marka Yayınları Serisi. eğitim araştırması. Orlando, Fl: Akademik Basın.
- Erbaş, N. (2015). Çocuğum Bana Ne Anlatmak İstiyor, Ankara: Aydınnev Yayınları.
- Forkea, C. M., Myersb, R. K., Feinb, J. A., Catallozzie, M., Localioa, A. R., Wiebea, D. J. &Grissoh, J. A. (2018). Witnessingintimate partner violence as a child: How boysandgirls model theirparents' behaviors in adolescence. Child Abuse&Neglect, 84, 241-252.
- Gençoğlu, C. (2019). Milli Bir Destekleme ve Yetiştirme Sistemi Modeli: İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP). Milli Eğitim Dergisi, Temel Eğitim, 853-881. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/milliegitim/issue/51765/674870>
- Goetz J. &LeCompte, M. (1984). Ethnographyandqualitivedesign in educationalresearch. Orlando, Fl: AcademicPress.
- Göker, E. (2017). Anne-babası boşanmış ve tam aileye sahip 15-18 yaş dönemi ergenlerinin benlik saygısı düzeylerinin karşılaştırılması. İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- Gür, B.S. Çelik, Z. Bozgeyikli, H. ve Yurdakul, S. (2018). Eğitime bakış 2018: İzleme ve değerlendirme raporu. Ankara: Eğitim-Bir-Sen Stratejik Araştırmalar Merkezi
- Hills, A.P. &Byrne, M (2010). An Overview of PhysicalGrowthandMaturation. MedicineandSportScience. 55: 1-13.

- Hoover-Dempsey, K.V. & Sandler, H. M. (1995). Parental involvement in children's education: Why does it make a difference? *Teachers College Reports*, 97(2), 310–331.
- Höl, Ş. (2017). Annelerin çocuklarına yönelik iletişim becerilerinin 5–6 yaş grubu çocuklarının iletişim becerileri üzerindeki yordayıcı etkisi. *Academic Journal of History and Idea*, 4(13), 351-381.
- Jewett, E. ve Kuhn, D. (2016). Social science as a tool in developing scientific thinking skills in underserved, low-achieving urban students. *Journal of Experimental Child Psychology*, 143, 154–161. doi:10.1016/j.jecp.2015.10.019
- Karaboğa, Ş. M. (2015). Türkiye'de Dezavantajlı Gençlerin Belirlenmesinde Kullanılan Kriterlerin Eleştirel İncelenmesi (Gençlik ve Spor Uzmanlığı Tezi).
- Kartal H ve Balantekin Y, 2016, Öğrencilerin Okula Devamından Sorumlu Paydaşların Görüşlerine Göre Okul Devamsızlığının Nedenleri ve Buna Yönelik Çözüm Önerileri, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi ISSN:1302-8944 Yıl:2016 Sayı: 39 Sayfa: 16-36
- Kasten, W. ve Yıldırım, K. (2013). "Okuma ve Yazma Eğitimi: Tek Başıma Öğrenemem Ki!" Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık
- Keenan, T. Evans, S. Evans, & Crowley, K. (2016). An Introduction to Child Development (3rd Edition). 5-7. California: SAGE Publication.
- Kepçeoğlu, M. (1994). Psikolojik Danışma ve Rehberlik. 8. b., Ankara: Özer Matbaası.
- Keskin, M. & Üstün, A. (2020). "İlkokullarda Yetiştirme Programı (İyep)'Nin Dezavantajlı Öğrenciler Açısından Değerlendirilmesi", *International Social Sciences Studies Journal*, (e-ISSN:2587-1587) Vol:6, Issue: 54; pp:138-144
- Kıral, B. , Çilek, A. (2020). 2023 Vizyon Belgesi'nin Karakter Eğitimi Bakımından Değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 49 (225) , 5-22. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/milliegitim/issue/52526/690588>
- Kırnık, D, Susam, E, Özbek, R. (2019). İYEP (İlkokullarda Yetiştirme Programı) Uygulamalarına İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*, Temel Eğitim, 387-415. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/milliegitim/issue/51765/674003>
- Kinder, K., Harland, J., Wilkin, A., & Wakefield, A. (1995). Three to remember: strategies for disaffected pupils. *Slough: NFER*, 228, 505-517.

- Kirk, J. & Miller, M. L. (1986). Reliability and validity in qualitative research. Beverly Hills: Sage Publications.
- Kuzu, A. (2011). İnternet ve Aile. Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi, 27 (27) , 9-32. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/spcd/issue/21121/227498>
- Lincoln, Y. S., & Guba, E. G. (1985). Naturalistic inquiry. Beverly Hills, CA: Sage.
- Mayer, S. E. (2003). What is a disadvantage groups. <https://studylib.net/doc/8720705/what-is-a-%E2%80%9Cdisadvantaged-group%3F%E2%80%9D>
- MEB, (2015). T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, Strateji Geliştirme Başkanlığı, 2015–2019 Stratejik Planı. http://sgb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2015_09/10052958_10.09.2015sp17.15imzasz.pdf
- MEB, (2018). İlkokullarda Yetiştirme Programına İlişkin Yönerge, https://tegm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2018_09/25181019_YYEP_YYNERGESY.pdf
- MEB, (2018). T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, Öğretim Programlarını İzleme ve Değerlendirme Sistemi <http://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=326>
- MEB, (2018). T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, Temel Eğitim Genel Müdürlüğü, 30 SORUDA İLKOKULLARDA YETİŞTİRME PROGRAMI (İYEP) http://tegm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2018_11/02170454_30-soruda-iyep.pdf
- MEB, (2019). T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, Türkçe Dersi Öğretim Programı, Ankara–2019. <http://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/20195716392253-02-Türkçe%20Öğretim%20Programı%202019.pdf>
- MEB, (2020). Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü, “İYEP Tanıtım Kitabı” https://tegm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2020_11/11145958_iyep_tanYtYm_kitabY.pdf
- MEB, (2020). Milli Eğitim Bakanlığı, Eğitim ve Bilişim Ağı (EBA), https://ders.eba.gov.tr/ders/proxy/VCollabPlayer_v0.0.777/index.html
- Özbaş, M. (2012). Student and parental perceptions on meeting the educational needs of the disadvantaged students in the primary schools. *Educational Research*, 3(3), 311–319.
- Özel, E. & Zelyurt, H. (2016). Anne-baba eğitiminin aile çocuk ilişkisine etkisi. Sosyal Politikalar Çalışmaları Dergisi, 16(3), 9-34.

- Patton, M.Q.(1987). How tousequalitativemethods in evaluation. Newbury Park, CA: Sage.
- PISA, (2015). MEB Ölçme Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü, PISA 2015 ULUSAL RAPORU. https://pisa.meb.gov.tr/wp-content/uploads/2014/11/PISA2015_UlusalRapor.pdf
- PISA,(2018). PISA 2018 Türkiye Ön Raporu, http://www.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2019_12/03105347_PISA_2018_Turkiye_On_Raporu.pdf
- Resmi Gazete, (1973). Milli Eğitim Temel Kanunu, Kanun No: 1739 Kabul tarihi: 14.6.1973 <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/14574.pdf>
- Resmi Gazete, (2018). Cumhurbaşkanlığı 1 Nolu Kararnamesi, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/07/20180710-1.pdf>
- Roemer, J. (1998). Fırsat Eşitliği Cambridge, MA: HarvardUniversityPress.
- Sarıdoğan, E. (2019). İlkokullarda yetiştirme programının 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin başarılarına etkisi. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın
- Sarıer, Y. (2010). Ortaöğretime giriş sınavları (OKS-SBS) ve PISA sonuçları ışığında eğitimde fırsat eşitliğinin değerlendirilmesi. Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 11(3), 107–129. <http://www.acarindex.com/dosyalar/makale/acarindex-1423907692.pdf>
- Senemoğlu, N. (2012). Gelişim, Öğrenme ve Öğretim. Kuramdan Uygulamaya. (21. Baskı). 3-5. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık
- Şahan, B. ve Şahin, Ç. (2011). Okul Öncesi 5-6 Yaş Grubu Çocuklarının Sorumluluk Kazanma Düzeylerinin Veli Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi, Uluslararası Temel Eğitim Araştırmaları Dergisi. 2(1), 9-16.
- Teasley, ML (2004). Devamsızlık ve okuldan kaçma: Okul sosyal hizmet uzmanları için risk, koruma ve en iyi uygulama sonuçları. Çocuklar ve Okullar, 26 (2), 117-128.
- Ünlü, İ. (2019). İlkokul öğrencilerinin değer yönelimlerinin ahlaki ikilem hikayeleriyle incelenmesi: Sorumluluk değeri örneği. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 23(1):265-287.

- Taş, U. E., Arıcı , Ö., Ozarkan, H.B. ve Özgürlük, B. (2016). PISA 2015 Ulusal Nihai Raporu. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı, Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü.
- The World Bank, (2018). World Development Report 2018. Washington. USA.
- Toptaş, V, Karaca, E. (2019). İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP) Kapsamındaki Matematik Derslerini Yürüten Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerinin İncelenmesi. Milli Eğitim Dergisi, Temel Eğitim, 417–431. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/milliegitim/issue/51765/674016>
- UNESCO (1997). Alternativeeducationstrategiesfordisadvantagedgroups. Paris: InternationalInstituteforEducational Planning.
- UNICEF, (1989). Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/22184.pdf>
- UNICEF, (2003). TheState Of TheWorld'sChildren 2003. <https://www.unicef.org/reports/state-of-worlds-children>
- UNICEF, (2011). İlköğretime Erişim ve Devamın İzlenmesi Çalışmalarında Kurumlar Arası İş Birliği Protokolü, [https://www.unicef.org/turkey/media/2356/file/TURmedia_isbirligi-protokol-imzali-3%20\(1\).pdf%20.pdf](https://www.unicef.org/turkey/media/2356/file/TURmedia_isbirligi-protokol-imzali-3%20(1).pdf%20.pdf).
- UNICEF, (2017).Türkiye Yıllık Raporu, Türkiye - UNICEF Ülke İşbirliği Programı 2016–2020 <https://www.unicef.org/turkey/raporlar/unicef-t%C3%BCrkiye-yillik-raporu-2017>
- UNICEF, (2019).Türkiye Yıllık Raporu, Türkiye - UNICEF Ülke İşbirliği Programı 2016–2020 <https://www.unicef.org/turkey/raporlar/unicef-t%C3%BCrkiye-y%C4%B1ll%C4%B1k-raporu-2019>
- United Nations. (2018). TheSustainable Development Goals Report. New York. USA.
- URL, İnternetin Bilinçli Kullanımı ve Teknoloji Bağımlılığı Çalıştay Raporu, 2014 <https://www.guvenliweb.org.tr/dokuman-detay/internetin-bilincli-kullanimi-ve-teknoloji-bagimlilik-calistayi-raporu-2014>. 18 Mart 2021
- Yavuzer, H. (2017). Ana-Baba Okulu (21.baskı) Ankara: Remzi Kitabevi.
- Yeşilay, (2020). Teknoloji Bağımlılığı, <https://www.yesilay.org.tr/tr/bagimlilik/teknoloji-bagimlilik>
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (11.baskı) Ankara: Seçkin.

- Yıldız, V. A. & Kılıç, D. (2020). İlkokullarda yetiştirme programı (İYEP) kurs sürecinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi, *TurkishStudies -Education*, 15(2), 1399–1410. <https://dx.doi.org/10.29228/TurkishStudies.40293>
- Yin, R. (1984). *Case study research: design and methods*. (3. Basım). California: Sage Publications.
- Wise, A. F. (2014). Designing Pedagogical Interventions to Support Student Use of Learning Analytics. LAK '14 Proceedings of the Fourth International Conference on Learning Analytics and Knowledge. 203-211. <http://dl.acm.org/citation.cfm?id=2567588>.

EKLER

Ek 1. Üniversite Tez İzin Başvuru Dilekçesi

AMASYA ÜNİVERSİTESİNE

19/10/2020

BAŞVURU NO	202010192426026664
ÜNİVERSİTE ADI	AMASYA ÜNİVERSİTESİ
ENSTİTÜ ADI	SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ/TEMEL EĞİTİM
BÖLÜM ADI	SINIF EĞİTİMİ
ÜNVAN	Öğrenci
TC KİMLİK NUMARASI	32965362466
KONU	İlkokullarda Yetiştirme Programının Dezavantajlı Öğrenciler Açısından Değerlendirilmesi
ARAŞTIRMA TÜRÜ	Yüksek Lisans Tezi
ÖRNEKLEM GRUBU	Öğrenci,
KAPSAMI	Okul/Kurum,
İLLER	ÇORUM
KURUM TÜRLERİ	Resmi İlkokul,
İLETİŞİM BİLGİLERİ	Adres:Buharaevler Bayatgedigi 24.Sk. No:53/8 Çorum Merkez- Telefon:(506) 474-8922- Eposta:mkeskin.3319@gmail.com

Yukarıda bilgileri bulunan proje uygulamaları için Milli Eğitim Bakanlığından gerekli izinlerin alınması hususunda gereğini bilgilerinize arz ederim.

Ek listesi

- 1-Tez Önerisi
- 2-Veli Onam Formu
- 3-Veri toplama araçları

MURAT KESKİN
Yüksek Lisans Öğrencisi

Dilekçe ve eklerinin üst yazı ile ÇORUM VALİLİĞİ İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜNE ulaştırılması gerekmektedir.

Ek 2. Araştırma İzni Başvuru Taahhütnamesi

**MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINA BAĞLI OKUL VE KURUMLARDA
GERÇEKLEŞTİRİLECEK ARAŞTIRMA UYGULAMALARINA İLİŞKİN
ARAŞTIRMA İZİNİ BAŞVURU TAAHHÜTNAMESİ**

1. Araştırmam boyunca anayasa/kanun ve yönetmeliklere uygun davranacağımı,
2. Araştırmayı yürüteceğim okulun/kurumun kurallarına uyacağımı,
3. Araştırmam boyunca hiç kimseyi araştırmama/çalışmama katılmaya zorlamayacağımı,
4. Araştırmayı/çalışmayı bana tahsis edilen mekân/sınıf ve zamanda gerçekleştireceğimi,
5. Araştırmanın olası fiziksel/ruhsal zararları konusunda katılımcıları bilgilendireceğimi,
6. Araştırmam/ çalışmam sırasında topladığım kişisel bilgileri koruyacağımı,
7. Araştırmam/çalışmam için gerektiği kadar veri toplayacağımı,
8. Araştırma/çalışma sırasında öğrencilerin derslerinde/çalışmalarında herhangi bir kayıplarının olmayacağını,
9. Araştırmam/çalışmam sırasında herhangi bir ticari faaliyette bulunmayacağımı, katılımcıları herhangi bir ürün/eser/tedaviye yönlendirmeyeceğimi,
10. Araştırma izin evraklarını okul yönetimine teslim edeceğimi,
11. Araştırma/çalışma sırasında izni olan evrakları kullanacağımı,
12. Tıbbi araştırmalarda araştırma/çalışmanın uygulama sırasında etik kurallara uyacağımı,
13. Araştırma/çalışma sırasında topladığım ses ve görüntü kayıtlarını güvenilir ortamlarda saklayacağımı ve araştırma/çalışma sonrasında imha edeceğimi,
14. Genelge hükümlerine aykırı davranmam ve herhangi bir yanlış ifade, beyan ve maddi gerçeği gizleme gibi durumlarda adli ve idari işlemlerin yürütülmesini kabul edeceğimi,
15. İzin alınmış araştırmalarda/projelerde insanlarla ilgili yapılacak anket, görüşme, gözlem, alan araştırması, uygulama ve incelemelerde sağlık, güvenlik, insan hakları, mevcut mevzuat hükümleri, hukukun genel ilkelerini ihlal etmeyeceğimi ve etik ilkelere uyacağımı,
16. Araştırma ile ilgili sonuç raporlarını çalışmanın bitiş tarihinden itibaren 30 gün içinde izin aldığım birime ulaştıracağımı,

Kabul ettiğimi beyan ederim.

Araştırmanın Adı : İlkokullarda Yetistirme Programı (İYEP) 'nin Dezavantajlı Öğrenciler Açısından Değerlendirilmesi.
Araştırmacı : Murat KESKİN (Yüksek Lisans Öğrencisi)

Tarih

19.10.2020

İmza

M. Keskin

İsim - Soyisim

Murat KESKİN

Ek 3. Veli Onam Formu

VELİ ONAM FORMU

Sayın Veli;

Çocuğunuzun katılacağı bu çalışma, "İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP)'nin dezavantajlı öğrenciler açısından değerlendirilmesi" adıyla, 19 Ekim-31 Aralık 2020 tarihleri arasında yapılacak bir araştırma uygulamasıdır.

Araştırmanın Hedefi: Bu çalışmanın amacı, İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP)'nin dezavantajlı öğrenciler açısından değerlendirilmesi ve programın uygulayıcısı olan öğretmenlerin görüşlerine başvurularak İYEP'in bu öğrencilere katkısı ile uygulamada yaşanan sorunlar ile çözüm önerilerini araştırmaktır.

Araştırma Uygulaması: Durum çalışması /Döküman incelemesi/ Görüşme / Gözlem şeklindedir.

Araştırma T.C. Milli Eğitim Bakanlığı'nın ve okul yönetiminin de izni ile gerçekleştirilmektedir. Araştırma uygulamasına katılım tamamıyla gönüllülük esasına dayalı olmaktadır. Çocuğunuz çalışmaya katılıp katılmamakta özgürdür. Araştırma çocuğunuz için herhangi bir istenmeyen etki ya da risk taşımamaktadır. Çocuğunuzun katılımı **tamamen sizin isteğinize bağlıdır**, reddedebilir ya da herhangi bir aşamasında ayrılabilirsiniz. Araştırmaya katılmama veya araştırmadan ayrılma durumunda öğrencilerin akademik başarıları, okul ve öğretmenleriyle olan ilişkileri etkilemeyecektir.

Çalışmada öğrencilerden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Cevaplar tamamıyla gizli tutulacak ve sadece araştırmacılar tarafından değerlendirilecektir.

Uygulamalar, genel olarak kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumlar içermemektedir. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden çocuğunuz kendisini rahatsız hissederse cevaplama işini yarıda bırakıp çıkmakta özgürdür. Bu durumda rahatsızlığın giderilmesi için gereken yardım sağlanacaktır. Çocuğunuz çalışmaya katıldıktan sonra istediği an vazgeçebilir. Böyle bir durumda veri toplama aracını uygulayan kişiye, çalışmayı tamamlamayacağını söylemesi yeterli olacaktır. Anket çalışmasına katılmamak ya da katıldıktan sonra vazgeçmek çocuğunuza hiçbir sorumluluk getirmeyecektir.

Onay vermeden önce sormak istediğiniz herhangi bir konu varsa sormaktan çekinmeyiniz. Çalışma bittikten sonra bizlere telefon veya e-posta ile ulaşarak soru sorabilir, sonuçlar hakkında bilgi isteyebilirsiniz. Saygılarımızla,

Araştırmacı : Murat KESKİN

İletişim bilgileri : 0506 474 89 22 E-mail: mkeskin.3319@gmail.com

Velisi bulunduğum 4/A sınıfı 114 numaralı öğrencisi Sıla PİROĞLU'nun yukarıda açıklanan araştırmaya katılmasına izin veriyorum. (Lütfen formu imzaladıktan sonra çocuğunuzla okula geri gönderiniz).*

Velî Adı-Soyadı : Hüseyin PİROĞLU

Telefon Numarası : 0543 486 47 29

16.10.2020

Ek 4. Görüşme Formu

GÖRÜŞME FORMU

Değerli katılımcı,

Bu form Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sınıf Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı'nda tez çalışması kapsamında sınıf öğretmenlerinin "İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP)'nin Dezavantajlı Öğrenciler Açısından Değerlendirilmesine İlişkin Görüşleri" 'ni araştırmak için hazırlanmıştır. Elde edilecek veriler sadece bilimsel araştırmalarda kullanılacak olup ad soyad gibi tanıtıcı bilgiler içermeyecektir. İstenildiği takdirde araştırma sonucu sizinle paylaşılacaktır. Katılımınız için teşekkürler.

Demografik Bilgiler:

Cinsiyetiniz: () Kadın () Erkek

Yaşınız: () 24-30 () 31-37 () 38-44 () 45 ve üstü

Hizmet Yılıınız: () 1-5 yıl () 6-10 yıl () 11-15 yıl () 20 ve üstü

GÖRÜŞME SORULARI:

1. İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP)'nin Dezavantajlı Öğrenciler (Çeşitli nedenlerle Türkçe-Matematik Kazanımlarını elde edememiş mevsimlik işçi çocukları, mülteciler, akademik başarısı düşük öğrenciler) açısından önemi nedir?

2. İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP)'nin Program (Türkçe/Matematik Kazanımları/Uygulama Süreleri/Açıklamalar) ile ilgili görüşleriniz nelerdir?

3. İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP)'nin Öğretim Materyalleri (Türkçe/Matematik Etkinlik Kitapları/ Öğretmen kılavuz Kitabı/Ek Çalışma Sayfaları) ile ilgili görüşleriniz nelerdir?

4. İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP), Öğrenci Belirleme Araçları (ÖBA) ve Grupların Oluşturulması Süreci ile ilgili görüşleriniz nelerdir?

5. İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP)'nin Öğrenci Değerlendirme Araçları (ÖDA) ile ilgili görüşleriniz nelerdir?

6. İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP) Uygulama Süreci'nde hangi sorunlar ile karşılaştınız? Çözüm önerileriniz nelerdir?

7. İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP)'nin Dezavantajlı öğrencilerin psikososyal yönden desteklenmesi ile ilgili görüşleriniz nelerdir?

Ek 5. Araştırma İzni Resmi Yazılar

T.C.
ÇORUM VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 43436584-605.01-E.16132579
Konu : Araştırma İzni (Murat KESKİN)

05.11.2020

AMASYA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

- İlgi : a) 26.10.2020 tarihli ve 47526769-302.08.01-E.3396 sayılı yazınız.
b) Murat KESKİN'in 02.11.2020 tarihli ve 15964930 sayılı dilekçesi.
c) Valilik Makamı'nın 04.11.2020 tarihli ve 43436584-605.01-E.16082923 sayılı Olur'u.

Üniversiteniz Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel Eğitim Ana Bilim Dalı Sınıf Eğitimi Tezli Yüksek Lisans programı öğrencisi Murat KESKİN'in İlimiz genelinde bulunan resmi ilkokullarda görev yapan Sınıf Öğretmenleri ve velisi Hüseyin PİROĞLU tarafından çalışmaya katılmak üzere izin verilen İlimiz Mecitözü İlçesi Doğu İlkokulu Müdürlüğü'nün 4/A sınıfı 114 numaralı öğrenci Sıla PİROĞLU'nun katılımı ile "İlkokullarda Yetiştirme Programının (İYEP) Dezavantajlı Öğrenciler Açısından Değerlendirilmesi" konulu tez çalışmasına veri sağlamak maksadı ile web üzerinden bilimsel bir çalışma yapma talebi ilgi (a) yazı ve ilgi (b) dilekçede belirtilmiştir.

Söz konusu çalışmanın yapılması ilgi (c) olur ile uygun görülmüş olup; ekte gönderilmiştir.

Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan 2020/2 Araştırma Uygulama İzinleri Genelgesine istinaden; öğrenci Murat KESKİN'in tamamlamış olduğu çalışmanın sonuç raporunun Müdürlüğümüze gönderilmesinin sağlanması hususunu;

Bilgilerinize arz ederim.

Yakup SARI
İl Millî Eğitim Müdürü

Ek:

- 1-İlgi (c) Olur (1 sayfa)
2-Komisyon Tutanağı ve Taahhütname (2 sayfa)

Üçütler mah.Eşref Hoca cad.No:8 Çorum
Elektronik Ağ: www.meb.gov.tr
e-posta: arge19@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: A.Osman ÖNDER Araştırmacı
Tel: (0 364) 2260747-160
Faks: (0 364) 2262264

T.C.
ÇORUM VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 43436584-605.01-E.16108656
Konu : Araştırma İzni (Murat KESKİN)

04.11.2020

DAĞITIM YERLERİNE

- İlgi : a) Amasya Üniversitesi Rektörlüğünün (Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı) 26.10.2020 tarihli ve 47526769-302.08.01-E.3396 sayılı yazısı.
b) Murat KESKİN'in 02.11.2020 tarihli ve 15964930 sayılı dilekçesi.
c) Valilik Makamı'nın 04.11.2020 tarihli ve 43436584-605.01-E.16082923 sayılı Olur'u.

Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel Eğitim Ana Bilim Dalı Sınıf Eğitimi Tezli Yüksek Lisans programı öğrencisi Murat KESKİN'in İlimiz genelinde bulunan resmi ilkokullarda görev yapan Sınıf Öğretmenleri ve velisi Hüseyin PİROĞLU tarafından çalışmaya katılmak üzere izin verilen İlimiz Mecitözü İlçesi Doğu İlkokulu Müdürlüğünün 4/A sınıfı 114 numaralı öğrenci Sıla PİROĞLU'nun katılımı ile "İlkokullarda Yetiştirme Programının (İYEP) Dezavantajlı Öğrenciler Açısından Değerlendirilmesi" konulu tez çalışmasına veri sağlamak maksadı ile web üzerinden bilimsel bir çalışma yapma talebi ilgi (a) yazı ve ilgi (b) dilekçede belirtilmiştir.

Söz konusu çalışmanın yapılması ilgi (c) olur ile uygun görülmüş olup; ekte gönderilmiştir.

Yapılacak olan çalışma ile ilgili;

- a) İlçe Millî Eğitim Müdürlükleri tarafından ilçelerinde bulunan resmi ilkokul müdürlüklerine gerekli bilgilendirmenin yapılması;
b) Merkez ve ilçelerdeki ilkokul müdürlüklerince, okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerine gerekli bilgilendirmenin yapılarak; çalışmanın ekte gönderilen ilgi (c) Olur ve diğer dokümanların içeriğine göre yapılmasının sağlanması hususunu;

Bilgilerinize arz ve rica ederim.

Ayhan GEYLANI
Müdür Yardımcısı

Ek:

- 1-İlgi (c) Olur (1 sayfa)
2-Komisyon Tutanağı ve Diğer Dokümanlar (13 sayfa)

Dağıtım :

Gereği:
İlçe Millî Eğitim Müdürlükleri
Merkez İlkokul Müdürlükleri

Bilgi :
Temel Eğitim Şube Müdürlüğü
Murat KESKİN
Buharaevler Bayatgediği 24. Sok.
No:53/8 Çorum

Üçtutlar mah.Eşref Hoca cad.No:8 Çorum
Elektronik Ağ: www.meb.gov.tr
e-posta: arge19@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: A.Osman ÖNDER Araştırmacı
Tel: (0 364) 2260747-160
Faks: (0 364) 2262264

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden ab66-9e12-3a6b-a13c-cf43 kodu ile teyit edilebilir.

KOMİSYON TUTANAĞI

- İlgi : a) Milli Eğitim Bakanlığı 2020/2 sayılı Genelgesi.
 b) Valilik Makamının 24.01.2020 tarihli ve 43436584-605.99-E.1830117 sayılı Olur'u.
 c) Amasya Üniversitesi Rektörlüğünün (Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı) 26.10.2020 tarihli ve 47526769-302.08.01-E.3396 sayılı yazısı.
 d) Murat KESKİN'in 02.11.2020 tarihli ve 15964930 sayılı dilekçesi.

Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel Eğitim Ana Bilim Dalı Sınıf Eğitimi Tezli Yüksek Lisans programı öğrencisi Murat KESKİN'in ilimiz genelinde bulunan resmi ilkokullarda görev yapan Sınıf Öğretmenleri ve velisi Hüseyin PİROĞLU tarafından çalışmaya katılmak üzere izin verilen ilimiz Mecitözü İlçesi Doğu ilkokulu 4/A sınıfı 114 numaralı öğrenci Sıla PİROĞLU'nun katılımı ile "İlkokullarda Yetiştirme Programının (İYEP) Dezavantajlı Öğrenciler Açısından Değerlendirilmesi" konulu tez çalışmasına veri sağlamak maksadı ile web üzerinden bilimsel bir çalışma yapma talebi ilgi (c) yazı ve ilgi (d) dilekçede belirtilmiştir.

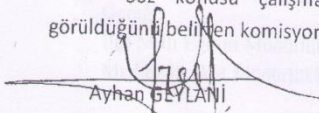
Valilik Makamınca uygun görülen ilgi (b) olurda isimleri yazılı komisyon üyeleri, ilgi (c) yazı ve ilgi (d) dilekçe ekinde sunulan çalışmanın dokümanlarının değerlendirilmesi yapılmak üzere, 03.11.2020 Salı günü saat 10.00'da Müdürlüğümüz AR-GE Biriminde toplandı.

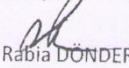
Çalışmayla ilgili, ilgi (c) yazı ve ilgi (d) dilekçe ekinde ibraz edilen dokümanlar ilgi (a) Genelgede belirtilen hükümler çerçevesinde incelenmiş olup; çalışmanın aşağıda belirtilen hususlar dahilinde ilgili okul müdürlüklerinde görev yapan Sınıf Öğretmenleri ve Öğrenci Sıla PİROĞLU'nun katılımı ile yapılması uygun görülmüştür.

Bu bağlamda;

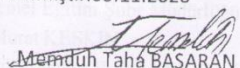
- Çalışmanın ilgi (a) Genelgede belirtilen hükümler çerçevesinde yapılması;
- Çalışma ile ilgili ilgi (c) yazı ekinde ibraz edilen 2 (iki) sayfadan oluşan çalışma içeriği ile ilgi (d) dilekçe içeriğinde belirtilen link adresindeki dokümanların bire bir aynı olması durumunda çalışmanın yapılması,
- Çalışmaya katılacak Sınıf Öğretmenlerinin gönüllük esasına göre belirlenmesi, çalışmaya gönüllü katılan Sınıf Öğretmenleri ve Öğrenci Sıla PİROĞLU'nun kesinlikle isim ve resimlerinin herhangi bir yerde paylaşılmaması, çalışmanın 2020-2021 eğitim-öğretim yılı içinde tamamlanması,
- Tamamlanan çalışma ile ilgili, ilgi (a) Genelge içeriğinde belirtilip ekte gönderilen "Araştırma İzni Başvuru Taahhütnamesi" ne istinaden hazırlanan sonuç raporunun 30 (otuz) gün içinde Murat KESKİN tarafından Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme Şube Müdürlüğüne gönderilmesi;

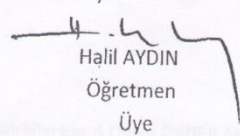
Söz konusu çalışmanın yukarıda belirtilen hususlar dahilinde yapılmasının uygun görüldüğünü belirten komisyon tutanağı müştereken imza altına alınmıştır.03.11.2020

Ayhan BEYLANI
Müdür Yardımcısı
Başkan

Rabia DÖNDER
Öğretmen
Üye

Sümevra KOZLU
Öğretmen
Üye

Memduh Taha BAŞARAN
Öğretmen
Üye

Halil AYDIN
Öğretmen
Üye

Ek 6. Öğrenci Değerlendirme Aracı (ÖDA)

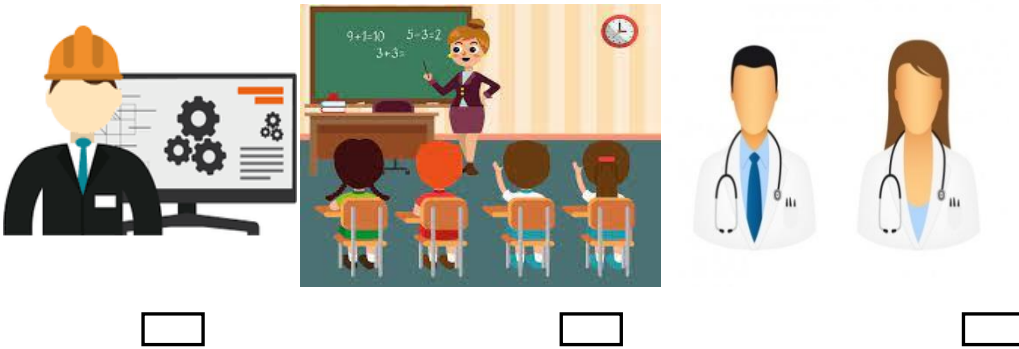
DOĞU İLKOKULU
İLKOKULLARDA YETİŞTİRME PROGRAMI (İYEP)
ÖĞRENCİ DEĞERLENDİRME ARACI (ÖDA)

TÜRKÇE

1. Dinlediğiniz metindeki olay nerede geçmektedir? Doğru görselin altındaki kutucuğu işaretleyiniz.

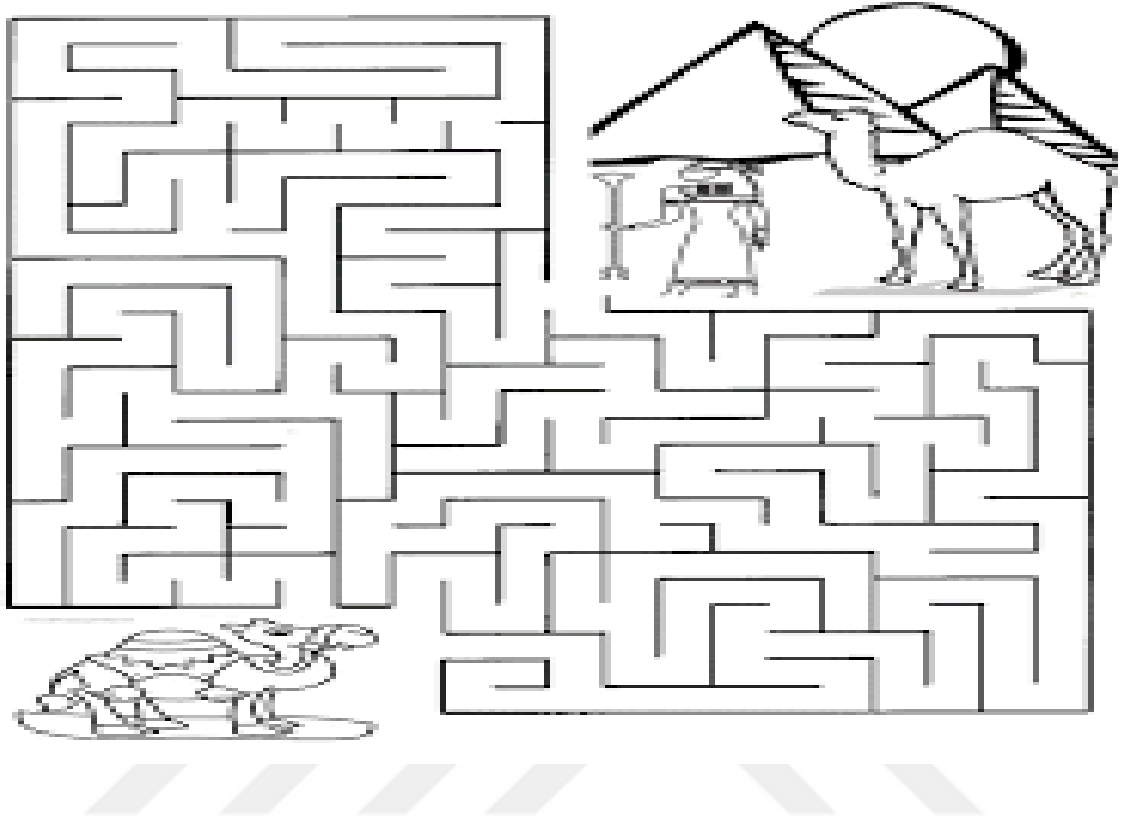
2. Dinlediğiniz metinde "Ahmet" hangi mesleği tercih etmiştir? Doğru görselin altındaki kutucuğu işaretleyiniz.

3. Dinlediğiniz metinde Selin'in gitmek istediği yer neresidir? Doğru görselin altındaki kutucuğu işaretleyiniz.

4. Verilen görselleri inceleyiniz. Görsellerle ilgili öğretmenin söylediği yönergeleri yerine getiriniz.

5. Öğretmenin yönelttiği soruları sözlü olarak yanıtlayınız.

6. Aşağıdaki cümleleri okuyunuz.

- a) Ela, annen ile iki lale al.
- b) Ülkü, ütüyü al, ütüle.
- c) Tarlaya bol bol mısır ektik.
- d) Çantacı Necmi geldi, defteri açıp okudu.
- e) Jale, bulutlu havada yağmur çiselediğini gördü.

7. Öğretmenin gösterdiği metni okuyunuz.

8. Dinlediğiniz cümleleri yazınız.

- a)
- b)
- c)
- d)
- e)

9. Öğretmeninizin söylediği sayıları yazınız.

Aşağıdaki metni okuyunuz. 10,11,12 ve 13. soruları metne göre yanıtlayınız.

Karlı Gün

Gözlerini açıp dışarı baktığında lapa lapa kar yağdığını gördü. Her taraf bembeyaz olmuştu. Uzun bir aradan sonra karın gelişi, sevinç çığlıklarının annesi tarafından duyulması ile yeni güne merhaba diyordu. Emine o gün neşe doluydu. Kahvaltıyı bile heyecandan tam yapamamıştı. Dışarıda onu bekleyen oyunlar ve tabii ki evin arkasındaki küçük tepe kayak merkezi heyecanını kat kat arttırmıştı. Montunu ve eldivenlerini bulup hemen hazırlıklara başladı. Annesi Aynur Hanım'ın el örmesi atkısı da hazır. Dış kapıya geldiğinde bir de ne görsün? Kapı açılmıyordu. Kar dışarıdan kapının önüne yığılmıştı bile. Babası Yılmaz Bey kürek ile yol açtı önce. Sonra birlikte dışarı çıkıp etrafı izlediler. Tam o sırada komşuları Aliye Hanım elinde kartopu ile Emine'ye doğru koşuyordu. Bir çığlık ve karşılıklı kartopu savaşı başlamıştı. Komşu çocukları yavaş yavaş dışarı çıkıp bu eğlenceye ortak oluyorlardı. Sıra kaymaya gelmişti. Kimi naylon poşet kimi plastik leğen getirmişti. Tepeye çıkıp aşağıya inen, hemen tekrar elindeki ile yukarı çıkıyordu. Kayarken sevinç dolu bağrışmalar evlerden duyuluyordu. Karın tadını çıkarıyorlardı adeta. Ta ki yorulup anneleri onları çağırınca kadar bu eğlence devam etmişti.

10. Okuduğunuz metindeki olay hangi mevsimde gerçekleşmiştir?

11. Metnin kahramanı kimdir?

12. Kartopu savaşını başlatan kimdi?

13. Çocuklar nerede ve neleri kullanarak kayıyorlardı?

14. Verilen görsellerle ilgilibirer cümle yazınız.

15. Bir mucit olsaydınız ne icat etmek isterdiniz? Niçin? Aşağıdaki boşluğa yazınız.

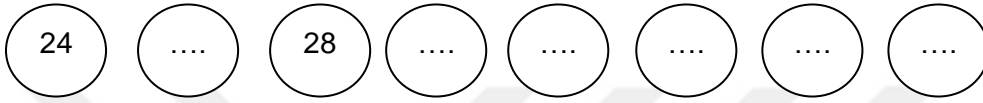
MATEMATİK

1. Futbol toplarını sayarak kaç tane olduğunu yazınız.

Cevap:

2. Verilen sayıdan başlayarak ileriye doğru ikişer ritmik sayınız. Saydığınız sayıları noktalı yerlere yazınız.

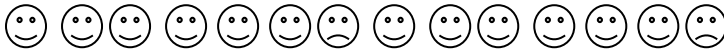
3. Aşağıdaki sayı örüntüsünde boşluklara gelmesi gereken sayıları yazınız.

4. 36'dan başlayarak geriye doğru ikişer ritmik sayınız. Saydığınız sayıları aşağıdaki boşluklara yazınız.

36 - - - - - - -

5. Aşağıdaki nesnelere sayınız. Bulduğunuz sayıyı onluk ve birliklerine ayırınız.

.....tane nesne var.onlukbirlik.

6. Ahmet'in kalemiğinde üç kalemi var. Ahmet kalemiğe dört kalem daha koyarsa kalemiğindeki kalemlerin sayısı artar mı, azalır mı?

Cevap:

7. Aşağıda verilen toplama işlemini yapınız.

$$8 + 7 = \dots\dots\dots$$

8. Bir otobüste 14 erkek, 5 bayan yolcu olduğuna göre otobüste toplam kaç yolcu vardır?

9. Sınıfımızda 21 öğrenci vardı. Öğrencilerin bir kısmı dışarı çıkınca sınıftaki öğrenci sayısı arttı mı, azaldı mı?

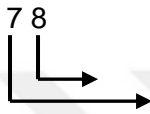
Cevap:

10. Aşağıda verilen çıkarma işlemini yapınız.

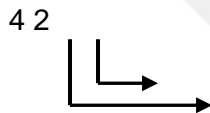
$$8 - 6 = \dots\dots\dots$$

11. Sedat elindeki 9 şekerden 4'ünü arkadaşına verdi. Sedat'ın kaç şekeri kaldı?

12. Verilen sayının basamak adlarını yazınız.

13. Verilen sayının basamak değerlerini yazınız.

14. Aşağıdaki ritmik saymada boşluklara gelmesi gereken sayıları yazınız.

$$9 - 12 - 15 - \dots - \dots - \dots - \dots - \dots - \dots - \dots$$

15. 4'er ritmik saymada eksik sayıları yazınız.

$$4 - 8 - \dots - \dots - \dots - 24 - \dots - \dots - \dots - \dots$$

16. Aşağıdaki toplama işlemini yapınız.

$$\begin{array}{r} 25 \\ + 73 \\ \hline \end{array}$$

17. Aşağıdaki toplama işlemini yapınız.

$$\begin{array}{r} 38 \\ + 25 \\ \hline \end{array}$$

18. Okul kantininde 17 öğrenci vardı. 10 öğrenci daha gelirse kaç öğrenci olur?

19. Aşağıdaki çıkarma işlemini yapınız.

$$\begin{array}{r} 78 \\ - 46 \\ \hline \end{array}$$

20. Aşağıdaki çıkarma işlemini yapınız.

$$\begin{array}{r} 64 \\ - 27 \\ \hline \end{array}$$

21. Ayşe'nin 75 lira harçlığı vardı. İlk hafta 23 lirasını daha sonraki hafta ise 35 lirasını harcarsa geriye kaç lirası kalır?

22. Aşağıda tekrarlı verilen toplama işlemini çarpma işlemi yaparak bulunuz.

$$4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 = 24 \quad \rightarrow \quad \dots\dots\dots \times \dots\dots\dots = 24$$

23. Aşağıdaki çarpma işlemini yapınız.

$$7 \times 6 = \dots\dots\dots$$

24. Aşağıdaki çarpma işlemini yapınız.

$$8 \times 0 = \dots\dots\dots$$

25. Her gün iki bardak süt içen Umut haftada kaç bardak süt içmiş olur?

26. Elinde 5 kutu ve her kutuda 4 oyuncak olan Arda'nın toplam oyuncak sayısını bulunuz.

27. 12 çiçeği 4'erli grup yaptığımızda her grupta kaç çiçek olur?

28. 24 dilim kek 6 kişiye eşit paylaştırılırsa kişi başı kaç dilim kek düşer?

29. Aşağıdaki bölme işlemini yapınız.

$$\begin{array}{r} 36 \ 4 \ | \ _ \\ - \ _ \ _ \\ \hline \end{array}$$

30. Aşağıdaki bölme işlemini yapınız.

$$\begin{array}{r} 48 \ 6 \ | \ _ \\ - \ _ \ _ \\ \hline \end{array}$$

31. Aşağıdaki bölme işlemini yapınız.

$$72 : 8 = \dots\dots\dots$$

Ek 7. Özgeçmiş

ÖZGEÇMİŞ**KİŞİSEL BİLGİLER**

Adı Soyadı: Murat KESKİN

Doğum Yeri:

EĞİTİM DURUMU

Lisans Öğrenimi: Akdeniz Üniversitesi /Eğitim Fakültesi /Sınıf Öğretmenliği

Yüksek Lisans Öğrenimi: Amasya Üniversitesi/Temel Eğitim/Sınıf Eğitimi

Bildiği Yabancı Diller: İngilizce (A1 düzeyi)

BİLİMSEL FAALİYETLER

Araştırma Makalesi	<p>İLKOKULLARDA YETİŞTİRME PROGRAMI (İYEP)'NİN DEZAVANTAJLI ÖĞRENCİLER AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ</p> <p>Keskin, M. & Üstün, A. (2020). "İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP)'nin Dezavantajlı Öğrenciler Açısından Değerlendirilmesi", International SocialSciencesStudiesJournal, (e-ISSN:2587-1587) Vol:6, Issue: 54; pp:138-144.</p>
Araştırma Makalesi	<p>TAŞIMALI EĞİTİM UYGULAMALARINDA ÖĞRENCİLERİN KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ: MECİTÖZÜ ÖRNEĞİ</p> <p>Üstün, A., Bayar, A. & Keskin, M. (2020). "Taşımali Eğitim Uygulamalarında Öğrencilerin Karşılaştıkları Sorunlar Ve Çözüm Önerileri: Mecitözü Örneği" International SocialSciencesStudiesJournal, (e-ISSN:2587-1587) Vol:6, Issue: 67; pp:3463-3468.</p>
Uluslararası Sempozyum/Konferans Bildirisi	<p>REHBER ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ YÖNLENDİRMEDEKİ ÇALIŞMALARI VE KARŞILAŞILAN SORUNLAR.</p> <p>VI. Uluslararası Eğitim Ve Sosyal Bilimlerde Akademik Çalışmalar Sempozyumu 13-15 Haziran, 2019, Ankara, Türkiye: ANKARA.</p> <p>DOI NO:978-605-7602-60-2</p>

SÜREKLİ DEĞİŞEN SINAV SİSTEMİNİN ÖĞRENCİ KAYGI DÜZEYİNE ETKİSİ.

Uluslararası
Sempozyum/Konferans
Bildirisi

VI. Uluslararası Eğitim Ve Sosyal Bilimlerde Akademik Çalışmalar Sempozyumu 13–15 Haziran, 2019, Ankara, Türkiye: ANKARA.

DOI NO:978–605–7602–60–2

PROJE/ SEMİNER ve KURSLAR

- 05/04/2021- 4.01.01.02.028 - FATİH Projesi Etkileşimli Sınıf Yönetimi Kursu -
16/04/2021 (F.No:2021000071 - F.Türü: Kurs - Katılım Türü: Kursiyer)
- 22/03/2021- 2.02.09.01.007 - Zeka Oyunları 1 Uzaktan Eğitimi Kursu -
02/04/2021 (F.No:2021000215 - F.Türü: Kurs - Katılım Türü:Kursiyer)
- 15/03/2021- Proje Danışmanlığı Semineri - (F.No:2021000061 - F.Türü: Seminer
28/03/2021 (Serbest) - Katılım Türü: Kursiyer)
- 08/03/2021- 2.02.09.01.008 - Zekâ Oyunları 2 Uzaktan Eğitimi Kursu -
19/03/2021 (F.No:2021000199 - F.Türü: Kurs - Katılım Türü: Kursiyer)
- 19/04/2017- 2.02.08.11.001 - Çalışanların Temel İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi Kursu
20/04/2017 - (F.No:2017190273 - F.Türü: Kurs - Katılım Türü: Kursiyer)
- 11/06/2012- Temel Eğitim Öğretmenlerinin Mesleki Gelişim Eğitimi Semineri -
15/06/2012 (F.No:2012190153 - F.Türü: Seminer (Serbest) - Katılım Türü: Kursiyer)
- 22/02/2010- ERGEN SAĞLIĞI VE ÜREME SAĞLIĞI - (F.No:2010190113 - F.Türü:
26/02/2010 Seminer (Serbest) - Katılım Türü: Kursiyer)
- 09/03/2009- Özel Eğitim Semineri. - (F.No:2009190111 - F.Türü: Seminer (Serbest) -
13/03/2009 Katılım Türü: Kursiyer)
- 25/06/2008- Yenilenen İlköğretim Programlarının Tanıtım ve Uygulamalarına İlişkin
27/06/2008 Seminer - (F.No:2008190537 - F.Türü: Seminer (Serbest) - Katılım Türü:
Kursiyer)
- 27/03/2008- Ölçme ve Değerlendirme Uygulamaları Semineri - (F.No:2008190323 -
28/03/2008 F.Türü: Seminer (Serbest) - Katılım Türü: Kursiyer)
- 14/02/2008- Okullarda İlk Yardım - İlk Müdahale Semineri - (F.No:2008190193 -
15/02/2008 F.Türü: Seminer (Serbest) - Katılım Türü: Kursiyer)
- 31/05/2007- Hazırlayıcı Eğitim Kursu - (F.No:2007190368 - F.Türü: Kurs - Katılım
29/06/2007 Türü: Kursiyer)
- 14/04/2007- TEMEL EĞİTİM VE MESLEKİ EĞİTİM KURSU - (F.No:2007190308 -
13/05/2007 F.Türü: Kurs - Katılım Türü: Kursiyer)

İŞ DENEYİMİ

10.2019-Şu ana kadar	Müdür Yardımcısı-Doğu İlkokulu (ÇORUM/MECİTÖZÜ)
08.2012- 10.2019	Öğretmen-Oğuzlar İlkokulu (ÇORUM/OĞUZLAR)
06.2012- 08.2012	Öğretmen-Kayı İlkokulu (ÇORUM/OĞUZLAR)
02.2009- 06.2012	Öğretmen-Kayı İlköğretim Okulu (ÇORUM/OĞUZLAR)
12.2006- 07.2008	Sözleşmeli Öğretmen(657 S.K. 4/B)-Kayı İlköğretim Okulu (ÇORUM/OĞUZLAR)

